

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 16 december 2024

Tid:

kl. 14:00-19:13

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-32

Justerat den 19 december 2024 Anslaget den 20 december 2024

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om armlängds avstånd
- §2 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till kultur- och äldreborgarrådet Torun Boucher (V) angående medarbetare per chef
- §3 Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om situationen i Skärholmen
- §4 Bordläggning av interpellationer
- §5 Nya interpellationer
- §6 Sammanträdet ajournerades mellan 14.45 - 15.00
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2024
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige 2024
- §13 Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder samt val av ledamöter, suppleanter och revisorer i stiftelser med flera
- §14 Arvodering av förtroendevalda 2024
- §15 Dam-EM i fotboll 2029 - stadens medverkan i de svenska och danska fotbollsförbundens arbete för en möjlig värdsöksökan
- §16 Överenskommelse om fastighetsreglering med försäljning samt justering av kommungräns inom fastigheten Skrubba 1:1 i Skrubba med Tyresö kommun
- §17 Bemyndigande att förvärva tomträtten till fastigheten Högsätra 10 - Sätra centrum

- §18 Markanvisning för bostäder och förskola inom fastigheterna Pincetten 1, del av Hägersten 1:1 och del av Lansetten 1 i Hägersten till John Mattson Fastighetsföretagen AB - Projekt Örnsbergs industriområde. Reviderat inriktningsbeslut
- §19 Överenskommelse om exploatering med tomträtt för kontor, centrumändamål och högskola inom fastigheterna Enskede Gård 1:1 m.fl. Johanneshov med Atrium Ljungberg Slakthuset 23 AB m.fl., projekt Slakthusområdet 4a - Genomförandebeslut
- §20 Detaljplan för Styckmästaren 1 m.fl. Slakthusområdet etapp 4a i stadsdelen Johanneshov (högskola, kontor, verksamheter, centrum, och vård) Dp 2020-14677 – projekt Slakthusområdet 4a
- §21 Detaljplan för Spelbomskan 9 m.fl. i stadsdelen Vasastan (kontor, hotell samt centrumändamål), Dp 2020-08002
- §22 Inrättande av biotopskyddsområde Olovslunden i Bromma stadsdelsnämndsområde
- §23 Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna
- §24 Strategi för Stockholms utomhusbelysning - Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle
- §25 Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet
- §26 Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck
- §27 Förlängning av Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2024, till och med år 2025
- §28 Stadens modell för ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)
- §29 Program för energibesparande armaturbyte belysning etapp 2 - 5, 2025 - 2029
- §30 Bordlagda motioner

§31 Nyväckta motioner

§32 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om armlängds avstånd

KS 2024/741

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) har ställt en interpellation om armlängds avstånd. Kommunfullmäktige beslutade den 2 september 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Boucher (V) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2

Interpellation av Nike Örbrink (KD) till kultur- och äldreborgarrådet Torun Boucher (V) angående medarbetare per chef

KS 2024/891

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation om medarbetare per chef. Kommunfullmäktige beslutade den 2 september 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Boucher (V) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3**Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet
Karin Wanngård (S) om situationen i Skärholmen**

KS 2024/937

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Jönsson (L) har ställt en interpellation om situationen i Skärholmen. Kommunfullmäktige beslutade den 2 september 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4
Bordläggning av interpellationer

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 1 - 2 och 6-17 i kungörelsen.

§ 5 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare.
Rotel IV. Dnr KS 2024/1319
2. Interpellation av borgarrådet Dennis Wedin (M) till borgarrådet Karin Wanngård (S) om att stoppa butiksdöden i Stockholm.
Rotel I. Dnr KS 2024/1333
3. Interpellation av Tom Hedrup (M) till bostads- och fastighetsborgarråd Clara Lindblom (V) om den långsamma utbyggnaden av solceller i de kommunala bostadsbolagen i Stockholm stad.
Rotel V. Dnr KS 2024/1334

§ 6
Sammanträdet ajournerades mellan 14.45 - 15.00

§ 7 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga angående religiösa anpassningar i skolan.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om kartläggning av svenskkunskaper.

Borgarrådet Mattsson (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om fightclubs på skolor.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Claes Nyberg (C) ställer en fråga om skolidrottshallar i Skärholmen.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga angående företagsklimatet.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Leif Söderström (SD) ställer en fråga om upphandling av narkotikasök på Stockholms skolor.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om hur jobbar stadens skolor med läsförståelse.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om parklekslokaler.

Borgarrådet Mattsson (V) svarar på frågan.

§ 8
Mötet öppnas

**§ 9
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

§ 10 **Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 19 december 2024.

**§ 11
Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024**

KS 2024/12

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 28/11 2024 – 11/12 2024

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Dom (2024-11-29) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2023-12-11 § 19 detaljplan för Östra Hagastaden, Norrtull, fastigheten Vasastaden 1:100 m.fl., i stadsdelen Vasastaden

1. Mark- och miljödomstolen avvisar Kommittén för Gustavianska Parkens överklagande (tar inte upp det till prövning).

2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena i övrigt.

Mål nr P 65-24.

KS 2023/1485-15

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

Beslut (2024-12-04) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2023-12-11 § 17 detaljplan för fastigheten Yxan 4 (Norra Högalid) i stadsdelen Södermalm.

Mark- och miljööverdomstolen skriver av målet. Mark- och miljödomstolens dom står därmed fast.

Mål nr P 12621-24.

KS 2023/1478-79

§ 12**Valärenden i kommunfullmäktige 2024**

Avsägelse och fyllnadsval samt beslut om fortsatt uppdrag som nämndeman i Stockholms tingsrätt vid förändrad valbarhet
KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag och tilläggsförslag från Svante Linusson (C).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.
7. Ghazal Saberian (SD) får kvarstå i uppdraget som nämndeman i Stockholms tingsrätt under resten av tjänstgöringstiden till och med den 31 december 2027 då valbarheten upphört på grund av flytt.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 16 december 2024 behandlas.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige utser Daniel Dudek (C) som suppleant i S:t Erik Fiber AB och AB Stokab.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Svante Linusson (C). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13**Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder samt val av ledamöter, suppleanter och revisorer i stiftelser med flera**

KS 2024/1195

Beslut

1. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valärendet och valberedningens förslag, bilaga till valärendet med tilläggsförslag av borgarrådet Fjellner (M), Sara Svanström (L) samt Svante Linusson (C).
2. Inkallelseordning för ersättare vid ordinarie ledamöters frånvaro bestäms enligt förslag i valärendet.
3. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende i kommunfullmäktige - Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder samt val av ledamöter, suppleanter och revisorer i stiftelser med flera behandlas.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att återta nomineringen för Ludvig Tornberg (M) som ersättare i trafiknämnden och sätta platsen vakant.

Sara Svanström (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar utse Hansi Karppinen (L) som ledamot i fastighetsnämnden och Said Abdu (L) som ersättare i fastighetsnämnden.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att utse Louise Grabo (C) som ersättare i trafiknämnden.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från borgarrådet Fjellner (M), Sara Svanström (L) samt Svante Linusson (C). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.



§ 14
Arvodering av förtroendevalda 2024
KS 2024/387

Beslut

Arvode för Rashid Mohammed (V) om 25 % av helt arvode upphör från och med den 1 januari 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Arvodering av förtroendevalda 2024.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jäv

Rashid Mohammed (V) deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

§ 15**Dam-EM i fotboll 2029 - stadens medverkan i de svenska och danska fotbollsförbundens arbete för en möjlig värds-kapsansökan**

KS 2024/1220

Beslut

1. Kommunstyrelsen ska ingå intentionsavtal med Svenska Fotbollförbundet genom vilket staden förbinder sig att aktivt delta, som en av flera tilltänkta värdstäder, i arbetet för att kartlägga förutsättningar för en eventuell ansökan från de svenska och danska fotbollsförbunden om europamästerskapet i fotboll för damer år 2029.
2. Kommunstyrelsen ska teckna erforderligt avtal med Solna stad för samverkan i arbetet.
3. Stockholm Stadshus AB uppmanas ge Stockholm Business Region AB i uppdrag att i samverkan med idrottsnämnden och kommunstyrelsen medverka till Svenska Fotbollförbundets arbete.
4. En preliminär uppskattning av stadens totala ekonomiska åtagande vid ett eventuellt mästerskap beräknas till cirka 65-75 mnkr (2024 års penningvärde) med fördelning över åren 2026-2029 och ska behandlas i kommunfullmäktiges budget för respektive år.
5. Kostnaden för arbetet under år 2025 beräknas till 0,4 mnkr och ska finansieras ur Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov i kommunfullmäktiges budget för 2025.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Dam-EM i fotboll 2029 - stadens medverkan i de svenska och danska fotbollsförbundens arbete för en möjlig värds-kapsansökan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S), Leif Söderström (SD) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16

Överenskommelse om fastighetsreglering med försäljning samt justering av kommungräns inom fastigheten Skrubba 1:1 i Skrubba med Tyresö kommun
Hemställan från exploateringsnämnden
KS 2024/934

Beslut

1. Kommunfullmäktige godkänner överenskommelse om fastighetsreglering med försäljning samt justering av kommungräns inom fastigheten Skrubba 1:1 i Skrubba med Tyresö kommun.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelsen med Tyresö kommun.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Överenskommelse om fastighetsreglering med försäljning samt justering av kommungräns inom fastigheten Skrubba 1:1 i Skrubba med Tyresö kommun.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Bemyndigande att förvärva tomträtten till fastigheten
Högsätra 10 - Sätra centrum**

Initiativärende från stadsledningskontoret

KS 2024/1289

Beslut

1. S:t Erik Markutveckling AB, eller av bolaget direkt eller indirekt helägt aktiebolag, AB Stockholmshem, eller av bolaget direkt eller indirekt helägt aktiebolag, respektive exploateringsnämnden bemyndigas att var och en för sig förvärva tomträtten till fastigheten Högsätra 10 – Sätra Centrum – vid exekutiv auktion under perioden 2025-01-01 – 2025-12-31 utifrån de överväganden som framgår av utlåtandet.
2. Exploateringsnämnden bemyndigas att förvärva tomträtten till fastigheten Högsätra 10 – Sätra Centrum - av S:t Erik Markutveckling AB, eller av bolaget direkt eller indirekt helägt aktiebolag, eller av AB Stockholmshem, eller av bolaget direkt eller indirekt helägt aktiebolag, på i huvudsak samma villkor som S:t Erik Markutveckling AB eller av S:t Erik Markutveckling AB direkt eller indirekt helägt aktiebolag eller AB Stockholmshem, eller av AB Stockholmshem direkt eller indirekt helägt aktiebolag förvärvat tomträtten på eller på motsvarande villkor överenskomma om tomträttens upphörande.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Bemyndigande att förvärva tomträtten till fastigheten Högsätra 10 - Sätra centrum.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wangård (S) och borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) och Mikael Valier Furtenbach (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut och Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18

Markanvisning för bostäder och förskola inom fastigheterna Pincetten 1, del av Hägersten 1:1 och del av Lansetten 1 i Hägersten till John Mattson Fastighetsföretagen AB - Projekt Örnbergs industriområde. Reviderat inriktningsbeslut
Hemställen från exploateringsnämnden
KS 2024/1076

Beslut

1. Inriktningen för Projekt Örnbergs industriområde godkänns.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för exploatering inom Pincetten 1, del av Hägersten 1:1 och del av Lansetten 1 för projekt Örnbergs industriområde till en projektutgift upp till 17 mnkr, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Markanvisning för bostäder och förskola inom fastigheterna Pincetten 1, del av Hägersten 1:1 och del av Lansetten 1 i Hägersten till John Mattson Fastighetsföretagen AB - Projekt Örnbergs industriområde. Reviderat inriktningsbeslut.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Överenskommelse om exploatering med tomträtt för kontor, centrumändamål och högskola inom fastigheterna Enskede Gård 1:1 m.fl. Johanneshov med Atrium Ljungberg Slakthuset 23 AB m.fl., projekt Slakthusområdet 4a - Genomförandebeslut**

Hemställen från exploateringsnämnden

KS 2024/1134

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheterna Enskede Gård 1:1, Johanneshov 1:1, Styckmästaren 1-4 samt Sandstugan 3, projekt Slakthusområdet etapp 4a, till en projektutgift om 466,9 mnkr och projektinkomst om 22,4 mnkr.
2. Tomträttsupplåtelse inom fastigheterna Enskede Gård 1:1, Johanneshov 1:1, Styckmästaren 1, 2 och 4 samt Sandstugan 3 med en preliminär årlig tomträttsavgäld om cirka 10 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga till utlåtandet.
3. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Överenskommelse om exploatering med tomträtt för kontor, centrumändamål och högskola inom fastigheterna Enskede Gård 1:1 m.fl. Johanneshov med Atrium Ljungberg Slakthuset 23 AB m.fl., projekt Slakthusområdet 4a - Genomförandebeslut.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20

Detaljplan för Styckmästaren 1 m.fl. Slakthusområdet etapp 4a i stadsdelen Johanneshov (högskola, kontor, verksamheter, centrum, och vård) Dp 2020-14677 – projekt Slaktshusområdet 4a

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2024/1223

Beslut

Detaljplan för Styckmästaren 1 m.fl. Slakthusområdet etapp 4a i stadsdelen Johanneshov (högskola, kontor, verksamheter, centrum, och vård), Dp 2020-14677, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Detaljplan för Styckmästaren 1 m.fl. Slakthusområdet etapp 4a i stadsdelen Johanneshov (högskola, kontor, verksamheter, centrum, och vård) Dp 2020-14677 – projekt Slaktshusområdet 4a.

I debatten yttrar sig, se bilaga x2

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) och Aidin Zandian (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

1. R2 UTL Detaljplan för Styckmästaren 1 m.fl. Slakthusområdet etapp 4a i stadsdelen Johanneshov, dnr KS 2024/1223-2
2. Bilaga - Plankarta, dnr KS 2024/1223-1.2
3. Bilaga - Planbeskrivning, dnr KS 2024/1223-1.3
4. Bilaga - Samrådsredogörelse GDPR, dnr KS 2024/1223-1.4
5. Bilaga - Granskningsutlåtande, dnr KS 2024/1223-1.5

§ 21**Detaljplan för Spelbomskan 9 m.fl. i stadsdelen Vasastan (kontor, hotell samt centrumändamål), Dp 2020-08002**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2024/1219

Beslut

Detaljplan för Spelbomskan 9 m.fl. i stadsdelen Vasastan (kontor, hotell samt centrumändamål), Dp 2020-08002, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för Spelbomskan 9 m.fl. i stadsdelen Vasastan (kontor, hotell samt centrumändamål), Dp 2020-08002.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Annika Elmlund (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mikael Valier Furtenbach (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

1. R2 UTL Detaljplan för Spelbomskan 9 m.fl. i stadsdelen Vasastan, dnr KS 2024/1219-2
2. Bilaga - Plankarta, dnr KS 2024/1219-1.2
3. Bilaga - Planbeskrivning, dnr KS 2024/1219-1.4
4. Bilaga - Samrådsredogörelse GDPR, dnr KS 2024/1219-1.3
5. Bilaga - Granskningsutlåtande. dnr KS 2024/1219-1.6

§ 22**Inrättande av biotopskyddsområde Olovslunden i
Bromma stadsdelsnämndsområde**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2024/1154

Beslut

Biotopskyddsområde för Olovslunden i Bromma stadsdelsnämndsområde inrättas i enlighet med det syfte, de föreskrifter, den avgränsning samt bestämmelser om områdets skötsel som framgår av bilaga 1 till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inrättande av biotopskyddsområde Olovslunden i Bromma stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna**

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget år 2022
KS 2023/1159

Beslut

1. Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna antas enligt bilaga 2 till utlåtandet.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt att uppmana samtliga bolagsstyrelser inom koncernen att anta Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna enligt bilaga 2 till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP), Arvid Vikman Rindevall (S) och Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Maurice Forslund (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24

Strategi för Stockholms utomhusbelysning - Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle

Framställd från miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd

KS 2024/769

Beslut

Strategi för Stockholms utomhusbelysning godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Strategi för Stockholms utomhusbelysning - Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP), Bjarne Snis Sigtryggsson (S) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Destiny Zandi Lindgren (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25

Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet

Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden

KS 2024/772

Beslut

Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, strålskyddslagen samt marknadskontroll, fastställs i enlighet med bilaga 1-9 till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck**

Initiativärende från stadsledningskontoret

KS 2023/416

Beslut

1. Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.
2. Samtliga nämnder ska inarbeta Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck i sin verksamhetsplanering enligt bilaga 2 till utlåtandet.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del samt att även ge samtliga bolagsstyrelser i uppdrag att anta och inarbeta Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck i sin verksamhetsplanering enligt bilaga 2 till utlåtandet.
4. Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 (dnr KS 2019/1041), upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S), borgarrådet Lindhagen (MP) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Fritz Lennaárd (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Sara Svanström (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27

Förlängning av Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2024, till och med år 2025

Framställan från utbildningsnämnden

KS 2023/1354

Beslut

Förlängning av Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2024 till och med år 2025 godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förlängning av Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2024, till och med år 2025.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28**Stadens modell för ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)**

KS 2024/492

Beslut

1. Stadens modell för ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) ändras i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet och börjar gälla från 1 januari 2025.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att följa utvecklingen och de förändrade ersättningsnivåernas konsekvenser för såväl brukare som utförare som underlag för eventuella ytterligare förändringar. Senast i tertialrapport 2 2025 ska en fördjupad uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna redovisas.
3. Ersättningsnivåer dagligverksamhet (LSS) enligt Ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS om personer med funktionsnedsättning, dnr 326-1399/2008 upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stadens modell för ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS).

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anne-Lie Elfvén (L), Kristin Jacobsson (C) och Maurice Forslund (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut samt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29

Program för energibesparande armaturbyte belysning etapp 2 - 5, 2025 - 2029

Genomförandebeslut

Hemställan från trafiknämnden

KS 2024/975

Beslut

1. Trafiknämnden medges rätt att genomföra Program för energibesparande armaturbyte belysning etapp 2 - 5, 2025 - 2029 till en investeringsutgift om 460 mnkr.
2. Tidplanen för genomförande av Program för energibesparande armaturbyte belysning etapp 2-5 förlängs om utgifterna för genomförande inte ryms inom nämndens långsiktiga investeringsplan för år 2025-2029.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Program för energibesparande armaturbyte belysning etapp 2 - 5, 2025 - 2029.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 30
Bordlagda motioner**

Motionerna med nummer 44 - 102 i kungörelsen bordläggs.

**§ 31
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 3 december till 16 december 2024:

1. Motion av Andréa Hedin och Kristina Lutz (båda M) om en natt på bibblan. Rotel VI. Dnr KS 2024/1388
2. Motion av Kristin Jacobsson och Jonas Naddebo (båda C) om flyttlots för äldre som vill byta bostad. Rotel VI. Dnr KS 2024/1409

§ 32
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle	Ordf. §§ 6-17, §§ 26-32	S	16:00	19:13
77	Brinck, Cecilia	Ordf. §§ 1-4, §§ 18-23	M	13:58	19:13
47	Stenudd, Sara	Ordf. § 5, §§ 24-25	V	14:59	19:12
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	15:56	19:13
105	Ali Hassan, Shamso		V	16:01	19:13
42	Ali, Ismail		C	15:50	19:12
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	Karlsson, Oscar	S	15:49	19:13
92	Armstad, Stian	Nyberg, Berit	S	15:14	19:13
89	Badeli, Aida	Beer, Tomas	MP	14:13	19:13
96	Bengtsson, Frida		S	15:42	19:13
46	Bessner, Linn		C	15:57	19:13
23	Bjuggren, Emilia		S	14:39	19:13
8	Boucher, Torun		V	13:58	19:13
93	Bustos, Emil		S	15:45	19:13
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	14:52	19:13
94	Carlsson, Alma		S	14:02	19:13
13	Cederschiöld, Anna		M	15:56	19:13
80	Edin, Anders		SD	15:47	19:13
53	Edlund, Ingela		S	13:58	19:13
40	Elfvén, Anne-Lie		L	15:53	19:13
67	Elmlund, Annika		M	15:44	19:13
95	Finnveden, Felix	Hansson, Curre	S	14:01	19:13
14	Forslund, Maurice		KD	15:56	19:12
12	Granswed Baat, Sophia		M	16:07	19:13
103	Güler, Esme		S	15:09	19:12
52	Göransson, Anders		S	15:45	19:13
51	Hansson, Martin		MP	14:23	19:13
4	Hedin, Andréa		M	14:53	19:13
66	Hedrup, Tom		M	15:46	19:13
61	Heinonen, Johan		S	14:01	19:13
34	Hellström, Anette		M	15:25	19:13
106	Herrström, Cecilia		V	14:07	19:13
37	Hollis, Michaela	Valier Furtenbach, Mikael	KD	15:57	19:13
107	Holm, Jens		V	15:58	19:13
70	Hökmark, Christoffer	Virro, Henrik	M	15:15	19:13
43	Ibrahim, Ashna	Kling, Johan	C	14:04	19:13
19	Jacobsson, Kristin		C	14:51	19:13
30	Jama, Hassan		V	15:34	19:13
88	Jama, Mansur		MP	15:33	19:13
39	Jonlund, Rasmus		L	15:53	18:11

Mötesdatum : 12/16/2024

Möte : Kommunfullmäktige

79	Juntunen, Tapani		SD	15:58	19:13	Sida 46 (135)
18	Jönsson, Jan		L	13:58	19:13	
101	Kazinic, Elvir		S	15:50	19:13	
62	Kratz, Tina		V	15:29	19:13	
86	Kroon, Gabriel		SD	14:42	19:13	
81	Kroon, Julian	Johnsson, Mats	SD	14:03	19:13	
104	Körhan, Özlem		V	15:55	19:13	
36	Lennaárd, Fritz		M	15:51	19:13	
99	Lind, Andreas		S	14:52	19:13	
7	Lindblom, Clara		V	16:01	19:13	
60	Lindgren, Jimmy		S	14:52	19:13	
71	Lindström, Therese		M	15:44	19:13	
45	Linusson, Svante		C	14:42	19:13	
16	Ljung, Björn		L	14:19	19:13	
64	Ljuslin, Maria		V	15:31	19:13	
97	Lorentzi, Ulrika		S	15:42	19:13	
11	Lutz, Kristina		M	15:53	19:13	
9	Mattsson, Alexandra		V	14:56	19:13	
31	Mayr, Marre	Zandian, Aidin	V	15:46	19:13	
63	Mjörnberg, Robert		V	14:03	19:13	
38	Modig, Aron	Lindgren, Destiny Zandi	KD	15:47	19:13	
28	Mohammed, Rashid		V	15:54	19:13	
29	Mustonen, Maria		V	15:54	19:13	
20	Naddebo, Jonas		C	14:40	19:13	
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	15:57	19:13	
32	Nilsson, Johan		M	15:58	19:13	
10	Nilsson, Jonas		M	15:37	19:13	
44	Nyberg, Claes		C	14:52	19:13	
87	Obermüller, Cecilia		MP	16:01	19:13	
24	Ojanne, Alexander		S	15:16	19:13	
33	Paccamonti, Johan	Fernell-Ingelström, Yvonne	M	15:39	19:13	
100	Palm, Ulrika	Mannerström, Gustav	S	15:10	19:13	
91	Risberg, Eva		S	13:58	19:13	
72	Rosencrantz, Per		M	15:41	19:13	
90	Runsten, Magnus		MP	15:59	19:13	
69	Sakala, Aleks		M	14:26	19:13	
83	Salnikov, Sergej		SD	15:43	19:13	
27	Salvo, Maria-Elsa		S	15:54	19:13	
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	15:30	19:13	
54	Sjöberg, Ulla		S	14:04	19:13	
35	Sjölander, Henrik		M	15:47	19:13	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Fors, Emilie	L	15:47	19:13	

Mötesdatum : 12/16/2024 Möte : Kommunfullmäktige

98	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	15:24	19:13	Sida 47 (135)
57	Stavling, Margareta	S	15:32	19:13	
74	Svanström, Sara	L	15:44	19:13	
84	Söderström, Leif	SD	14:38	19:13	
75	Tufvesson, Christina	Wistrand, Hanna	L	15:46	19:13
22	Valeskog, Jan	S	15:49	19:13	
26	Vikman Rindevall, Arvid	S	15:32	19:13	
85	Vinge, Linnéa	SD	14:47	19:13	
55	Walther, Ulf	S	15:52	19:13	
21	Wanngård, Karin	S	14:11	19:13	
82	Wassermann, Emelie	SD	15:28	19:13	
5	Wedin, Dennis	M	14:09	19:13	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann	M	15:48	19:13	
73	Werner, Hanna	M	15:41	19:13	
78	Åkerlund, Liliane	Nordström, Åke	SD	14:00	19:13
15	Örbrink, Nike	KD	14:10	19:13	
25	Österberg, Anders	S	14:12	19:13	
59	Österman, Gustav	S	15:12	19:13	
6	Fjellner, Christofer	M	15:56	19:13	
49	Lindhagen, Åsa	MP	15:53	19:13	

Yttranden 2024-12-16

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december 2024

§ 1 Interpellation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om armlängds avstånd

Anförande nr 1

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag ber att få hänvisa till det utskickade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Roligt att få ha lite kulturpolitisk diskussion i denna sal, inte bara när det är budgetfullmäktige! Jag träder in för Isabel Smedberg-Palmqvist som i dag är förhindrad, eftersom det är angeläget att den här interpellationen blir behandlad.

Vi konstaterar att kulturborgarrådet och vi har samma uppfattning om vikten av armlängds avstånd. I svaret skriver kulturborgarrådet att hon aldrig har ingripit i vad som framförts, ställts ut eller programmerats i Kulturhuset Stadsteatern, däremot att rutinerna brast under just Kulturnatten och att det samtal som det här handlar om borde ha haft en ansvarig från Kulturhuset på plats för att stödja att det demokratiska samtalet kunde avlöpa på ett bra sätt och skapa ett inkluderande och respektfullt offentligt rum.

I svaret finns dock en annan del som vi har reagerat lite på, och det är att borgarrådet i ett mejl till Kulturhusets vd kommenterar lämpligheten i panelens sammansättning. Vår uppfattning är att man kan ha många synpunkter på vad som uttrycks i en programpunkt eller hur man sätter ihop en panel, men det måste våra självständiga kulturinstitutioner klara av att stå upp för själva så att det inte hamnar i politikernas knä.

När svaret sedan fortsätter med tal om vikten av inkluderande och respektfulla offentliga rum ställer man sig förstås frågan om panelens sammansättning ifrågasattes för att det skulle riskera att göra delar av publiken obekväma. Så står det nämligen ganska klokt uttryckt i ett tidigare svar: ”Det arrangemang som åsyftas i interpellationen innebar att en av två inbjudna paneldeltagare upplevde situationen så obekväma att hen valde att lämna debatten. Det kan naturligtvis också hända i ett fritt samhälle.”

Vi konstaterar att kulturen och kulturdebatten ska kunna uppröra och väcka känslor. Vi politiker ska dock inte gå in och peta i det för att försöka förhindra de arrangemang och seminarier som genomförs på Kulturnatten.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 3

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack till Jan Jönsson och till Isabel som har skrivit den här interpellationen! Det är en extremt viktig fråga, så det är lite synd att det inte är så många här när vi ska debattera den.

Jag skulle vilja inleda brett, om jag får det, när det gäller armlängds avstånd. Det finns olika sätt att definiera armlängds avstånd, men jag tror att det är oerhört viktigt att politiken inte ska blanda sig i en konstnärs verk eller vilka som gör olika saker. Där håller jag med Jan Jönsson.

För mig har det här en särskild beröring. Vi har ju tidigare haft en blasfemilagstiftning och lagstiftning mot att skända nationalsymboler, och jag känner personligen en person som har blivit tilldömd dagsböter för att på en konsthall ha hängt upp en tavla av Carl Johan De Geer som ansågs skända den svenska flaggan. Verkets titel var också *Skända flaggan*. Det här hände för länge sedan, på 60-talet.

Lagen avskaffades 1971, och det är bra att vi har kommit en bit sedan dess. Dit vill vi inte tillbaka. Men det är inte alltid lätt att hålla skutan på rätt köl när det blåser, och att det blåser mer nu än på väldigt länge är helt uppenbart. Med det sagt är den konstnärliga friheten fortfarande stor i Sverige och ska så fortsätta att vara. Vi ska inte villkora vare sig konst eller scenframträdanden utifrån vare sig estetiska, politiska, religiösa eller andra påbud.

Det är dock inte samma sak som att vi fördelar stöd utifrån vissa principer, vilket vi ju gör – principer som vi dessutom ofta diskuterar här i fullmäktige och som till exempel omfattar demokrativillkor. Men vi har också andra fördelningar som vi behöver göra med ett begränsat utrymme. Barnteatern ska ha sitt, vi ska se till att det finns kultur i hela Stockholm från Skärholmen till Akalla, vi ska stödja de olika minoriteterna och vi ska ge plats åt alla de olika röster som vår befolkning utgörs av. Därför ska stödet vara brett och inkluderande, och det innebär förvisso också ett urval. Att inte göra ett urval eller att till exempel dra tillbaka det offentliga stödet och låta marknaden sköta urvalet är inte heller armlängds avstånd. Om detta tror jag att vi är helt överens.

Hur jag arbetar med allt detta är främst genom att se till att de stöd vi har är tillräckligt stora för att också klara av att vara breda. För mig handlar det om att ge goda förutsättningar för en levande kultur i Stockholm.

Jag ber att få återkomma om den specifika händelsen i mitt nästa inlägg.

Anförande nr 4

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack, borgarrådet Boucher, för denna mer övergripande genomgång av hur armlängds avstånd upprätthålls! Då kan jag passa på att skicka med ytterligare en fråga som berör just den specifika situationen, eftersom det är den som vår interpellation tar sin utgångspunkt i.

Jag kanske ska beskriva för eventuella åhörare vad detta handlar om. Under Kulturkvällen anordnades alltså i Kulturhuset en programpunkt som hette "Kulturdebatterna som hittade hit" och som tog sin utgångspunkt i diskussioner om

Yttranden 2024-12-16

identitet, censur, yttrandefrihet och rasism. Programpunkten skapade en hel del rabalder, eftersom där användes ord och uttryck som en del upplevde som kränkande. Även paneldeltagare ifrågasattes. Denna samhällsdiskussion är ju lite av poängen med att ha kultur över huvud taget, så där får människor fritt framföra alla möjliga åsikter och tycka att saker är dåliga eller bra, medverka eller inte medverka utifrån vad man själv tycker.

Som kulturborgarråd har man dock en annan roll, och det vi kan utläsa av svaret är att det hade varit bra att följa rutinerna med en tjänsteperson på plats. Borgarrådet har dock kommenterat panelens sammansättning på ett sätt som gör att vi inte kan tolka det annat än som en uppmaning att i framtiden tänka annorlunda inför liknande arrangemang, och då blir jag ändå lite konfunderad. Borgarrådet kan naturligtvis mena att hon framför en rent personlig åsikt och att hon inte tycker att personerna som ingick i panelen var lämpliga, åtminstone inte tillsammans. Men som kulturborgarråd måste det vara självklart att alla uttalanden som görs i den rollen sker i en kontext där man just behöver upprätthålla armlängds avstånd. Därför undrar jag också lite hur kulturborgarrådet ser just på kommentarer som kan göra att framtida arrangemang inte har den frihet som vi egentligen är överens om att de ska ha när de utformas.

Anförande nr 5

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack, Jan Jönsson! Jag håller med, och jag har också tidigare pudlat i frågan.

Jag vill vara väldigt tydlig med att jag verkligen är på det klara med att det var en dum formulering. Jag tvekade till och med innan jag skickade detta sms. Jag satt och grubblade över vad som egentligen gick fel, vad som hände och vad som är Kulturhusets policy. Jag funderade helt enkelt lite för högt över Kulturhusets egna målsättningar för debatter. Att båda sidor ska komma till tals på ett jämlikt och inkluderande sätt är liksom deras policy.

Som Jan Jönsson sa upplevde en av panelisterna, som är en ganska rutinerad panelist i de här frågorna, sig så trängd att han lämnade salen. Det var ett misslyckande för Kulturhuset, och det behövde utvärderas. Men Kulturhuset tog också genast tag i det, och det stod också klart även för mig efter att ha diskuterat med dem att det som verkligen hade brustit var riktlinjerna att det alltid ska finnas en egen personal på plats som kan ta hand om publiken. Det var det som brast.

Den debatt som mycket riktigt refereras till ingick i Kulturhusets 50-årsjubileum, där de olika decennierna tog plats på de olika våningsplanen under Kulturnatten. Det var en debatt som replikerade en debatt om rasism under 2012. Det är ett ämne som kanske är ännu mer brännande i dag än det faktiskt var 2012, och förutsättningarna att sköta den under Kulturnatten i ett helt översvämmat kulturhus var helt enkelt inte optimala.

Jag har naturligtvis inget att göra med vilka som deltog i debatten och ska heller inte ha det. Om det är jag helt enig. Däremot har jag allt med att göra med att Kulturhuset som en kommunalt finansierad institution lever upp till kraven på att vara en trygg och inkluderande plats där alla känner sig välkomna, oavsett till exempel hudfärg, religiös

Yttranden 2024-12-16

tillhörighet, kulturell hemmahörighet och så vidare. Detta står också i deras egna riktlinjer.

Jag är helt enig: Det var ett dumt sms!

Anförande nr 6

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi vill tacka för detta tydliggörande. Jag noterar att vi, precis som jag inledde med att säga, tycker samma sak i denna fråga och nöjer mig därför med att avslutningsvis konstatera att jag tror att det är extra viktigt i just den tid vi befinner oss i nu att debatten och kulturen får vara fri. Risken är annars att det blir de som för tillfället har makten i en stat, i en kommun eller vad det nu kan vara dikterar vad som får uttryckas och inte. Jag tänker att det är extra viktigt att Sveriges huvudstad verkligen ser till att upprätthålla den fria kulturen och den fria debatten, och jag uppfattar av kulturborgarrådets svar att hon och Liberalerna är överens om detta.

Yttranden 2024-12-16

§ 2 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) angående medarbetare per chef

Anförande nr 7

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag hänvisar till det utskickade svaret.

Anförande nr 8

N i k e Ö r b r i n k (KD): För stora arbetsgrupper inom äldreomsorgen är en av de absolut vanligaste orsakerna till sjukskrivningar eller till att folk säger upp sig. Det blir röriga organisationer med röriga strukturer. En effekt av för få chefer är att personalen i brist på tydlig ledning och tydlig styrning får ägna sig åt chefsarbetsuppgifter.

I Stockholm är vi inte utan utmaningar. Inte minst ser vi en stor ojämlikhet mellan våra stadsdelar. Några stadsdelar klarar nivåerna bra. I andra, till exempel ute i Skärholmen, är arbetsgrupperna så stora som 57 medarbetare eller, som på Järva, uppemot 77 medarbetare.

Det är mot bakgrund av det som vi kristdemokrater i samtliga budgetar som vi har lagt fram under den här mandatperioden har satsat och riktat miljoner för att minska antalet medarbetare per chef. Dessvärre ser vi inte att styret har gjort detsamma.

Jag önskar därför veta vad styret gör för att hålla nere arbetsgruppernas storlek inom äldreomsorgen, få fler chefer inom äldreomsorgen och på så sätt också minska sjukskrivningarna och förbättra arbetsklimatet för den hårt slitande personalen som vi är tacksamma att ha i Stockholms stad.

Anförande nr 9

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack, Nike Örbrink, för den här väldigt viktiga frågan! Du skriver, och säger även här, att minskade arbetsgrupper är något som Kristdemokraterna länge har drivit på för och att det är viktigt för att säkra ett närvarande ledarskap. Jag är glad över att vi är överens om det, och jag är ännu gladare över att den här majoriteten går från ord till handling i den här frågan.

Det här är ett kommunfullmäktigebeslut som gäller hela staden men å andra sidan endast staden – vi har till exempel inte skrivit in detta i våra kravställningar till privata utförare. Inget hindrar dock att även dessa bedriver ett framåtsyftande arbetsmiljöarbete, som ju detta är ett led i.

År 2024 har varit ett år när stadsdelarna har haft i uppdrag att göra en verksamhetsanalys av hur den nya chefsstrukturen ska implementeras. Stadsdelarna har hunnit olika långt. Någon har redan sedan tidigare en struktur som uppfyller detta, några har påbörjat arbetet och några kommer att genomföra de organisationsförändringar som krävs under 2025, vilket är helt enligt plan.

Hur arbetet går redovisas i verksamhetsberättelserna, och hur arbetet vidare planeras redovisas nu i verksamhetsplanerna. Det är huvudsaken där vi följer upp det hela. Med

Yttranden 2024-12-16

det sagt försöker jag också med viss regelbundenhet träffa stadsdelarnas äldreomsorgsverksamheter och äldrechefer för att hålla mig uppdaterad gällande de utmaningar som finns i staden. Det är viktigt att det här görs på ett någorlunda enhetligt sätt över staden, med stöd av stadens framtagna stödmaterial och i dialog med facket, vilket jag upplever är exakt vad som görs.

Som sagt var är en fungerande chefsstruktur en viktig del av arbetsmiljöarbetet. I staden arbetar vi framför allt med friskfaktorer. Där är det förebyggande arbetet absolut viktigast. En rimlig chefsstruktur med ett rimligt antal underställda är en viktig förutsättning för att verkligen proaktivt kunna arbeta med just friskfaktorer.

Ett annat budgetuppdrag som också kommer att betyda mycket inom äldreomsorgens friskvårdsarbete är förstas arbetssskor. Andra viktiga delar – det är också en fråga som ställs i interpellationen – är utbildning. För att skapa större trygghet behöver man utbildning, men det handlar även om att lära sig om tunga lyft och praktiska saker. Reflektionstid är en annan sak som vi började genomföra under den förrförra mandatperioden, vilket innebär tid för arbetsgrupper att träffas och reflektera över arbetet. Detta är bara några exempel.

Anförande nr 10

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för svaret! Jag skulle ändå vilja höra lite mer på själva ämnet medarbetare per chef. Vi har diskuterat bidraget för arbetssskor, och jag noterar också att äldreborgarrådet nämner arbete med reflektionstid som har pågått länge. Det finns mycket man kan göra för att förbättra arbetssituationen inom äldreomsorgen.

Man kommer dock inte ifrån att just arbetsgruppernas storlek är en av de främsta anledningarna till sjukskrivningar. Jag blir ganska orolig när jag tittar på hur det ser ut runt om i våra stadsdelar och hur ojämlikt det är. Det är alltså endast fyra av elva stadsdelar i Stockholms stad som klarar måttet på boendesidan. Inom hemtjänsten är det bara två av elva stadsdelar som har tillräckligt små arbetsgrupper, alltså arbetsgrupper som ligger inom det mått som vi själva har satt upp som rimligt att följa. Därför vill jag veta hur styret jobbar med stadsdelarna för att vägleda dem och hjälpa dem att få de resultaten.

Jag kan bara konstatera att vi kristdemokrater för vår tredje budget i rad satsar flera riktade miljoner för att man ska arbeta med det här, medan man från styrets sida fortfarande inte har satsat en enda krona på detta. Hur arbetar styret med stadsdelarna och med att pressa ned storleken på arbetsgrupperna? Vad ger man för incitament till stadsdelarna att arbeta riktat med detta när de inte får de pengar som skulle krävas?

Anförande nr 11

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag tror att jag ägnade större delen av mitt förra inlägg åt att berätta om hur det rent praktiskt går till med den nya chefsstrukturen. En anledning till att kommunfullmäktige klubbade en ny chefsstruktur är ju att äldreomsorgen och barnomsorgen men även mitt andra ansvarsområde, det vill säga

Yttranden 2024-12-16

kulturen, har lite väl stora arbetsgrupper, och det är framför allt där prioriterade områden att minska andelen medarbetare per chef.

Som jag sa i mitt förra inlägg har det under detta år varit väldigt viktigt att göra en ordentlig verksamhetsanalys. Det är också det som har varit uppdraget till stadsdelarna. En del stadsdelar ligger ändå lite före och har redan börjat implementera det här. Men det är meningen att det ska upp på banan under 2025, så det är enligt plan och ett väldigt tydligt budskap som jag vet att alla stadsdelar verkligen har uppfattat när det gäller äldreomsorgen, både vård- och omsorgsboenden i kommunal regi och hemtjänsten där.

Jag vill alltså påpeka att vi jobbar med det. Stödet kommer framför allt från staden centralt. Det handlar om att stötta alla stadsdelar i vad de ska göra, men man behöver göra en ordentlig verksamhetsanalys om *hur* vi gör det. Det är ju ingenting som jag är ute och bråkar om, utan det litar jag på att stadsdelarna tillsammans med stadsledningen här i huset klarar av att se över.

Dessutom skulle jag vilja påstå att jag är lite osäker över den här finansieringen, för det som Kristdemokraterna har lagt ut i schablon kommer ju inte att stötta den här processen. Att ni har tömt den centrala medelsreserven kommer inte heller att stötta processen, och att ni gör satsningar inom äldreomsorgen som helt och hållet bygger på att ni, precis som alla oppositionspartier om jag ska vara helt ärlig, gör stora budgetsatsningar inom just era favoritområden utan att ta ansvar för stadens budget i dess helhet gör att ni kommer att få extremt svårt att samarbeta om ni behöver göra det i framtiden. Därför skulle jag vilja att Kristdemokraterna utreder lite mer vilka budgetsatsningar som kommer hjälpa det här.

Jag tror att det som stadsledningen här i stadshuset, äldreförvaltningen och stadsdelarna nu tillsammans jobbar på inte är ett kostnadsdrivande arbete utan att det kommer att klaras av inom den ram som finns ute hos stadsdelarna. Det är också så jag uppfattar budskapet från stadsdelarna.

Anförande nr 12

N i k e Ö r b r i n k (KD): Om jag ska börja med att kommentera vår syn på den centrala medelsreserven, utan att dra upp hela budgetdebatten en gång, så drog vi alltså ned på stadens kostnader för medieinköp och för it-konsulter, alltså sådant som vi inte anser att Stockholms stad ska hålla på med, det som vi inte anser är kommunens kärnuppgifter. Det gjorde vi just för att kunna satsa rejält med pengar på det som *är* stadens kärnuppgifter, till exempel äldreomsorgen, arbetssituationen för stadens anställda och personalen inom äldreomsorgen. Det här är alltså vår tredje budget där vi satsar – närmare 30 miljoner riktat på fler chefer, alltså minskade arbetsgrupper.

Jag vill i mitt sista inlägg ställa några frågor. Vi har alltså sett en kostnadsutveckling inom hemtjänsten på över 12 procent de senaste åren. Hemtjänsten har fått uppräkningsfrågor från det här styret på närmare 6 procent, alltså ungefär hälften av de kostnadsökningar som hemtjänsten har sett. Om det nu visar sig när man arbetar med de nya riktlinjerna kring chefsstrukturer under kommande år att man har svårt att få

Yttranden 2024-12-16

ekonomin att gå ihop, svårt att utbilda och anställa fler chefer och svårt att klara sig på de medel som man har fått från det här styret, kan ni då tänka er att göra ordentliga satsningar på äldreomsorgen? Kan nästa år bli året som både de äldre och personalen inom äldreomsorgen prioriteras i er budget? Kan hemtjänsten få de uppräkningsarna de ber om och förtjänar? Kan ni tänka er att satsa riktat på det här viktiga arbetet om det visar sig att det kräver mer pengar?

Anförande nr 13

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack för frågorna! Med risk för att vi landar i en budgetdebatt: Den största utmaningen som jag fortfarande upplever att äldreomsorgen har inom den kommunala äldreomsorgen är schemaläggning och upphandlingar som inte gick i mål under den förra mandatperioden. Där har vi nu börjat om. Schemaläggning kommer att vara A och O för ganska mycket, även nya chefsstrukturer. Väldigt mycket inom hemtjänsten handlar om schemaläggning, och där behövs bra resurser och bra understöd, inte minst it-kompetens.

Det jag framför allt ser att Kristdemokraterna har gjort är att man har dubblat schablonstödet till hemtjänsten. 70 procent av det går ju till privata utförare som inte har det här kravet på ny chefsstruktur, så det hjälper inte precis upp chefsstrukturen. Vi följer vad SKR:s olika prognoser säger, och SKR:s prognos är noll inför nästa år. Det har vi inte nollat. Vi har lagt 1 procent, vilket är mycket mer än noll, om man säger så.

Därutöver står jag fast vid att en budget måste hålla ihop i alla ändrar. Inget av oppositionspartierna har en budget som håller ihop i alla ändrar. Alla oppositionspartierna har prioriterat sina egna favoritområden där gruppledare och oppositionsborgarråd har viceordförandeposter. Det betyder att man snor de här medlen någon annanstans ifrån, och det är inte hållbart i längden. Det, däremot, måste en majoritet ta ansvar för.

Yttranden 2024-12-16

§ 3 Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om situationen i Skärholmen

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Den här interpellationen tar sin utgångspunkt i ett uttalande som finansborgarrådet gjorde i samband med en intervju i Dagens Nyheter den 11 april, vilket var dagen efter det förfärliga mordet på pappan Mikael i Skärholmen. I intervjun tillstod finansborgarrådet att Skärholmen har släpat efter och att det krävs extra krafttag. Detta följdes sedan upp av socialborgarrådet i lokaltidningen Mitt i, där han sa så här: ”Vi måste minska klyftorna, göra sociala satsningar och bygga blandade områden. Satsa på skolan, fritiden och socialtjänsten. Och det går åt rätt håll. Den generella tryggheten i staden ökar, men vi måste göra mer.”

Sedan dess har socialsekreterarna i Skärholmen slagit larm om att de har en ohållbar arbetssituation, att de inte kan eller får bifalla de insatser till barn och unga som de upplever att de behöver göra och att det har funnits krav på att man i förtid ska plocka hem ungdomar som är omhändertagna och indragna i den här våldsvågen och de kriminella gängen, detta mot bakgrund av att Skärholmen i dag har ett sammanlagt underskott på barn och unga inom individ- och familjeomsorgen på 26 miljoner kronor. Utifrån det har stadsdelsförvaltningen förstås känt sig tvungna att vidta ekonomiska åtgärder, eftersom finansborgarrådet i ett tidigare interpellationssvar har skrivit att budgeten ska hållas.

Jag undrar nu hur finansborgarrådet tänker när vi ser tillbaka på den här hösten. Har Skärholmen fått de extra krafttag som utlovades i april? Har tryggheten stärkts specifikt i Skärholmen, alltså inte över hela staden? Min känsla när jag pratar med grannar men också med personer som jobbar i Skärholmen är att de inte upplever att det har gjorts några större satsningar över huvud taget. Det mesta rullar på som det alltid har gjort, och det är ett ekonomiskt väldigt pressat läge och ser ut att så vara även 2025.

Anförande nr 16

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack till borgarrådet Jönsson för interpellationen, där han ställer en del frågor till mig som han fått skriftliga svar på! Han frågar också här från talarstolen hur jag tänker när jag ser tillbaka.

När det gäller det idoga arbetet med våra barn och unga på glid och vår fantastiska socialtjänst här i staden hoppas jag också att ni gör en del självrannsakan. När jag var finansborgarråd 2014–2018 startade vi Fokus Skärholmen. Det första ni gjorde när det borgerliga styret tog över här i staden var att ta bort alla förutsättningar för att arbeta med Fokus Skärholmen. Ni flyttade det till att handla om en ren exploateringsfråga, och facit är precis det vi kämpar med i dag.

Yttranden 2024-12-16

Vi har nu tillsatt en projektledare för just Fokus Skärholmen och våra fokusområden i söderort, för vi ser att de behöver stärkas. Det stämmer att budget ska hållas, men det stämmer inte att man ska ta tillbaka barn som är placerade på HVB-hem. Det finns inte tillräckligt med platser på Sis-hem, och det gör att potentiella mördare vistas ute på gator och torg, för HVB-hemmen tar inte emot dem. Det känner Jan Jönsson till som tidigare socialborgarråd i staden. Vi måste ha fler Sis-platser för de här barnen och ungdomarna som är kraftigt utanför lagens ramar.

Det är mycket som behöver göras i Skärholmen. Stadsdelsförvaltningen jobbar idogt, och jag vet att socialtjänsten jobbar massivt. I det läget tar Tidöregeringen, där Liberalerna sitter, fram ett utjämningsförslag som drar bort 1 miljard kronor från socialtjänsten i Stockholm – 1 miljard, om det här utjämningsystemet går igenom! Jan Jönsson pratar om miljoner – miljoner som vi också har skjutit till – men vi kan inte kompensera för en kraftigt borgerlig regering, där Liberalernas partiordförande nu öppnar upp för att sitta i regering med Sverigedemokraterna. Det kommer bara att leda till ytterligare nedskärningar för socialtjänsten.

Vi gör det vi kan. Vi lägger till ytterligare 50 miljoner kronor under nästa år. Vi gör ett idogt arbete. Vi måste hålla i och hålla ut!

Anförande nr 17

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack, borgarrådet, för svaret! Jag vet inte riktigt vad regeringen har med en enskild stadsdelsnämnd att göra. Jag tittade i den senaste ekonomiska rapporten som ska upp i ekonomiutskottet på onsdag, och i den prognosticerar staden nu ett överskott på 3 miljarder. Om man räknar bort försäljningsintäkter tror jag att man hamnar på 2 miljarder eller något sådant, så det verkar inte vara brist på pengar som är problemet. Regeringen är dock inte inne och petar i enskilda stadsdelsnämnder. Det tror jag faktiskt inte att någon regering har gjort.

Vad gäller utjämningsystemet håller jag verkligen med. Men det är faktiskt så att Liberalernas representant i den kommittén är en av de få som har drivit just att det här inte blir rimligt utifrån Stockholms perspektiv, medan däremot Socialdemokraterna på riksnivå direkt efter att utredningen hade presenterats gick ut med ett pressmeddelande om att det här var ett mycket, mycket bra system.

Jag satt i stadsdelsnämnden när Fokus Skärholmen drog igång. Det enda vi sysslade med i stadsdelsnämnden var just fokus på olika typer av bostadsprojekt, och alla dessa har ju fortsatt. Det gäller att bygga Skärholmsvägen, bygga kring bensinmacken i Bredäng och en del andra platser i centrala Skärholmen. De projekten fortsätter och nu ska, vad jag förstår, spaden sättas i jorden också i Vårberg för ett väldigt stort bostadsprojekt som ingår i detta. Men så länge jag satt i stadsdelsnämnden, som ju då var under rödgrönt styre, var det aldrig tal om att det skulle vara några särskilda satsningar på skola, sociala frågor eller liknande. Därför känner jag kanske inte riktigt att Fokus Skärholmen, oavsett styre, har bidragit just till socialtjänstens situation.

I svaret lyfts det fram att avgifterna för kommunala fritidsklubbar slopas för 2025. Vi liberaler har i vår budget sagt att vi tycker att det kan vara rimligt att testa bland annat

Yttranden 2024-12-16

i Skärholmen. Men detta handlar fortfarande inte om socialtjänsten. Det ger inte bättre förutsättningar för socialsekreterarna att göra sitt jobb, och därför kvarstår min fråga: Hur ska finansieringen se ut för nästa år så att man inte behöver fortsätta den här besparingsnivån?

Anförande nr 18

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi skjuter som sagt till 50 miljoner kronor ytterligare nästa år till just Skärholmen.

Borgarrådet Jönsson säger att han inte kan se vad regeringen har att göra med enskilda stadsdelsförvaltningar. Jo – när regeringen inte löser Sis-placeringarna så att vi får fler Sis-platser får vi i stället kö. Vi har över 90 barn i Sverige på kö till Sis-hem. Då vältras kostnaderna över på HVB, eller, i värsta fall, har vi potentiella mördare som går ute på gator och torg för att HVB inte tar emot dem. Och när de vältrar över de här ungdomarna på just HVB skjuter kostnaderna i höjden. Det är ju ungdomar som behöver mycket, mycket mer personella resurser än vanliga HVB-placeringar. Där har du alltså en koppling till hur kostnaderna exploderar i den kommunala verksamheten när regeringen inte gör sitt jobb.

När det gäller fritidsklubbarna handlar det just om det förebyggande arbetet – att säkerställa att alla barn och unga har en aktiv fritid. Att vi nu tar bort avgiften för fritidsklubbar handlar om generell välfärd. Det gäller alla barn; vi gör inte skillnad på vilka föräldrar de har. Alla barn ska slippa avgiften till fritidsklubbar från höstterminen nästa år. Det handlar om en meningsfull fritid för att man inte framöver ska luras eller lockas in i de kriminella nätverken. Sedan har vi en likställighetsprincip i den här staden, och vi har en barnkonvention. Vi måste arbeta utifrån barnets bästa, och det är därför vi gör det här i hela staden.

Fokus Skärholmen, som under den förrförra mandatperioden ökades på, handlar också om civilsamhället. Det borgarrådet inte pratar om i den här interpellationen men som vi får återkomma till i nästa interpellation, där han höjer civilsamhället till skyarna, är minst lika viktigt i Fokus Skärholmen – att man har en meningsfull fritid, att det finns kulturföreningar och idrottsföreningar, att det finns någonting att göra som kompletterar det absolut viktigaste, som är att våra barn och unga klarar skolan.

Där ökar vi tilldelningarna, och vi ökar skolschablonerna, för vi vet att när barn och unga klarar skolan är möjligheterna att det går bra senare i livet mycket, mycket större. All politik hänger ihop. Vi fokuserar på Skärholmen!

Anförande nr 19

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi får inte veta så mycket just om situationen för socialtjänsten i Skärholmen i den här diskussionen. Det blir väldigt mycket diskussioner om annat.

Vad gäller just Sis håller jag verkligen med om att det är ett jättestort problem att det finns stor platsbrist på Sis-hem. Nu är det ju bara det att det tar mellan sex och åtta år, kanske till och med tio år, att bygga en ny Sis-institution, och mig veterligen har den

Yttranden 2024-12-16

här regeringen bara suttit i två och ett halvt år. Det blir därför lite konstigt att lägga så mycket skuld på den nuvarande regeringen. Jag träffade Lena Hallengren flera gånger under den förra mandatperioden, och jag vet att också SKR och tidigare socialborgarråd har träffat tidigare socialministrar under de åtta år som Socialdemokraterna hade makten. Under den tiden byggdes ingen ny institution över huvud taget, annars hade vi ju haft dessa platser nu, och kön har bara blivit längre. Men i den frågan är vi helt överens: Här behöver alla regeringar, oavsett färg, se till att lägga in de resurser som krävs.

Jag skulle ändå i mitt sista inlägg vilja fråga hur finansborgarrådet ser på att återinrätta en skyddsfond. Finansborgarrådet hänvisar till 50 miljoner som tillskjuts individ- och familjeomsorgen. För Skärholmens del innebär det bara 11 miljoner, och underskottet är som sagt 26 miljoner redan nu vid årets slut. Differensen däremellan kan man lätt räkna ut själv. Det är dessutom så att Skärholmen behöver göra en del saker på socialpsykiatrins område och andra områden där de här pengarna också kommer in.

Vi har ett förslag om att återinrätta skyddsfonden, som var en fördelningsmekanism för att gå runt våra nyckeltal som kan bli väldigt fyrkantiga. Med hjälp av skyddsfonden kompenserar man de fem sex stadsdelar som återkommande har stora problem med att förutsäga hur många som blir placerade och som därmed genererar väldigt stora kostnader. Under min tid tyckte jag kanske att skyddsfonden var något för liten. Vi har därför i nuvarande budgetförslag höjt den till 50 miljoner. Vi skulle gärna se ännu mer om Socialdemokraterna kunde tänka sig det. Själva den fördelningsformen tror jag verkligen skulle avhjälpa den här situationen.

Anförande nr 20

Å k e N o r d s t r ö m (SD): Ordförande, ledamöter! Finansborgarrådet talade om den stora bristen på platser på Sis-hem.

Jag gjorde för ett antal år sedan ett besök på ett Sis-hem tillsammans med Solna nämndemannaförening, och det besöket gjorde ett djupt tragiskt intryck på oss alla. Det hela avslutades med en frågestund. Biträdande chefen höll i det hela, och jag frågade honom hur många det är som kommer tillbaka till de här Sis-hemmen – återfallet alltså. Ja, sa han, det kanske är 70 procent. Ja, sa jag, jag råkade ju gå sist i det här tåget och hade därför möjlighet att prata med både anställda och med en person som var intagen. De anställda sa att 90–95 procent av dem som kommer på Sis-hem återkommer. Jag talade som sagt också med en gosse som var inplockad här, och han sa: Jag är här för tredje gången.

Enligt vad vi också har hört i massmedierna är läget inom Sis-hemmen enligt mitt förmenande djupt tragiskt. Där kan man också knyta nya kriminella kontakter.

Efter vårt besök på Sis-hemmet hade jag kontakt med myndigheten i tre långa samtal, eftersom de var intresserade av att höra vad personer utifrån hade för synpunkter. Jag har själv arbetat som jurist i 40 år och kan därför ha olika synpunkter på både det ena och det andra. Tack för ordet!

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 21

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är ingen som tror att Sis ska lösa gängproblematik eller alla andra potentiella problem. Men man ska känna till att när det saknas platser på Sis-hem har vi potentiella mördare fria på gator och torg. Då får man väga dåliga alternativ mot varandra.

Borgarrådet Jönsson säger i sitt inlägg att det tar minst sex år att bygga nya institutioner. Det är säkert helt riktigt i en annan del av Stockholm, men vi har ju erbjudit lokaler till Sis som de har tackat nej till. Man ska också känna till att när vi tog över styret 2022, alltså vid det årsskiftet, var det fyra personer som köade till Sis. Nu har vi 21 personer som köar till Sis. Problematiken var alltså inte lika stor för fyra år sedan som den är i dag.

Ni har lagt era pengar i budgeten så att man ska ansöka om medel. Vi har i stället valt att nyckla ut pengarna. Vi har valt att dela ut 100 miljoner till de stadsdelsförvaltningar som just har höga placeringskostnader för att placering inte ska vara ett budgetproblem. Vi har aldrig sagt att man ska återta placeringar. Snarare tvärtom: Man ska verkligen se över om man måste placera och också placera vid behov.

Vi tar situationen vid socialtjänsten i Skärholmen på fullaste allvar. Vi vet via täta kontakter att stadsdelsförvaltningen arbetar med detta tillsammans med medarbetarna och alla fantastiska socialsekreterare för att öka förtroendet och dialogen mellan medarbetare, chefer och de fackliga organisationerna för att hela tiden utvärdera verksamheten och arbeta på framåt. Våra socialsekreterare i staden har ett jättetufft jobb när de hanterar våra barn och unga som kanske behöver placeringar, och det kan också handla om familjesituationer där man behöver gå in och hjälpa till.

Vi är medvetna om detta, och vi har den högsta respekt för att det blir tuffa situationer.

Yttranden 2024-12-16

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Religiösa anpassningar i skolan

Anförande nr 22

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Diskrimineringsombudsmannen tog för en tid sedan emot en anmälan från elever på friskolan Klara Norra här i Stockholm. Eleverna har stoppats från att använda en utrymningskorridor i bönesyfte och anser att skolans inställning utgör diskriminering av deras religiösa uppfattning. Ombudsmannen har i sitt uppdrag tillsyn över diskrimineringslagen, och vi får se vad det kommer för utlåtande från myndigheten. Men beroende på utfallet av den här processen kan ärendet få omfattande praktiska konsekvenser för Skolsverige och för rektorerna. Därför undrar jag om skolborgarrådet kan ge sin syn på den uppkomna situationen och anmälan till Diskrimineringsombudsmannen.

Anförande nr 23

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Jag tackar borgarrådet Hedin för frågan. Jag kan framför allt tala om hur det påverkar eller inte påverkar våra kommunala skolor. Jag vill börja med att säga att Stockholms kommunala skolor är icke-konfessionella. Det ska inte och får inte förekomma religiösa inslag i undervisningen eller religiösa symboler på skolan. Detta är en grundsten för den svenska kommunala skolan, som ska vara tillgänglig och öppen för alla. Samtidigt har vi grundlagsskyddad religionsfrihet i Sverige. Om elever vill använda sin fria tid eller sina raster till att utöva religion genom att till exempel be anser jag inte att vi på något sätt ska förbjuda dem att göra det. Det skulle också vara mot lagstiftningen, och det gäller såklart oavsett trosuppfattning.

När det gäller huruvida skolorna ska bereda plats för elever att till exempel be är skollagen tydlig; skolorna har ingen skyldighet till det. Om rektorn bedömer att det finns plats på skolan ska det rummet vara möjligt och tillgängligt för alla att använda, oavsett trostillhörighet. Jag har stor tillit till att våra rektorer löser det här praktiskt när de gör de bedömningarna och att de skapar en öppen och trygg miljö på våra skolor för alla våra elever.

För att se den här frågan i ett lite större perspektiv delar jag oron för religiösa inslag i våra skolor. Ett stort problem som vi har är att vi har segregeringsskolor som bara finns till för elever med en viss trosuppfattning. Min fråga till dig, Andréa Hedin, är: Om du är oroad över den här utvecklingen, kommer du att gå tillbaka till din regering och be den att en gång för alla sätta stopp för de religiösa friskolorna, som den moderatledda regeringen än så länge inte alls tar i?

Anförande nr 24

Borgarrådet H e d i n (M): Stockholm har en stor mångfald av elever med olika religiös tro som kommer till våra kommunala skolor. Jag är oroad för den praxis som

Yttranden 2024-12-16

riskerar att etableras om det kommer en tolkning från Diskrimineringsombudsmannen där man säger att skolor måste avsätta utrymmen för det här.

Som svar på frågan till mig om regeringen kan jag säga att det finns en pågående utredning av konfessionella friskolor som jag känner mig väldigt trygg med att man går vidare med.

I dag finns det många olika lokala lösningar där rektorer försöker lappa och laga efter läge. Vad ger skolborgarrådet för direktiv till förvaltningen? Hur ska den vägleda våra rektorer? Ska Stockholms skolor möta de krav som kan komma från elever?

Anförande nr 25

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det blåser ju allt hårdare vindar i Sverige kring människors rätt att praktisera sin religion. Det finns krafter som vill dra all religiös utövning över en kam. Jag anser inte att vi som huvudman eller som kommun ska gå med i det drevet, utan vi ska förhålla oss sakligt till hur det faktiskt ser ut. Våra skolor är och ska fortsätta att vara icke-konfessionella.

Rent praktiskt ser vi inte att det skulle finnas några stora problem kring de elever som väljer att utöva sin tro under sin fritid och ibland på sina raster. Jag anser inte att det skulle vara Stockholms stads sak att till exempel förbjuda eleverna på Vasa Real att be bordsbön innan de äter sin skolmat. Jag ser att vi har stora utmaningar att ta tag i, men jag anser inte att det som Andréa Hedin nu försöker göra till ett stort problem är en av de utmaningarna.

Anförande nr 26

Borgarrådet H e d i n (M): Skollagen är tydlig. Kommunala skolor ska vara fria från konfessionella inslag. Det är helt rimligt enligt min mening. Men jag blir oroad när jag hör att skolborgarrådet inte är ännu tydligare, för det sker en successiv förflyttning just nu. Jag blir orolig över att det i nästa steg kommer krav på att anpassa schemaläggning efter bönetider, uppstår ett tryck att tillhandahålla lokaler eller uppstår ett tryck på elever som inte är lika religiöst övertygade att delta. Vi borde kunna enas om att vi har kommit till en punkt där man ska dra en linje i sanden och vara tydlig med vad skolan är till för. Vi behöver se till att vi fredar våra skolor från eftergifter till religiösa inslag.

Anförande nr 27

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är helt självklart att det alltid ska vara frivilligt om man ska utöva religion eller inte. Ingen ska någonsin tvingas eller känna sig pressad att delta i någon form av religionsutövning eller religiösa inslag, absolut inte heller på raster eller sin fritid.

Men jag skulle säga att det stora problem vi har med religiösa inslag i skolan inte är att det finns elever som vill be på sina raster eller sin fritid utan att vi har skolor med religiösa inslag som segregerar elever och där man inte har ett val att inte delta. Skolinspektionen har tidigare avslöjat skolägare med IS-kopplingar och påtalad risk för radikalisering. Om man vill ta tag i det problemet är det som måste till det som nu

Yttranden 2024-12-16

blockeras av Tidöavtalet och Moderaterna, nämligen att faktiskt förbjuda konfessionella friskolor i vårt land. Jag hoppas att vi får stöd i att få den frågan på bordet.

Fråga nr 2. Kartläggning av svenskkunskaper

Anförande nr 28

L i n n é a V i n g e (SD): Sverigedemokraterna har lagt fram en rad förslag om att kartlägga svenskkunskaperna hos personalen i förskolan. Vänsterstyret har varit emot de här förslagen. I utlåtandet till min motion om just det här skriver förskoleförvaltningen att det vore omöjligt att genomföra en likställig kartläggning. Därför blev jag väldigt överraskad när det på en dragning för nämnden förra veckan framkom att man gör kartläggningar av svenskkunskaper hos den personal som bedriver pedagogisk omsorg – det vill säga dagmammor, för oss som är födda före millennieskiftet. Jag undrar hur det samtidigt kan vara omöjligt att genomföra samma kartläggning i andra förskolor.

Anförande nr 29

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Tack för frågan! Det finns en stor skillnad här. Pedagogisk omsorg och fristående förskolor har vi i kommunen tillsynsansvar för. Skolinspektionen har tillsynsansvar för våra kommunala förskolor och kan självklart granska dem utifrån hur man når upp till läroplanens mål om språkutveckling. Det är två olika saker.

Barns språkutveckling är högt prioriterad av majoriteten. En del av våra satsningar är fortbildningsinsatser i svenska för vår personal. Detta har pågått under tidigare majoriteter, och det pågår under vår majoritet. Rektorer kartlägger behovet hos sin personalgrupp och erbjuder deltagande på utbildning i yrkessvenska, som pågår i Skolverkets regi och i egen regi. Vikarieersättning utgår från förvaltningen, så det finns inga ekonomiska hinder för den här utbildningen. Mig veterligen fortsätter det med samma kraft i år som tidigare år. Vi politiker skapar förutsättningar för att det här ska göras. Vissa stadsdelar har större behov än andra, men min bild är att det görs. Syftet med det är att vi ska kunna erbjuda bra utbildning för våra barn, som behöver en god språkutveckling inför skolstart. Men det tillsynsansvar som vi har för pedagogisk omsorg har vi inte på samma sätt för våra kommunala förskolor, för det ansvaret har Skolinspektionen.

Anförande nr 30

L i n n é a V i n g e (SD): Fram till förra veckan har det faktiskt inte framgått någonstans att det här skulle vara en del av den befintliga tillsynen. Det står inte i förskolerapporten. Jag har gått tillbaka och tittat i verksamhetsplaner, så jag måste säga att det är ganska banbrytande information att man gör det här. Jag blir ganska nyfiken på hur man gör den här kartläggningen. Är det så att man låter stadens dagmammor göra ett språktest, eller åker man ut till de här verksamheterna och pratar med dem för att se om de kan göra sig förstådda tillräckligt bra på svenska? Det har nämligen låtit

Yttranden 2024-12-16

som att just de här åtgärderna skulle vara både identitetskränkande och väldigt känsliga när Sverigedemokraterna har föreslagit att man borde göra sådana här kartläggningar. Gör man sådana kartläggningar av alla enskilda huvudmän, eller är det bara dagmammorna? Varför just de i så fall?

Anförande nr 31

Borgarrådet **M a t t s s o n** (V): Jag tackar för frågan, Linnéa Vinge. Jag tycker också att dragningen på nämndens senaste möte var intressant. Den handlade om tillsyn över vår pedagogiska omsorg som vi har i Stockholms stad, ett område som visade sig vara väldigt eftersatt. Man hade inte utövat tillsyn på många år på flera håll, och man har nu tagit ett helhetsgrepp om den frågan. Det tycker jag är bra. Precis så har vi gjort även med övrigt tillsynsarbete.

Du är varmt välkommen att ställa frågor till förvaltningen både när vi har dragningar och annars om du har specifika frågor om exakt hur man genomför tillsynen i detalj. Jag tror att de är bättre på att svara på det än vad jag är. Jag är ju inte den som åker ut och utövar tillsynen rent praktiskt, utan vi i nämnden fattar beslut och tillser att det finns resurser för tillsynen, som vi tycker är oerhört viktig.

När det gäller barns språkutveckling i övrigt – det här har vi varit inne på förut – är det så att vi har rådighet över våra egna förskolor och hur man jobbar med utbildning i svenska, barns språkutveckling och så vidare där. Den rådigheten har vi dock inte över de delar som är fristående.

Anförande nr 32

L i n n é a V i n g e (SD): Jag har naturligtvis ställt följdfrågor till förvaltningen, men jag har ännu inte fått något svar, så jag inväntar det. Men det är ändå du som är ytterst ansvarig, Alexandra Mattsson. Jag har tagit upp den här frågan otaliga gånger, och varje gång har jag fått höra att det inte är aktuellt med kartläggningar eller att det till och med skulle vara helt omöjligt. Jag tycker att det är väldigt märkligt att ingen har berättat för mig att man tydligen visst redan gör det här för vissa grupper. Jag skulle vilja veta varför vi inte kan göra det för våra egna förskolor. Och återigen: Gör man det här för alla enskilda huvudmän, eller är det bara dagmammorna?

Anförande nr 33

Borgarrådet **M a t t s s o n** (V): Det tillsynsansvar som kommunen har över fristående förskolor har vi diskuterat väldigt många gånger, och det är otroligt lagstyrt. Det som man kan kontrollera är beroende av vad som står i skollagen och olika förordningar. Man kan inte lägga till något själv, även om jag personligen skulle vilja lägga till att man ska kolla på det här och det här – det fungerar inte så, utan det är ren myndighetsutövning. Det är bara att läsa alla förarbeten och lagparagrafer, så ser du exakt vad det är man ska kolla på i tillsynen. Vi har också haft ett flertal dragningar av det här i nämnden.

Jag skulle snarare vilja ställa en fråga till dig, Linnéa Vinge, om du tycker att språkutveckling för barn är väldigt viktigt. Vi har ju trots allt ungefär 18 000 barn som

Yttranden 2024-12-16

går i fristående förskolor i Stockholm. En del fungerar bra, en del mindre bra. Det är 3 miljarder som betalas ut i skolpeng till de fristående aktörerna, och vi har inte någon som helst rådighet över hur de jobbar med språkutveckling. Vad skulle Sverigedemokraterna vilja göra åt den saken?

(O r d f ö r a n d e n : Tyvärr är det så att Linnéa Vinge inte har rätt till fler inlägg och därmed inte kan svara.)

Fråga nr 3. Fightclubs på skolor

Anförande nr 34

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Den här frågan börjar i ett specifikt ärende men kommer sedan att vidgas genom inläggen.

Vi har fått information om att elever från olika skolor hotar varandra i sociala medier och sedan samlas för att slåss på Rödabergsskolans skolgård. Vidare har vi tagit del av information om att det i allmänhet på skolan finns någon form av etablerad maskulin våldskultur med Tiktok-lekar som går ut på att puckla på varandra och om att det ibland till och med har sparat ur så illa att ambulans fått rycka in.

Med anledning av detta skulle jag vilja fråga skolborgarrådet vad som nu görs med anledning av situationen på Rödabergsskolan. Det som händer verkar inte bara vara kopplat till den skolan, utan det kommer även elever från andra håll.

Anförande nr 35

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att det anordnas slagsmål på våra skolgårdar är vad vi kan se just nu inte ett stort och omfattande problem, och detta är väldigt glädjande. Med det sagt är det självklart allvarligt och helt oacceptabelt när det händer. Vi vet att vi har ett problem i vårt samhälle med glorifiering av våld. I mycket är det kopplat till machokultur och destruktiva maskulinitetsideal.

Som borgarrådet Jönsson väl vet jobbar vi runt om i våra skolor väldigt mycket med att bryta sådant beteende och motverka skadliga normer, inte minst genom arbetet med MVP, mentorer i våldsprevention. Det handlar om att stoppa och förebygga framför allt mäns och killars våld och lära ut metoder för synliggörande och för att våga gripa in och säga ifrån vid kränkningar och våld. Det är ett arbete som vi utökar. Genom att man agerar tillsammans sätts det in i yngre åldrar. I vissa delar av staden breddar vi arbetet genom föräldraträffar för att i samarbete med socialtjänsten även fånga in föräldrar och vårdnadshavare, som är viktiga förebilder och nyckelspelare när det gäller att motarbeta våldsanvändning och förhindra att unga hamnar i destruktiva miljöer.

Det är klart att det här inte specifikt handlar om just fightclubs. Dyker det upp sådana specifika händelser är det klart att man måste agera i relation till dem. Men det förebyggande bredare arbetet är såklart en jätteviktig del i att se till att den här typen av konkreta fall inte uppstår.

Yttranden 2024-12-16

Det var väl det långa svaret. Nu inför frågestunden visste jag inte att det gällde den här specifika skolan, men vi tittar gärna vidare på det i särskild ordning. Det är klart att det inte ska förekomma på någon enda skola i vår stad.

Anförande nr 36

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag tackar borgarrådet för det svaret.

Varken förskollärare, lärare eller annan skolpersonal har i sin grundutbildning fått särskilt mycket utbildning i hur man ska bemöta destruktiva värderingar, trots att det faktiskt är ganska framlyft i läroplanerna för samtliga skolformer. Vi vet att unga pojkar och unga män som tillskansar sig värderingar som lyfter fram våld också riskerar att radikaliseras och dras in i olika främlingsfientliga eller extremistiska grupper på olika sätt.

Min andra fråga är därför vad vi kan göra för lärarna och skolpersonalen för att de ska kunna uppmärksamma de här fenomenen och också bemöta dem på ett bra och konstruktivt sätt.

Anförande nr 37

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nu blir det många frågor i en, och det är svårt att svara på alla på så kort tid. För det första har vi extremistspåret. Där har vi ett program för att arbeta med kompetensutveckling och ge stöd kring hur man kan identifiera och se symboler, agerande och dylikt som tyder på kopplingar till de här miljöerna.

För det andra har vi problematiken med utåtagerande elever. Det här kan bero på många olika saker, men skolpersonalen själv har framhållit att de vill ha mer stöd i hur man hanterar det. Vi har under året tagit fram ett helt nytt stöd för att göra det i nära dialog med de fackliga representanterna, och det implementeras nu i våra skolor. Det handlar om att stärka kompetensen inte minst hos de andra personalkategorierna, elevassistenter och så vidare, som möter de här eleverna och behöver stöd i att hantera det. Men som sagt har vi sedan också det bredare förebyggande våldspreventiva arbetet, som absolut är riktat mot eleverna men också är en del i lärarnas kompetensutveckling.

Anförande nr 38

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi liberaler är alltid frågvisa, som borgarrådet vet.

Vi vill också se ett bredare värderingsarbete. Borgarrådet nämnde MVP, som vi tycker är alldeles utmärkt och som fångar in det här med destruktiva mansnormer och allmän våldsprevention. Men de högerextrema, antidemokratiska och mer våldsbejakande värderingarna är ju i viss mån något som inte bemöts inom MVP-programmet. Inte heller klotter och kodord för olika extrema värderingar finns riktigt med där. Min undran är därför hur skolborgarrådet ser på att man ska jobba med den typen av värderingar och identifiera de här risksignalerna hos elever som så småningom skulle kunna återvända som mer extrema våldsverkare.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 39

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Just att se signalerna om att man är på väg in i olika extremistgrupper är en del av vårt program mot extremism, som är en del av vår kompetensutveckling riktad till all vår skolpersonal. Det är klart att det inte är ett arbete som blir klart. Det är en föränderlig miljö som ständigt behöver förnyas. Det behöver kombineras med det här bredare perspektivet, som fokuserar inte bara på extremister utan på destruktiva normer i stort. Det är ett väldigt mångfasetterat arbete som ständigt måste pågå.

Jag är helt säker på att vi är helt överens i denna fråga. Vi ska hela tiden följa utvecklingen, uppdatera våra program och se till att vi stärker vår kompetensutveckling och även stärker de insatser vi kan sätta in. I ett föränderligt samhälle med vissa typer av gängstrukturer behöver kanske även insatserna kontinuerligt förändras. Jag ser fram emot att fortsätta det här arbetet, förhoppningsvis tillsammans med Jan Jönsson.

Fråga nr 4. Skolidrottshallar i Skärholmen

Anförande nr 40

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Vänstermajoriteten har, som konstaterats av både oss i Centerpartiet och idrottsrörelsen, kraftigt minskat idrottsinvesteringarna i Stockholm, och hallen vid Vårbergs IP har skjutits på en osäker framtid. Nu kommer nästa dråpslag i Skärholmen. Den här gången går det ut över skolan, när den utlovade renoveringen och utbyggnaden av idrottshallen på Lillholmsskolan helt ställs in. Grundskoleelever på högstadiet tvingas nu fortsatt tillbringa två timmar varje vecka med att gå fram och tillbaka över en öppen drogscen flera gånger för att ha idrott, något som det pekas på i barnkonsekvensanalysen. Öppna drogscener vet vi göder gängen och den organiserade brottsligheten och skapar en stor otrygghet. Det är alltså här som ni ser det som rimligt att stadens elever ska fortsätta befina sig på skoltid. Varför ska just elever och föreningsliv i Skärholmen drabbas dubbelt av er politik, Emilia Bjuggren, och hur ska borgarrådet se till att ingen elev eller personal vid Lillholmsskolan utsätts för risker på grund av det här beslutet?

Anförande nr 41

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Jag tackar Claes Nyberg för frågan, som egentligen har två delar. Den första handlar om hur man är trygg i Skärholmen. Den andra handlar specifikt om idrottshallen på Lillholmsskolan.

Det är klart att elever och andra personer som bor i Skärholmen kommer att röra sig mellan sin bostad och skolan, mellan skolan och fritidsaktiviteterna och mellan centrum och hemmet, och det ska vara en trygg miljö. Vi gör många insatser, inte minst tillsammans med polisen och fastighetsägarna, för att öka tryggheten i hela Skärholmen. Det ska inte vara så att man måste låsa in sig i vissa byggnader för att uppleva trygghet i vår stad, oavsett var i staden man bor. Den frågan kommer vi att fortsätta att arbeta med.

Yttranden 2024-12-16

När det gäller den andra delen är det självklart så att alla unga i vår stad ska få goda förutsättningar till en fysiskt aktiv livsstil i skolan, på rasterna, i idrottsundervisningen och i föreningsliv och civilsamhälle. Vi gör nu också många satsningar på att stärka den meningsfulla fritiden genom att utöka samarbetena med föreningsidrotten på skolan och i anslutning till skolan. Vi avskaffar fritidsklubbsavgiften under nästa år för att se till att fler elever får del av den här meningsfulla fritiden.

Men för att kunna göra de satsningarna måste vi också i tider av minskat elevunderlag se till att de pengar vi får ut till våra skolor går till skolorna, lärandet och eleverna. Här har vi ett fysiskt projekt, renovering av Lillholmsskolan, som startade under er tid, 2018, och som har ökat dramatiskt i kostnad. Vi har tagit kostnadskontroll och försökt se till att minska fördyringen, så att pengarna faktiskt kan gå ut till just eleverna och lärarna och inte försvinna i höjda hyreskostnader. Det gör att vi nu renoverar upp den här hallen och ser till att de små barnen kan idrotta på sin skola. De större barnen kommer även fortsättningsvis att gå en liten bit för sin idrott, och då ska såklart promenaden till idrottshallen vara trygg.

Anförande nr 42

Claes Nyberg (C): Men nu är inte den här promenaden trygg, Emilia Bjuggren. Den går över en öppen drogscen, vilket också barnkonsekvensanalysen tydligt pekar på.

Du pratar om att pengarna ska gå till eleverna och skolan, men det är ju faktiskt precis det som ni tar bort nu. Det är också så att betygen i idrott är klart lägre i Skärholmen än i staden i genomsnitt. Dessutom är det bara 44 procent som deltar i föreningslivet, jämfört med till exempel Kungsholmens 72 procent. I ett utsatt område är idrott och föreningsliv med koppling till skolan helt enkelt helt centralt. Vänstermajoriteten pekar ut Skärholmen som ett särskilt fokusområde. Men man börjar fundera på om inte Fokus Skärholmen alltmer blir ett luftslott om ni inte ser till att det finns fler bokbara timmar även på kvällar, helger och lov, vilket vi vet kommer att vara viktigt.

Det behövs fler trygga mötesplatser. Hur ska vänsterstyret göra rent konkret för att öka de här elevernas deltagande i föreningsidrotten och höja skolresultaten i idrott i Skärholmen?

Anförande nr 43

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag tror att Claes Nyberg vet att orsaken till att resultaten i idrott går ned är att det är så många barn som inte lär sig simma. Jag tror inte att någon i den här salen med ärlighet kan säga att vi kommer att bygga simhallar på alla våra skolor, utan det kommer att vara så att man måste ta sig till stadens simhallar. Simundervisningen måste utökas, något som den här majoriteten verkligen gör. Vi utökar simundervisningen för våra skolbarn och har sänkt avgifterna i många delar av vår stad.

Specifikt i Skärholmen bygger vi ut Vårbergs IP. Vi har öppnat en skridskobana i Skärholmen. Vi utökar samarbetet med föreningsidrotten för att möjliggöra en aktiv

Yttranden 2024-12-16

fritid i direkt anslutning till skolan på fritidsklubbarna och fritidsgårdarna och se till att fler barn får chansen att idrotta. Sänkningen av fritidsklubbsavgifterna har redan gett utdelning i högre inskrivningsgrad. Den avskaffade fritidsklubbsavgiften tar Centerpartiet bort i sin budget. Vi kommer att fortsätta att göra mycket mer för att se till att ungdomar i Skärholmen har en aktiv och meningsfull fritid.

Anförande nr 44

Claes Nyberg (C): Det här med Vårbergs IP var ju intressant. Ni ställer ju i praktiken in hela byggnationen, eller skjuter den på framtiden, så att vi egentligen inte vet när den nya idrottshallen på Vårbergs IP blir klar. Det är en del. Samtidigt minskar ni kraftigt idrottsinvesteringarna, som den här hallen delvis skulle vara ett kompletterande bidrag till. Ni gör ju alla tre sakerna samtidigt. Dessutom behåller ni längre skoldagar och att elever på högstadiet ska fortsätta att gå över en öppen drogscen. Ni har inget förslag på lösning på det. Den här renoveringen har absolut drabbats av en kostnadsökning, men den är också en lösning på flera andra parallella frågor.

Det verkar som att ni inte riktigt tar ansvar för den uppkomna situationen, som lärare, elever och anställda ger uttryck för. Vad vill borgarrådet säga till de föräldrar och elever som nu är oroliga? Vad vill du säga till de lärare som behöver lägga alltmer tid på ett besvärligt schemapussel för att få det här att gå ihop?

Anförande nr 45

Borgarrådet Bjuggren (S): När det finns en renoverad idrottshall på plats på Lillholmsskolan kommer situationen att bli bättre jämfört med hur det är i dag. I dag går, precis som under förra mandatperioden, när ni styrde, alla elever till idrotten en kilometer bort från skolan. Det kommer att bli en bättre situation när det finns en idrottshall på skolans område.

I Skärholmen tar vi nu ett helhetsgrepp. Vi tar tillbaka Fokus Skärholmen, som ni förminskade under er förra mandatperiod och gjorde till ett rent stadsbyggnadsprojekt, från att det varit ett helhetsarbete. Vårbergs IP är en självklar del i det arbetet.

Som jag sa ska Skärholmen vara tryggt. Det ska vara tryggt oavsett om man går till simhallen eller går till och från sin skola. Vi tar ett helhetsgrepp för att skapa trygghet i Skärholmen. Vi gör mycket nu och kommer att fortsätta med det. I arbetet med Fokus Skärholmen kommer vi att göra än mer. Men det är klart att vi också måste ha kostnadskontroll i det arbetet för att se till att pengarna verkligen gör den nytta de måste göra och inte försvinner ut i svarta hål så att vi inte får tillbaka dem.

Fråga nr 5. Företagsklimatet

Anförande nr 46

Borgarrådet Wedin (M): Ordförande! Karin Wanngård! Jag undrar om du håller med mig om att vi har en företagskris i Stockholm. Det är ju inte bara Svenskt

Yttranden 2024-12-16

Näringsliv utan även SKR som säger att klimatet har blivit sämre sedan du tillträdde 2022. Skattehöjningarna har säkert inte bidragit positivt, säkert inte heller att det blivit en högre skuld för staden. Men jag tänker också på signaler som att ditt trafikborgarråd inför lagligt tvivelaktiga miljözoner, någonting som du själv var emot före valet. Ditt stadsbyggnadsborgarråd utlovade i mars åtgärder för byggaktörer. Sedan visade sig detta vara lögn – helt felaktigt. Det har inte kommit några.

Kan du inte lova nu, inför 2025, att det kommer att bli en bättre behandling av stadens företagare, så att vi vänder det här klimatet en gång för alla?

Anförande nr 47

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, borgarrådet Wedin, för frågan! Det verkar som att Moderaterna vill måla upp en ganska svart bild av Stockholm. Det är också en reflektion utifrån den budgetdebatt vi nyligen hade. Den bild som ni sprider runt omkring er är att Stockholm skulle vara tråkigt och att Stockholm inte skulle vara rätt ställe för företag. Ni pekar dock inte ut några andra platser i Sverige eller världen som skulle vara bättre.

Men oavsett det skulle jag våga påstå att företagen i stort har det bra i Stockholm. Däremot är det tufft för vissa företagare. Då kan ju du som moderat skylla på inkomstskatten. Det kanske är lite lättare att göra en analys utifrån vad som hänt som resultat av pandemin och vad som händer när vår egen konsumtion ställs om. Vi besöker i dag inte butiker i samma utsträckning som vi tidigare har gjort, och företagen ställer också om.

Med det sagt har vi företag som mår ganska bra i Stockholm. Vi har Kista företagsområde, där många företag växer och där många satsar på innovation och tillväxt. Nej, jag delar inte Moderaternas mörka bild, som ni vill måla upp av Stockholm. Jag tror inte att den här bilden kommer att få fäste, men om det skulle bli fallet skulle det inte gynna utvecklingen av Stockholm; det blir då värre ju mer mörker ni försöker sprida.

Anförande nr 48

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är ju inte Moderaterna som säger detta, utan det är Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Regioner som i jämförelser säger att det blir sämre i Stockholm. Till och med Malmö har helt plötsligt bättre siffror. Det är helt oacceptabelt.

Ju mindre företag, desto svagare röst har man för att kunna påverka. Förra året vid den här tiden – då stod vi också och debatterade om detta – behövde Sankt Göransgrillen rivras till förmån för en cykelväg. Peyman Pourkahnooji hade stått där i 18 år och fick detta som julklapp i stället för en ersättningsyta. Nu har samma julklapp getts till den grekiska kiosken på Medborgarplatsen. Staden vägrar ge en ersättningsyta till den här kiosken, som har funnits på platsen i 30 år, inför att detaljplanen ska ändras. Snart är det 1 000 namnunderskrifter som vädjar om att hitta en tillfällig lösning snabbt. Kan

Yttranden 2024-12-16

du tänka dig att ta emot den namninsamlingen, lyssna på dem som vädjar och försöka hitta en väg framåt för den grekiska kiosken?

Anförande nr 49

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag är alltid villig att ta emot papper från borgarrådet Wedin.

Det här med greken på Medborgarplatsen är en stadsbyggnadsfråga, så det skulle kanske passa bättre att ställa en fråga om det till stadsbyggnadsborgarrådet. I alla fall tyder de uppgifter jag har på att det verkligen är roligare för borgarrådet Wedin att vara i opposition än att vara i majoritet. Ni har vid två tidigare tillfällen röstat nej till bygglov för just greken på Medborgarplatsen, Dennis Wedin, men nu har ni uppenbarligen bytt åsikt. Man får byta åsikt, men då bör man också vara transparent med att man har gjort det. Om man går in på dina sociala medier framgår det inte att du har bytt åsikt. Ni erkänner inte att ni har gjort fel. Det är snarare tvärtom. Ni får det att framstå som att det här är någonting som ni har kämpat för i alla år. Men det stämmer faktiskt inte med verkligheten.

Anförande nr 50

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! För det första finns det ett mönster. Det här är bara ett exempel av flera. För det andra är det uppenbart att vi inte kan ge ett permanent bygglov när vi ska ändra detaljplanen. Det har Moderaterna varit ärliga med i nämnden. Men det vi säger nu är att man ska hitta en tillfällig lösning, exempelvis en ersättningsyta. Du kan vifta med handen, så kan du få det gjort i morgon, Karin Wanngård.

Bashkim, som är Gamla stans enda torghandlare och är otroligt uppskattad i området, har fått det tuffare kopplat till era trafikåtgärder i området. Hans möjligheter till leveranser togs bort. Sedan fick han en tillfällig möjlighet att sälja julgranar, men nu har det kommit en varning från staden: Du tar upp för mycket plats. Nej, han tar inte upp för mycket plats. Han sprider julglädje. Framför allt är alternativet en tom yta i stället. Det är det som är din lösning: tomma ytor i Stockholm, fast ni går runt och utlovar levande stadsdelar.

Småföretagarna kämpar just nu. Som du säger själv handlar det om att var tionde butik i city har gått i konkurs. Moderaterna vill se åtgärder för att vända detta. Du kan raljera, men du kan uppenbarligen inte komma med tydliga åtgärder för att vända den här utvecklingen. Varför vill du skapa problem i stället för att lösa problem?

Anförande nr 51

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vi arbetar hela tiden för företagare genom utveckling och genom att ha snabbare och enklare processer när det gäller tillstånd och administrativa krav. Men bygglov, som ditt exempel avser, handlar i grund och botten om myndighetsutövning. Det är viktigt att följa lagar och regler. Nej, jag kan inte vifta bort vare sig lagar och regler eller den myndighetsutövning som följs väldigt noga från stadsbyggnadsnämndens sida.

Yttranden 2024-12-16

Nu har vi gett ett uppdrag om att ta fram en ny detaljplan för Medborgarplatsen. Det är någonting som ni inte gjorde när ni styrde den här staden. Det är bara att konstatera: Vill man få någonting gjort behövs det ett socialdemokratiskt styre. Med ett moderat styre blir det väldigt mycket snack och ingen verkstad.

Fråga nr 6. Upphandling av narkotikasök på Stockholms skolor

Anförande nr 52

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Hej, Emilia! Narkotikasök med hund är en del av stadens brottsförebyggande arbete för att upprätthålla en drogfri skola. Syftet är att förebygga narkotikaanvändning, öka elevernas och personalens trygghet samt tydligt markera skolans nolltolerans mot droger och motverka kriminella miljöer.

I Stockholm finns det ungefär 140 kommunala grundskolor och 30 gymnasieskolor. År 2023 upphandlades narkotikasök för 100 000 kronor, vilket räcker till ungefär tio sökinsatser. Det innebär att 95 procent av skolorna inte genomsöktes förra året. I den pågående upphandlingen har man reserverat 300 000 kronor, och det innebär att 83 procent av skolorna inte kommer att genomsökas.

Min fråga till Emilia Bjuggren är: Räcker verkligen de här anslagna medlen för att förverkliga visionen om en drogfri skola, upprätthålla nolltoleransen samt motverka de kriminella miljöerna?

Anförande nr 53

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tackar Leif Söderström för frågan. Det stämmer att Stockholms skolor har nolltolerans mot droger. En del i att upprätthålla den nolltoleransen är just möjligheten till narkotikasök med hundar för att öka elevernas och personalens trygghet på våra skolor. Det här görs i första hand tillsammans med polisen. Polisen kommer in och gör den typen av sökinsatser, eftersom det är polisen som också kan ta vid om man faktiskt hittar droger och åtgärda det polisiära.

Men vi har också komplementet med en upphandling där skolorna själva kan göra avrop för att göra genomsök som sker mer i förebyggande syfte än på grund av en konkret misstanke. Behovet av insatsen utvärderas löpande. Det är därför som den nu har utökats något.

Vi har också sökt medel från Brottsförebyggande rådet om 500 000 kronor i samma syfte. Då kan vi i stället för att använda vår skolpeng – elevernas skolpeng, som ska gå till elevernas lärande – använda Brottsförebyggande rådets resurser till att göra just de här insatserna i skolan. Det skulle såklart vara gynnsamt att kunna göra den insatsen utöver det lärande uppdraget.

Av det vi kunnat se hittills bedömer vi att man kommer att klara det här, i huvudsak med polisens arbete och uppgifter. Tillsammans med vårt komplement kommer det att klara sig inom den ram som finns. Men med det sagt utvärderas det här löpande. Skulle det finnas ytterligare behov framöver får vi ta höjd för det.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 54

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Man får skilja på förebyggande narkotikasök och narkotikasök på misstanke. Det blir två olika saker. Det här handlar om det förebyggande.

Hammarby-Skarpnäck är det område i hela staden där flest unga har knarkat. Detta kan man läsa om i tidningen Mitt i. Nästan var tredje kille och tjej i årskurs två på gymnasiet har använt narkotika. Det råder en stor oro i Skarpnäcks centralt belägna skola, där 51 av 60 i personalen överväger att sluta. Detta påverkar naturligtvis tryggheten för skolans elever, föräldrar och boende i stadsdelen. Det är just i den här stadsdelen som ni i den rödgröna majoriteten har skjutit upp byggandet av planerade fritids- och idrottsanläggningar, nu ända till efter valet 2026.

En skola i kaos, brist på attraktivt fritidsutbud och narkotikagäng som står med öppna armar – vad kan skolborgarrådet göra åt det här?

Anförande nr 55

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nu kom Leif Söderström själv in lite på det förebyggande arbetet. Hundsök fyller en funktion men kommer i väldigt liten utsträckning åt de mekanismer som gör att unga människor i dag tar droger i alldeles för stor utsträckning, vilket varit ett växande problem under lång tid. Där är det förebyggande arbetet avgörande, med insatser från fritidsverksamheter, föreningslivet och skolorna, deras kompetensutveckling och såklart även delvis polisens förebyggande arbete.

Vi gör nu stora insatser för att stärka den meningsfulla fritiden. Vi stöttar på idrottssidan och ger våra idrottsföreningar större möjligheter att ta emot barn. Våra egna fritidsklubbar blir från och med nästa år avgiftsfria, så att barn oavsett föräldrarnas plånbok ska kunna delta i vuxenledd meningsfull fritid efter skoldagens slut. Alla de här insatserna gör vi just för att vi ska ha ungdomar på plats med närvarande vuxna.

Anförande nr 56

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): I den skola jag refererar till går ungdomarna iväg på lunchrasten och röker hasch uppe i skogen.

Skolplikten medför att ungdomar tillbringar en stor del av sin tid i skolorna. Därav följer att föräldrar och ungdomar har rätt att kräva att skolorna är trygga och säkra att vistas i. Genom återkommande narkotikasök i skolorna samt generellt utökad närvaro av polis och ordningsvakter kommer en tydlig signal att skickas om stadens beslutsamhet att säkra tryggheten. I budgeten för 2025 reserverar vi sverigedemokrater ytterligare 12 ½ miljon kronor för trygghetsinsatser i skolorna och på stadens idrottsplatser. Vi ser majoritetens 0,3 miljoner kronor som otillräckliga för målsättningen att förverkliga nollvisionen om en drogfri skola.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 57

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som jag sa är hundsök på våra skolor en liten del. I det förebyggande arbetet har vi en enormt mycket större verktygslåda. Vi intensifierar arbetet mot droghandel för att hindra att drogerna når våra barn och unga, men också för att det är ett viktigt sätt att helt enkelt strypa inkomstkällan för de organiserade gängen och hindra deras brottslighet.

Jag tror att det är otroligt viktigt att de insatser som är riktade mot att hitta droger så långt det är möjligt görs i samverkan med polis och socialtjänst, så att man omedelbart kan vidta de åtgärder som behövs vid de fall då man upptäcker narkotika. Men med det sagt är det bra att vi också har komplementet med att kunna göra det själva i förebyggande syfte. Vi har också som sagt nu sökt 500 000 från Brottsförebyggande rådet för att utöver de satsningar vi gör själva också få externa medel som vi kan lägga på just den specifika åtgärden.

Fråga nr 7. Hur jobbar stadens skolor med läsförmåga?

Anförande nr 58

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Hej igen, Emilia! Den senaste Pisaundersökningen visade oroväckande siffror gällande de nationella skolresultaten för elevers skolförmåga, tråkigt nog. Vi liberaler är lite oroliga för det rödgröna styrets arbete med att vända den här läskrisen, som förstås också finns i Stockholm. I det senaste verksamhetsprogrammet för utbildningsnämnden hade vi gärna sett mindre betoning av strategin för digitalisering och i stället en tydlig strategi för att öka läsförmåga och läslust parallellt med en strategi för inköp av skönlitteratur, facklitteratur och tryckta läromedel.

Mot bakgrund av det här undrar jag hur skolborgarrådet ser på den nationella läskrisen kopplat till stadens ansträngningar för att komma till rätta med resultaten i Stockholm.

Anförande nr 59

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Jag tackar Jan Jönsson för frågan.

Att elever behärskar svenska språket och förmågan att läsa är en utgångspunkt för skolans verksamhet. Ja, vi ska ha en strategi för det, men det är också hela grunduppdraget. Jag behöver absolut inte tala om för dig, Jan Jönsson, att en förutsättning för att man ska tillgodogöra sig några andra ämnen alls i skolan är att man får med sig läsningen och språket. Vi vet att vi behöver ha ett stort fokus på just språkinläring och läsning.

Vi följer upp alla våra ettors språkförmåga. Under 2023 var det 88 procent av eleverna i slutet av årskurs 1 som kunde läsa bekanta meningar i korta texter. Det är klart att det är en siffra som är alldeles för låg. Kan man inte läsa i ettan behöver vi göra större insatser. Vi vet också att framför allt de elever som har en tuffare start i skolan har väldiga utmaningar med detta. Det är också därför vi fortsätter med och håller i den socioekonomiska omfördelningen bland våra skolor, vilket jag är glad att vi är överens

Yttranden 2024-12-16

om; vi vet att det är i de skolorna som vi behöver satsa extra på läsförmågan och se till att stärka elevernas förutsättningar att klara sig.

Det är också därför vi försöker öka inskrivningsgraden i våra förskolor. Redan i förskolan börjar man arbetet med att skapa förutsättningar för läs- och skrivförmågan, så att man har en startpunkt när man kommer till vår skola i förskoleklass. Alla barn som börjar i förskoleklass screenas också, så att man redan där ska upptäcka om det behövs extra stödinsatser och särskilda metoder därför att det finns inlärningssvårigheter och utmaningar för att barn ska lära sig läsa.

Jag skulle säga att det här är kärnuppdraget. Något som vi fortsatt kommer att ha som huvudprioritering i våra skolor är att sätta in insatser tidigt, framför allt riktat mot språket och läsningen.

Anförande nr 60

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag tackar borgarrådet för svaret.

Vi liberaler menar att det krävs en systematik vad gäller både kartläggningen av läsförmågan och användningen av evidensbaserade metoder för läsinlärningen. Jag var nyligen på besök på Östermalmsskolan, där man använder Lexplore, ett väldigt intressant och lättanvänt verktyg.

Nyligen publicerades i Svenska Dagbladet en artikel som visar att den metod som forskningen i många årtionden har förespråkat är Phonics, som går ut på att koppla bokstavskombinationer till ljudkombinationer och talade ord. Trots det används inte den här metoden brett.

Jag undrar därför hur skolborgarrådet ser på att Stockholms skolor jobbar med evidensbaserade metoder och systematisk uppföljning av läsförmågan.

Anförande nr 61

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag tycker att jag besvarade din första fråga i mitt första inlägg, Jan Jönsson. Vi kartlägger i förskoleklass och i årskurs 1, och det fortsätter upp genom åren.

Jag håller helt med dig om att vi ska utgå från evidens och beprövad erfarenhet när vi väljer vilka metoder vi ska använda i våra skolor. Där gläder jag mig faktiskt åt den utredning som regeringen har tillsatt om att se över våra läroplaner, så att det blir tydligare vilka metoder som är beprövade och var det finns evidens. Undervisningen i våra skolor ska ju utgå från våra läroplaner och kursplaner med vetenskaplig grund. Många lärare i våra skolor arbetar redan i dag med den ljudningsmetod som kallas Phonics på ett systematiskt sätt i sin undervisning, antingen som särskild metod eller integrerat i hela undervisningen. Det är precis så jag ser framför mig att vi ska fortsätta att arbeta.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 62

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag tackar borgarrådet även för detta svar.

Min sista fråga handlar om någonting som jag tog upp förra året, nämligen det märkliga i att utbildningsnämnden då misslyckades med att söka statsbidraget för tryckta läromedel och böcker. Hur ser det ut i år? Kommer vi att få de här pengarna nu, och hur mycket rör det sig om?

Anförande nr 63

Borgarrådet Bjuggren (S): Vet du, Jan Jönsson – frågor som man ställer mig med förtvivlan på nästan alla skolbesök jag gör är: Hur kan ni tvinga oss att beställa böcker bara för att vi ska lyckas kryssa i de här målen för de riktade statsbidragen? Varför kan inte vi som profession, som vet vilka böcker vi behöver och vet vilken undervisning våra elever behöver, få beställa de böcker vi behöver när vi behöver dem? Varför ska det sitta en minister och detaljstyra exakt när vilka böcker ska beställas?

Vi har dock såklart sett att det inte finns något annat sätt för oss att få de här statsbidragen – det är bara att vecka alla omöjliga knän, slå knut på oss själva och se till att vi faktiskt beställer böckerna precis den dag då ministern tycker att de ska beställas. Svaret är alltså ja – statsbidraget kommer att användas. Och det är sorgligt att det är så man väljer att styra svensk skola från regeringens sida.

Fråga nr 8. Parklekslokaler

Anförande nr 64

Jonas Nadebo (C): Ordförande! Tack, Alexandra Mattsson, för att jag får ställa en fråga till dig!

Tidigare har stockholmare kunnat hyra stadens parklekslokaler för barnkalas. Det har varit väldigt uppskattat och värdefullt för många familjer, särskilt för dem som bor i mindre lägenheter och inte har utrymme till att ordna de här födelsedagskalasen hemma. Att kunna hyra en parklekslokal har gjort det möjligt för fler att bjuda hela barngrupper och hela klasser och inte exkludera vissa barn på grund av platsbrist. Parklekslokalerna är också idealiska för barnkalas. Det finns inga grannar som kan bli störda, och lokalerna är robusta och gjorda för barns lek och aktivitet.

Varför har ni tagit bort möjligheten att hyra parklekslokaler för barnkalas?

Anförande nr 65

Borgarrådet Mattsson (V): Tack, Jonas, för frågan, som gör att vi får prata lite om parklekar här igen! Jag säger bara: Mer kalas i parklekarna! Vi har absolut inte tagit något övergripande beslut om att det ska vara förbjudet eller så. Tvärtom är det här ett av de direktiv som vi har skickat med fastighetsnämnden.

Yttranden 2024-12-16

Nu ser man för första gången över alla parkleksbyggnader i hela staden och gör en parkleksplan för respektive parkleksbyggnad i varje stadsdelsnämnd. Det gjordes till T2:an nu i år. Nu har vi för första gången en samlad bild av det totala upprustningsbehovet – var det behövs helt nya parklekar, var vi kan komma vidare med lite enklare former av upprustningar och så vidare. Sedan kommer stadsdelarna att prioritera utifrån det och påbörja arbetet med att rusta upp parklekar efter de samlade behov vi ser och sedan göra beställningar av fastighetsnämnden.

Har du konkreta tekniska frågor kring olika byggnader och så vidare är det absolut en bättre sak att ställa de frågorna till Clara Lindblom, som är ansvarig för fastighetsnämnden. Men när det gäller själva strategin och innehållet i den verksamhet som stadsdelsnämnderna bedriver i våra parklekar finns det mycket bra som pågår. Du vet själv att vi tog beslut om strategin här i fullmäktige, och den implementeras nu för fullt ute i våra stadsdelar. Det görs kompetensutvecklingsinsatser för personalen, och samtidigt tar man ett helhetsgrepp om lokalerna.

Under förra mandatperioden gjorde ni nedskärningar. Nu är det i stället beslut på gång om nya parklekar i Hagsätra, Hökarängen och Järva. Man har rustat upp en, och nu är nästa på tur. Utredningar pågår om nya parklekar i till exempel norra Järva. Det händer alltså jättemycket i parkleksfrågan, och det är kul att vi får möjlighet att prata om det.

Anförande nr 66

J o n a s N a d d e b o (C): Då måste vi bara tolka detta som en generalorder till alla: Backa, gör om och gör rätt! Det här är verkligen ny information. Det finns olika stora frågor, men det här har verkligen varit en viktig fråga för dem som haft sina barn på sådana här barnkalas. Kanske har storebror kunnat få ha sitt barnkalas i en parklek, men nu får lillasyster inte ta del av en sådan möjlighet.

När vi har ställt frågor om barnkalasen har stadsdelarna pekat på fastighetskontoret. Vi ställde en skriftlig fråga till fastighetskontoret, men de svarar inte över huvud taget. De pekar i sin tur på stadsdelarna. Stadsbyggnadskontoret pekar på vad som anges i detaljplanerna, men det är inga detaljplaner som har ändrats.

Eftersom alla andra förvaltningar pekar på varandra måste vi nu bara konstatera att ordern från borgarrådet är: Gör om, gör rätt och tillåt dessa kalas i våra parklekslokaler! Att ni omprövar detta nu är ett jättebra besked. Tack för det!

Anförande nr 67

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Det är svårt att ompröva ett beslut som man inte har fattat. Det här kan komma från tiden då ni styrde eller från vår tid. Är det olika tekniska lösningar som behöver komma till lokalt är det en bra grej att ställa frågorna till fastighetskontoret och fastighetsnämnden, som är ytterst ansvariga för själva lokalerna. Det finns i dag inget beslut taget som utgör något hinder mot att använda våra parklekar och öppna dem på fritiden för föreningsliv, barnkalas och så vidare. Det är så vi bygger en levande stad för barn och unga, så att barnfamiljer vill bo här och så

Yttranden 2024-12-16

vidare. Det är bra att du lyfter den här frågan. Vi får ta den vidare, framför allt till fastighetskontoret, om det är några problem.

Anförande nr 68

J o n a s N a d d e b o (C): Men vi har inte hittat på det här, Alexandra. Det är på Södermalm som man helt plötsligt har ändrat inställning. Jag tror att man även i Enskede-Årsta-Vantör har ändrat inställning och inte tillåter barnkalas.

Det är klart att det är jättebra att du är tydlig med att man ska tillåta detta. Vi har verkligen ställt frågan där ansvaret ligger, det vill säga till fastighetskontoret. De svarar goddag yxskaft och hänvisar till några detaljplaner som inte har ändrats. Det är klart att man blir lite förvånad – vad är det egentligen som gäller? Jag menar att det här är en verksamhetsfråga – vad tillåter man för verksamhet i sina lokaler?

Att ha barnkalas på temat land och lekparkar och sådana saker kan bli väldigt dyrt för många, så jag har haft svårt att tro att det verkligen är Vänsterpartiets politik att omöjliggöra detta i våra egna lokaler. Jag är glad för svaret, och jag hoppas nu att barnfamiljerna runt om i staden planerar barnkalas i våra parklekslokaler.

Anförande nr 69

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag tackar Jonas för frågan och för att vi har fått diskutera parklekar.

Yttranden 2024-12-16

§ 12 Valärenden i kommunfullmäktige 2024

Anförande nr 70

S v a n t e L i n u s s o n (C): Vi från Centerpartiet vill som suppleant i S:t Erik Fiber AB och Stokab nominera Daniel Dudek.

Yttranden 2024-12-16

§ 13 Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder samt val av ledamöter, suppleanter och revisorer i stiftelser med flera

Anförande nr 71

S a r a S v a n s t r ö m (L): Ordförande! Liberalerna skulle vilja nominera Hansi Karppinen som ledamot och Said Abdu som ersättare i fastighetsnämnden.

Anförande nr 72

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Med anledning av de val som sker nu skulle jag, herr ordförande, vilja yrka på att Ludvig Tornbergs plats som ersättare i trafiknämnden för Moderaterna vakanssätts så länge.

Anförande nr 73

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! Vi i Centerpartiet vill nominera Louise Grabo som ersättare i trafiknämnden.

Yttranden 2024-12-16

§ 15 Dam-EM i fotboll 2029 – stadens medverkan i de svenska och danska fotbollsförbundens arbete för en möjlig värdskapsansökan

Anförande nr 74

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Detta är ett otroligt kul ärende för Stockholm – en fantastisk möjlighet att visa upp Stockholm från sin ljusaste sida. Det handlar nämligen om att vara värdstad och huvudort för fotbolls-EM för damer 2029 – när vi klubbar detta i kväll går vi med full kraft in i ansökningsprocessen. Vi vet att vi, i sporttermer, har ett tufft motstånd, men vi har också väldigt stora möjligheter.

Ett EM i fotboll skulle vara ett av de större evenemang i modern tid som Stockholm då skulle få värdskap för. Vad vore bättre än att detta kopplas ihop med Sveriges mest populära landslag, det vill säga våra fantastiska fotbollsdamer, som skulle få spela EM på hemmaplan i och med ett sådant här evenemang?

Stora evenemang som detta gynnar naturligtvis idrotten – kanske söker sig ännu fler flickor till fotbollen när de får se sina stjärnor på hemmaplan. Utöver detta ger det här också enorma turistekonomiska effekter. För ett fotbolls-EM för damer uppskattas de till 800 miljoner kronor i 2024 års penningvärde.

Vad kostar det då staden? Vi kommer att gå in med ungefär 65–75 miljoner kronor för att arrangera detta. Det är klart att det är mycket pengar, men man får se på hur oändligt mycket mer pengar som kommer att gynna stadens näringsliv och som vi får tillbaka i form av arbetstillfällen men också genom övernattningar på hotell och besök på restauranger – alla delar runt omkring ett så här stort och fantastiskt evenemang.

Jag vill med detta yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 75

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Tillsammans med över 10 000 andra satt jag på läktaren på Tele2 Arena när Sveriges fotbollsdamer segrade över Serbien och tog sig vidare till EM-slutspelet. Glädjeyran som fyllde arenan byttes strax ut mot beundran, när Caroline Seger i slutet av matchen avtackades för sina blågula insatser. Det var omöjligt att inte själv fälla en tår när landslagschef och lagkamrater sammanfattade Segers karriär och den betydelse hon har haft för fotbollens utveckling. Tillsammans med andra stora namn, såsom Ann Jansson, spelare i det första damlandslaget 1973, och Annika Eriksson, landets första kvinnliga distriktsordförande i fotboll, har Seger skrivit historia. Hon har gjort skillnad för generationer av unga tjejer som kämpat mot höga odds för att ta plats inom en idrottsvärld som domineras av män.

Under 100 år sedan den första dammatchen spelades i Stockholm, på Aspuddens IP, har acceptansen för flickor som spelar fotboll lyckligtvis förändrats monumentalt, men det finns fortfarande en hel del att jobba med innan fotbollen för damer är jämställd med herrfotbollen. I dag är fotboll den snabbast växande idrotten bland tjejer. Ett EM i fotboll i Stockholm skulle vara ett kvitto på allt det vi som stad och även

Yttranden 2024-12-16

föreningslivet gjort för att stärka fotbollen i Stockholm. Ett stort evenemang som EM har också möjlighet att skapa ringar på vattnet i form av ett ökat intresse för fotboll och för föreningslivets verksamhet.

Ordförande! Stockholm ska vara en idrottsstad att räkna med, och den här typen av evenemang är en självklar del för att befästa Stockholm som idrottsstad. Därför ser vi fram emot att tillsammans med föreningslivet göra ett eventuellt EM i Stockholm till en riktig folkfest. Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 76

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är ett riktigt roligt beslut vi ska fatta här i dag. Vi i Centerpartiet, som kämpar för att idrotten ska få ta mer plats i staden, är givetvis mycket positiva till att staden ansöker om att arrangera dam-EM i fotboll 2029.

Just nu befinner sig damfotbollen i en stark tillväxtfas, både nationellt och internationellt. Damfotbollen har utvecklats mycket under de senaste decennierna, och publiksiffrorna fortsätter att stiga och sätta nya rekord. Ett väl genomfört mästerskap i Sverige och Danmark skulle kunna inspirera fler unga tjejer att börja spela fotboll och stärka fotbollens roll som en inkluderande och jämlik idrott. Vi anser att det är väldigt viktigt att vi långsiktigt stärker vårt arbete med damfotbollen.

Vi har fortfarande stor brist på fotbollsplaner, och det innebär begränsade möjligheter för barn och unga att spela och utvecklas inom idrotten. Anläggningsbristen drabbar även elitidrotten, och det råder stor brist på arenor i rätt storlek dedikerade till damfotbollen. Vi har föreslagit att man borde utveckla just en sådan arena. Den behövs för både de nationella och de internationella klubbmatcherna. Den skulle också främja damfotbollen i Stockholm och dess tillväxt och markera att vi faktiskt gör en långsiktig satsning på damfotbollen.

Vi måste säkerställa att vi inte gör om samma misstag som nuvarande vänstermajoritet gjorde i samband med renoveringen av Kristinebergs IP. Här var ambitionen att skapa en arena för damfotbollen, men det slutade med allvarliga brister och avslag på elitlicens. Att man nu behöver söka dispens för att kunna spela damelitfotboll på Kristinebergs IP är oacceptabelt och speglar en hantering som aldrig skulle tillåtas när det gäller herrfotbollen. Ett sådant misslyckande underminerar damfotbollens utveckling, och det får aldrig återupprepas.

Anförande nr 77

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag tycker att det är roligt att höra att Centerpartiet tar upp ett av de förslag som har kommit upp vid kartläggningen av damfotbollens förutsättningar och som vi i den befintliga majoriteten har lagt fram för att förbättra förutsättningarna för damfotbollen, som det här med arenan, till exempel.

Jag har också en fråga till dig. Du nämner detta med dispensen på Kristineberg. Detta är som sagt ingen nyhet. Dispensen söktes och beviljades 2021 eftersom man visste att Kristinebergs IP var kulturklassad, att renoveringen i och med detta skulle innebära

Yttranden 2024-12-16

begränsningar och att man behövde dispens. Min fråga är varför inte ni i Centerpartiet när ni satt i majoritet tydliggjorde detta, när ni själva fattade genomförandebeslutet här i kommunfullmäktige.

Anförande nr 78

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag förstår att du, Maria-Elsa, vill försöka skjuta över den här frågan och inte ta ansvar för det som har skett just nu när ni styr utan försöker peka på att det är vårt styre som har gjort fel. Men så är det inte. Det finns inte någonstans dokumenterat att det var dispens som krävdes. Om det nu var på det sättet, varför har ni skjutit upp invigningen? Varför har ni skjutit på saken och försöker smygöppna den här anläggningen? Varför står ni inte upp för att detta är ett misstag? Vi borde ha gjort mer för att nå elitfotbollslicensen. Varför är det just damfotbollen som ska få stryka på foten? Detta hade aldrig hänt om det hade gällt herrfotbollen. Att säga att damfotbollen kan jobba med dispenser är inte rimligt. Det är inte på det sättet vi främjar damfotbollen långsiktigt i Stockholm. Därför vill vi säkerställa att man inte gör om det misstag som ni har gjort.

Anförande nr 79

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag begärde också replik med tanke på Kristineberg, vilket såklart är en jobbig situation. Med det sagt förstoras detta dock upp väldigt mycket av Centerpartiet. Som Maria-Elsa är inne på har dispens sökts och kommer att beviljas. Djurgårdens damer kommer fortfarande att kunna träna och spela nästan alla matcher på Kristineberg, med all förhoppning. Det är möjligen vissa derbyn som inte skulle kunna gå att spela.

Jag undrar exakt vad Centerpartiet hade tänkt ändra här. Hade ni inte tänkt respektera kulturklassningen av arenan, eller hade ni tänkt såga ned alla de höga träden, vilket skulle ha varit motsvarigheten? För er som inte känner till det är alltså problemet att Svenska Fotbollförbundet – jag tycker att deras del i detta bör markeras – har krävt separata läktare för att de är oroliga för huliganbråk på dammatcherna. Vi kanske ska ha med oss detta också.

Dispens finns – detta kommer att lösas.

Anförande nr 80

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Martin, för att du ändå erkänner att det är en jobbig situation som har uppkommit och att ni inte är stolta över att ni levererar så dåligt till damfotbollen. Inte i något dokument står det att dispens kommer att behöva sökas för att man ska kunna spela under renoveringen. Vi lägger alltså hundratals miljoner på att renovera Kristinebergs IP.

Ja, Centerpartiet hade tyckt att vi skulle göra de ändringar som behövs för att damfotbollen skulle kunna få licenserna och inte behöva spela med dispens. Vi har föreslagit att man kanske skulle kunna använda mobila läktare på något sätt för att säkra upp så att man når den standard som behövs.

Yttranden 2024-12-16

Och vilka är det egentligen ni har pratat med? När vi pratar med idrottsrörelsen är de alldeles förtvivlade över den här situationen på Kristinebergs IP. De känner sig inte ens trygga med att låta sina barnlag spela där. Så jag undrar faktiskt vilka ni hör med.

Det vi har gjort på Kristineberg får aldrig återupprepas.

Anförande nr 81

Hanna Wistrand (L): Herr ordförande! Damfotbollens landslag levererar på högsta nivå, så det är ja till EM i Sverige 2029. Det är toppen – även om jag naturligtvis vill yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Det är härligt med stora ord och stora arrangemang, men vi måste faktiskt se om vårt eget hus. I detta nu slutar flickor att spela fotboll för att det saknas toaletter. Detta är en av de vanligaste orsakerna till att flickor slutar, framför allt i tonåren. Vi har flera lag i allsvenskan och division 1 i Stockholm men ingen arena. Föreningarna är redan överens om att dela arena; det innebär en arena med en publik på cirka 5 000.

Våra idrottsinvesteringar är ojämsställda, och nu finns det faktiskt möjlighet att åtgärda detta. Det finns också tid. Fotbollen är, som sagts tidigare, den idrott som engagerar flest flickor, men den är inte jämsställd. Det krävs riktade insatser, och fotbolls-EM kan bli en möjlighet för stockholmsfotbollen. Men vi måste göra rätt från början.

Gällande diskussionen om Kristineberg var det faktiskt så att den förra majoriteten lade fram ett eget förslag till beslut i detta ärende. Vi kunde nämligen inte acceptera att Djurgårdens damer redan från början ska spela med ett underskott. Att man inte kan få in det antal åskådare man behöver innebär att det redan från början skapas negativa förutsättningar för damfotbollen. Man får in mindre pengar, vilket gör att man får sämre förutsättningar. Sedan försvann det beslutet på något sätt under hanteringen. Det är den sanna historien bakom detta, så då har vi rätt ut det.

Anförande nr 82

Maria-Elsa Salvo (S): Ordförande! Återigen, för att förtydliga: Kristinebergs idrottsplats är kulturklassad. Det var den före 2021, när man startade renoveringen, och det var därför Djurgården i mars 2021 ansökte om dispens hos Svenska Fotbollförbundet för att kunna spela damallsvenska matcher på arenan. Detta fick man beviljat.

Det första genomförandebeslutet fattades i oktober 2021, och mig veterligen kommer oktober efter mars månad, så detta har man alltså känt till. Man har känt till att byggnaden är kulturklassad. Det var därför Djurgården ansökte om dispens, som man också fick beviljad. Jag håller verkligen med Martin, som talade tidigare, om att det här handlar om att man försöker göra en höna av en fjäder. Man försöker också låta förvånad när detta faktiskt är sådant som man borde ha känt till. Ni har inte förtydligat detta i genomförandebeslutet, som ni själva var med och fattade 2021.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 83

Hanna Wistrand (L): Nu pratar du om något helt annat än det jag pratade om. Jag pratar om de ekonomiska förutsättningar en damfotbollsförening får när man de facto inte får plats med den publik som man skulle kunna ha. Det förslag till beslut som vi då lade fram innebar att mobila läktare skulle kunna användas. Det innebär naturligtvis en kostnad, och det här projektet är redan kostnadsdrivande.

Men det är där vi i politiken kommer in. Vi måste göra riktade investeringar. Vi vet att våra idrottsinvesteringar är ojämsställda, och någonstans måste vi faktiskt börja. Förut fanns ett förslag till beslut från majoriteten som inte utgick från förvaltningens förslag till beslut. Vi får väl gräva i annalerna och kolla på det beslutet.

Anförande nr 84

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Liksom min kollega Hanna Wistrand vill jag yrka bifall till vår reservation, som inte handlar om arrangemanget i sig, för vi välkomnar att undersöka en ansökan om att arrangera dam-EM i fotboll 2029. I stället handlar det om att vi ska vara ansvarsfulla med stadens ekonomiska åtaganden. Med en uppskattad kostnad på 65–75 miljoner kronor under perioden 2026–2029 är det viktigt med budgetdisciplin, och det är viktigt att projektorganisationen återkommande analyserar och rapporterar förändrade förutsättningar som kan påverka stadens kostnader. Därför tycker vi att man redan nu ska tillsätta en extern granskare för att säkerställa att budgeten hålls och leveranser genomförs enligt plan.

Det är detta vi beskriver i vår reservation. I övrigt tycker vi att det här är ett positivt initiativ som kan innebära mycket glädje både för stockholmare och för vårt näringsliv, inte minst besöksnäringen.

Anförande nr 85

Nike Örbriink (KD): Det är fantastiskt att se vilken resa damfotbollen har gjort, för den har verkligen inte varit utan motgångar. Om jag får dra en personlig anekdot spenderade jag själv elva år av min uppväxt på fotbollsplaner runt om i Stockholm, i ur och skur och både på grus och på gräs. Det var inte utan motgångar. Som ung, fotbollsspelande flicka var det inte helt ovanligt att möta sämre träningstider eller att se sina flickidoler spela utan hejramsor eller publik på läktarna.

Visste ni att damfotboll var förbjudet i England i närmare 50 år? Man sa att fotbollsspelet var helt olämpligt för kvinnor och inte borde uppmuntras. Detta var mot bakgrund av att damfotbollen började dra mer publik än herrfotbollen på 20-talet. Så hur löste man det? Man förbjöd damfotboll – det är helt bisarrt.

Världen har kommit mycket längre sedan dess, och visst vore det fantastiskt och otroligt att få vara värdstad för damfotbolls-EM 2029. Evenemanget stärker också Stockholm. Det bidrar till arbetstillfällena och företagande och till att blickarna riktas mot vår stad och vårt näringsliv. Det är också därför det finns ett så starkt nationellt intresse av att vi kan anordna sådant här.

Yttranden 2024-12-16

Kristdemokraternas ingång är absolut att vara positiva till den här ansökan men att också trycka på för ett nationellt ansvar eftersom också den nationella nivån gynnas av att vi kan hålla denna typ av evenemang i Stockholm. Här måste stat och stad gå hand i hand.

Sammanfattningsvis: Damernas fotbolls-EM är ett otroligt evenemang, både för företagare i staden där det anordnas, för näringslivet, för städer och för små fotbollsspelande flickor, oavsett om de finns ute i västerort eller i England. Det vore otroligt att få anordna ett sådant evenemang med Stockholm som värdstad. Bifall till förslaget till beslut!

Anförande nr 86

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Det är jättekul att vi får ett sådant här evenemang i Stockholm. Jag har en kusin boende i Umeå, och de har ju ett känt damlag. Jag har därför följt fotbollen där upp rätt ordentligt.

Stockholm behöver verkligen ett sådant här stort idrottsarrangemang. Jag önskar att också ungdomsidrotten kom tillbaka till Stockholm med ett Summer Games, typ, så att ungdomarna också får något sådant här i framtiden. Det kan vi kanske jobba för i idrottsnämnden.

Mycket fint har redan sagts här, och jag håller med om det. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 87

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande! Stockholm är fantastiskt – det tycker vi nog alla som sitter här i salen. Stockholm är även en fantastisk evenemangsstad, som jag önskar att fler får uppleva. Egentligen tycker jag nästan att alla världens stora evenemang borde arrangeras just i Stockholm. Varför inte New York maraton i Stockholm?

I dag är dock inte tillfället då vi ska besluta om eller ge klartecken till att vi ska arrangera fotbolls-EM för damer 2029 här. Vad vi ska göra är i stället att besluta om att undersöka förutsättningarna för en ansökan om detta. Det är bra, och det måste göras noggrant. Om arrangemanget kan genomföras med rimliga kostnader är det en fantastisk möjlighet, som alla här har vittnat om, både ekonomiskt och upplevelsemässigt.

Men som jag hoppas att alla är minst lika medvetna om är det inte riskfritt. Alltför ofta överskattas de samhällsekonomiska vinsterna med denna typ av arrangemang samtidigt som kostnaderna ofta underskattas. Varje gång man gör det är det skattebetalarna som tvingas stå för notan. Just i dag kan det vara värt att påminna om att Stockholms stad just nu inte direkt är i någon perfekt ekonomisk situation. Skulden rusar – vi lånar 1 miljon varje timme. Skatten kommer om några veckor att höjas så att den sammanlagda skatt som stockholmarna betalar blir den högsta någonsin.

Yttranden 2024-12-16

Därför kommer vi moderater att följa denna fråga noggrant och verka som en garant för att om vi tar ett definitivt beslut om att ansöka i början av nästa år måste detta vara något som kommer stockholmarna till gagn så att de inte blir sittande med notan. Vi moderater tycker om fotboll, och vi tycker om idrottsevenemang. Men vi tycker att det är minst lika viktigt med ordning och reda i ekonomin. Förhoppningsvis behöver vi inte välja utan kan få både folkfest och budget i balans.

Yttranden 2024-12-16

§ 16 Överenskommelse om fastighetsreglering med försäljning samt justering av kommungräns inom fastigheten Skrubba 1:1 i Skrubba med Tyresö kommun

Anförande nr 88

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack, ordförande, för det lite fina påpekandet om att detta trots allt är ett enigt ärende. Jag tänkte anhängiggöra en annan fråga som hör till detta, som jag även tidigare tagit upp och som är mycket seriöst menad, nämligen att detta är ett appendix, ett bihang, i Stockholms stad. Detta appendix i Stockholms stad innehåller också en mycket viktig verksamhet, nämligen Strandkyrkogården nere i Skrubba.

I övrigt borde Stockholms stad ta upp diskussioner med Tyresö och/eller Nacka kommun om att helt enkelt avyttra detta område av Stockholm. Vi är långt söderut och långt in i kommunerna Nacka och Tyresö när det gäller markägandet i den del av Stockholms stad som sträcker sig ända ned till södra Skrubba och Strandkyrkogården.

Detta förslag har vi i Liberalerna tidigare tagit upp, och eftersom den här punkten om en viss justering och en viss kommungränsförskjutning var uppe ville jag också anhängiggöra detta i samband med ärendet. I övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Yttranden 2024-12-16

§ 17 Bemyndigande att förvärva tomträtten till fastigheten Högsätra 10 – Sätra centrum

Anförande nr 89

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande och fullmäktige! Stockholm jobbar aktivt med de i översiktsplanen utpekade fokusområdena. Insatser i Järva, Skärholmen, Hagsätra, Rågsved och Farsta är särskilt prioriterade. I stadens budget pekas därutöver särskilt centrumen i fokusområdena ut som en viktig del när områden utvecklas. Genom bra service i det lokala centrumet går mer av vardagsbestyren att lösa hemmavid, och tryggheten ökar. Inte minst det sista är viktigt för att förbättra vardagslivet i den lokala stadsdelen. Vi har sedan tidigare identifierat sex prioriterade centrum som kräver särskilda insatser: Tensta, Hjulsta, Husby, Vårbergs, Sätra och Rågsveds centrum.

I fullmäktiges budget för 2025 finns också ett uttalat uppdrag att fortsätta utvecklingsarbetet när det gäller Sätra centrum. Sätra centrum fastigheter AB, som äger tomträtten till fastigheten Högsätra 10, försattes tidigare i år i konkurs. Konkursförvaltaren har under perioden prövat att sälja centrumet men inte erhållit bud som motsvarar fordringsägarnas förväntningar. Ett troligt kommande scenario är därför att Kronofogden genom en exekutiv auktion säljer den aktuella tomträtten under första kvartalet 2025.

Genom det ärende som fullmäktige i dag har på sitt bord att fatta beslut om föreslås ett antal nämnder och styrelser få mandat att agera och lägga ett bud vid en sådan auktion. När staden lägger ett bud ska det vara ekonomiskt försvarbart och samtidigt bidra till långsiktig utveckling. Staden ska vara en aktiv aktör när det gäller att utveckla lokala centrum och öka tryggheten. Detta kan ske som ägare men också i aktiv samverkan med seriösa privata aktörer.

Att staden ska vara aktiv och ta ansvar för centrumutveckling innebär ett skifte från den tid då centrum såldes ut till högstbjudande utan hänsyn till samhällsutveckling eller ansvar för tryggheten. Tiden då förortscentrum tilläts förfalla för att oseriösa bolag med kortsiktiga vinstintressen inte investerade i dem ska vara förbi. Att marknaden skulle lösa allt till det bästa har när det gäller förortscentrum alltför ofta motbevisats.

Vi är beredda att ta ansvar, som ägare eller i samarbete med seriösa aktörer, både i Sätra centrum och i andra lokala centrum som behöver utvecklas. Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 90

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tycker i grund och botten att det är jättebra att ni till slut går fram med detta – det står vi bakom. Min fråga handlar dock om att ärendet ju innebär att staden ska vara en part under själva konkursauktionen, vilket innebär att det kommer att kunna finnas flera budgivare och att priset kan komma att trissas upp. Vi vet inte vem som till slut köper. Det finns en risk att staden inte kommer att få köpa

Yttranden 2024-12-16

detta. Vilka försök har du och ditt styre gjort att förhandla med konkursförvaltaren före Kronofogdens auktion? Har ni varit aktiva och lagt bud tidigare, eller har ni väntat in i det sista och är bara med på själva konkursauktionen? Det skulle jag vilja veta.

Anförande nr 91

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Gabriel Kroon, för frågan! Det är självklart att staden är aktiv när det handlar om centrum som behöver både rustas upp och förstärkas när det gäller tryggheten. Svaret på frågan är alltså kort och gott: Ja, staden är aktiv.

Jag ska också betona att staden vid en exekutiv auktion absolut inte får missbruka sina muskler på något sätt, utan det ska vara ekonomiskt försvarbart och samtidigt bidra till långsiktig utveckling. Staden som part kan alltså inte nå en orimlig prissättning, utan vi har väldigt duktiga tjänstemän som värderar vad saker och ting är värda och också kan värdera Sätra centrum, med den tomtexploatering som kommer. Jag tror alltså att vi har goda förutsättningar men är inte säker.

Anförande nr 92

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi i Centerpartiet är i grunden positiva till att staden öppnar för ett förvärv av centrumfastigheten i Sätra. Efter tidigare ägares konkurs är det viktigt att vi snabbt får rätsida på den negativa utveckling som har pågått länge runt omkring Sätra centrum. Därför är det viktigt att vi gör detta för att öka tryggheten och minska brottsligheten men också för att öka områdets attraktivitet.

Våra lokala centrum är viktiga för sammanhållningen i stadens yttre delar, och Sätra är inget undantag från detta. Sätra centrum har länge präglats av både vakanser, eftersatt underhåll och slutenhet. Men här finns stor förbättringspotential, vilket också återspeglas i det pågående detaljplanarbetet för stadsutvecklingen i Sätra centrum. Vår förhoppning är att staden genom att vara en mer drivande aktör kan upprätthålla detta och använda det för att snabbare driva processen i rätt riktning.

För oss är det samtidigt som vi säger detta också viktigt att peka på att detta förvärv inte får bli något slags dammluckeöppning för ett långsiktigt mål för staden att öka sitt ägande och förvaltande av kommersiella centrum. Därför tycker vi att det är viktigt att vi samtidigt också börjar planera för att när lämpligt tillfälle ges överföra ägandet till en seriös aktör med kompetens och resurser för att säkerställa en hållbar positiv utveckling av Sätra centrum.

Vi är alltså positiva till det här första steget men vill också peka på att staden inte långsiktigt ska äga centrum på det sättet.

Anförande nr 93

G a b r i e l K r o o n (SD): Sverigedemokraterna har tidigare gått fram med en egen motion om att staden borde se över möjligheten att återköpa det här centrumet. Vi kan konstatera att flera skjutningar har skett på den här platsen. Centrumet är en

Yttranden 2024-12-16

väldigt strategisk plats, precis bredvid tunnelbaneuppgången, som besöks av många människor. Fastighetsägaren har inte varit seriös – det har varit mycket vakanser och ett eftersatt underhåll. Det har visserligen funnits ett detaljplanearbete, men det har fått pausas i väntan på detta.

Vi har också varit ute i området och fått reda på att man har en väldigt bra områdessamverkan med flera fastighetsägare, men tyvärr har centrumägaren inte varit delaktig i detta. Det är alltså uppenbart att den här aktören inte har varit kapabel och framför allt att staden måste kliva in. Det finns ju också en social nytta i detta.

Vi ska såklart vara restriktiva med att köpa fastigheter som kanske inte används primärt för samhällsstrategiska syften. Men jag skulle ändå vilja påstå att just Sättra centrum är en samhällsstrategisk fastighet, inte minst sett till alla skjutningar och den otrygghet som har slagit rot i det här centrumet.

Jag frågade ju dig, Karin Wanngård, tidigare vad ni har gjort för att kunna köpa tillbaka detta centrum. Det har ändå varit en ganska lång process med konkursen och möjligheten att köpa tillbaka. Nu ges, precis som du är inne på, bolaget ett bemyndigande att vara med i Kronofogdens auktion. Men jag skulle ändå vilja ställa frågan igen och göra den lite mer konkret – du borde kunna svara ja eller nej och inte bara ge ett duktigt politikersvar, som du annars är väldigt bra på.

Har Stockholms stad lagt ett bud till konkursförvaltaren tidigare i processen? Har ni det, eller har ni inte det? Om ni inte har gjort det, hur kommer det sig att ni är så sena på bollen? Om ni hade gjort det skulle ju möjligheten ha funnits att vi vunnit den budgivningen och inte hade behövt vara med i Kronofogdens konkursauktion. Vi hade kanske till och med haft ett bättre förhandlingsläge. Jag skulle gärna vilja ha svar på den frågan. Har ni lagt ett bud, eller har ni väntat in i det sista? Nu råder stor osäkerhet kring vad slutpengen blir.

Anförande nr 94

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Försäljningen drogs ju tillbaka – det framgår av ärendet. Och nu går det ut på exekutiv auktion. Det är ganska tydligt att de uppenbarligen inte har fått det bud som de eftersträvar, och nu går de ut på exekutiv auktion. Vi följer processen noga, och under hela processen ska det vara ekonomiskt försvarbart. Vi kan inte lägga orimliga överbud. Det kommer aldrig att ske från stadens sida.

Anförande nr 95

G a b r i e l K r o o n (SD): Det stämmer att försäljningen drogs tillbaka, men du svarar inte på min fråga om ni har lagt ett bud eller inte. Men, som man brukar säga, inget svar är också ett svar, så ni har alltså inte lagt något bud. Det tycker jag är väldigt beklagligt och dåligt ekonomiskt hanterat. På vilket sätt är det en aktiv fastighetspolitik när man inte är inne i ett tidigt stadium och lägger ett bud?

När det gäller hela den här diskussionen om att hushålla med stadens investeringsbudget har ni nu misslyckats. Ni kunde redan ha köpt den här fastigheten

Yttranden 2024-12-16

om ni hade lagt budet, men det har ni inte gjort. Kanske har ni inte gjort det för att ni har vetat att det funnits en motion från Sverigedemokraterna där just detta föreslås. Ni kanske hade velat avslå den motionen först för att sedan gå fram med ett eget ärende och därefter lägga ett bud. Detta tycker jag är ganska oseriöst, och det är ett tråkigt förhållningssätt när det gäller stockholmarnas pengar.

Anförande nr 96

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! När det gäller kommunalt ägande av centrumfastigheter ska det ändå sägas att det är en rätt svår avvägning från fall till fall. Huruvida det betraktas som en samhällsstrategisk fastighet är kanske det som är avgörande i slutändan. Försäljningen av Vällingby centrum, till exempel, har fallit ut helt okej än så länge.

När det gäller Sätra centrum skulle jag nog säga att det är tre saker som rätt starkt motiverar att vi går in som budgivare. Det handlar om att detta centrum har varit synnerligen förfallet och dåligt under en längre tid, så något behöver göras akut. Vidare handlar det om det som Wangård är inne på, nämligen att detta är ett utpekat fokusområde för staden, där staden ska investera extra. Och sist men inte minst handlar det framför allt om att vi har ett stort fastighetsinnehav runt omkring centrumet och att staden utifrån ekonomiska intressen men också strategiska samhällsintressen har ett behov av att hålla centrumet vid liv. Dessa tre saker sammantagna gör att det är fullt motiverat att gå in med detta bud.

Anförande nr 97

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): ”Setra”, det är min stadsdel; där ska jag bo hela mitt liv. Så sa en kollega till mig om sitt hem i Sätra. Det var inte i första hand Sätra centrum hon avsåg då, om jag får vara frank. Sätra centrum har tyvärr fått förfalla under alldeles för lång tid. Den tidigare ägaren har misskött ansvaret och låtit otryggheten breda ut sig. Detta är en plats som borde vara Sättras friska hjärta men som många i dag undviker på grund av öppen droghandel och otrygghet. Centrumet är snarare en hjärtinfarkt.

Detta är naturligtvis inte acceptabelt, varken för Sätra eller för Stockholm som helhet, och därför är det bra att vi nu inte längre står och tittar på utan tar ansvar och ser till att ta kontroll över Sätra centrum. Det måste rustas upp. Kriminaliteten måste bort. Nu finns chansen att i stället skapa en trygg och välkomnande plats, där människor faktiskt vill vara. Men vi ska inte stanna där. När centrumet är säkrat ska vi se till att det får en seriös och långsiktig ägare, som förstår värdet av att förvalta en plats som Sätra centrum med omtanke och höga krav på säkerhet och trivsel.

Det är dags att Sätra får det centrum det förtjänar – en trygg och levande mötesplats, en plats där Sättraborna kan känna stolthet i stället för oro, ett friskt hjärta så att folk kan fortsätta trivas i ”Setra”. Men det är inget självändamål att staden ska äga centrumanläggningar, och därför yrkar jag bifall till vår och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 98

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Även jag vill yrka bifall till Liberalernas och Kristdemokraternas reservation. Detta centrum började tyvärr förfalla för ganska många år sedan, då en tidigare ägare valde att uppföra ett svartbygge mitt i själva centrum. Sättra centrum's historia är väldigt speciell, för detta var stadens första inomhuscentrum. Detta ansågs vara väldigt unikt på sin tid, och själva byggnaden är av det skälet också märkt med olika klassificeringar som jag inte riktigt kommer ihåg.

Sedan fick som sagt var en ägare för sig att man på något vis skulle utvidga lokalerna genom att göra en mycket märklig tillbyggnad på den stora, fina, öppna ytan, vilket inte alls fick till följd att kunder kom från när och fjärran. Tvärtom skapades ett oerhört otruggt centrum, som sedan dess bara har förfallit mer och mer. Och nu har hela verksamheten gått i konkurs.

Vi ställer oss därför bakom detta förslag till beslut men har i vår reservation formulerat att vi tycker att det är viktigt att man redan nu slår fast att förvaltningarna på sikt ska hitta en långsiktig ny ägare som uppfyller ställda krav för framtida långsiktigt ägande. Det är nämligen viktigt att staden inte sitter fast med denna typ av fastigheter, utan detta är en uppgift för det privata näringslivet.

Anförande nr 99

Borgarrådet Wedin (M): Ordförande! När vi i den grönbå majoriteten styrde godkände vi en ny detaljplan för hela centrumet, just i syfte att få till en helhetslösning för ett tryggare och finare område. Sedan har det tyvärr gått i stå under den här mandatperioden. Jag tror dock att vi alla här inne är överens om att Sättra centrum ska vara en trygg och fin plats för både boende och besökare, men då måste det skötas på ett bra sätt. Det behöver komma in en långsiktig och seriös aktör.

Precis som Karin Wanngård tidigare sagt apropå Jan Jönssons skrivelse är det en komplicerad fråga att köpa tillbaka ett redan sålt centrum. Det är inte nödvändigtvis staden som är bäst lämpad att göra detta. Om det ska göras under en övergångsperiod är det den del av Stockholms stad som är bäst lämpad att förvalta en centrumanläggning, nämligen S:t Erik Markutveckling, som borde göra det. Ett uttalat syfte ska då vara att centrumet i ett senare skede ska säljas vidare. Det rimliga och det rätta vore därför att snarare bemyndiga enbart S:t Erik Markutveckling att göra detta och då som sagt med det tydliga syftet att avyttra tomträtten efter att fastigheten har kunnat förädlas.

Det är inte en kommunal kärnuppgift att äga kommersiella centrum. Detta är en viktig princip att bejaka rent övergripande, och därför anser vi från Moderaterna inte heller att Stockholms stad ska delta i en budgivning i syfte att förvärva tomträtten till fastigheten Högsättra 10. Med detta sagt yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 100

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Ordförande! Som uppvuxen i Stockholms norra förorter och nu boende i Stockholms södra förorter vet jag vad ett tryggt och levande centrum betyder för oss som bor och verkar i ytterstaden. Efter decennier av utförsäljningar av centrum i ytterstaden sitter vi nu med facit. Det är bara att ta en tur till Tensta, Rågsved, Vårberg eller Sättra och se hur handlarna kämpar, hur fastigheter förfaller och hur tryggheten och trivselen faller som en sten.

Som kommun står vi väldigt handfallna inför den här typen av oseriösa fastighetsägare. Vi kan inte tvinga en aktör att sälja över huvud taget. Vi kan inte tvinga en aktör att sälja just till oss, och vi kan inte tvinga en aktör att sälja till ett rimligt pris.

Jag skulle vilja passa på att göra ett medskick till er som sitter i eller precis i anslutning till regeringsmakten. Hade det inte varit väldigt bra om den där utredningen om kommunal förköpsrätt som den nya regeringen slopade direkt faktiskt hade varit på plats nu? Det hade nämligen gett Stockholms stad möjlighet att träda in i en köpares ställe. Det var en av de första saker som den nya regeringen slaktade, en utredning som skulle stärka kommunernas möjligheter att köpa tillbaka fastigheter som fallit i händerna på oseriösa fastighetsägare.

Vore det inte också väldigt bra om kommunerna hade möjlighet att till exempel tvångsförvalta eller tvångsinlösa fastigheter utan några bostäder i sig? Som det ser ut nu är det bara just bostadsfastigheter som vi kan tvångsförvalta. Är det en centrumanläggning kan vi inget göra.

Vore det inte också väldigt bra om vi hade riktiga vitesmöjligheter för att sätta dit fastighetsägare via PBL, via brandskyddet eller via miljö och hälsa så att det verkligen känns, för att det faktiskt ska kosta att inte sköta sig?

Är inte alla dessa saker, det vill säga verktyg för kommunerna att sätta dit oseriösa fastighetsägare, något som ni borde ta hem till era regeringskompisar?

Vi har ett ansvar för att alla stockholmare, oavsett var de bor, har nära till service och ett tryggt centrum att passera genom. Detta är en kommunal kärnuppgift. Hela Stockholm ska leva, och hela Stockholm behöver levande och trygga ytterstadscentrum. Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 101

G a b r i e l K r o o n (SD): Som vanligt, Clara Lindblom, skyller ni allting på regeringen och tar inget eget ansvar. Jag ställde frågan till Karin Wanngård: Varför har ni inte lagt ett bud tidigare i processen, när det var en försäljning? Varför har ni inte gjort det? Du har suttit och väntat på någon SOU eller något nytt förslag från regeringen, men du har haft alla verktyg för att verkställa detta i dina händer. Det har du inte gjort. Detta tycker jag är dålig fastighetspolitik. Att sedan stå här och skylla på regeringen när ni inte aktivt har lagt ett bud, vilket ni kunde ha gjort, tycker inte jag är seriöst.

Yttrandet 2024-12-16

Anförande nr 102

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Då är min uppriktiga fråga till dig, Gabriel: Om du nu brinner för att köpa tillbaka det här centrumet, tror du att det är ändamålsenligt, ansvarsfullt eller ens lämpligt att stå och diskutera budgivning i denna sal? Tror du inte att det finns en viss risk för att det du säger just nu faktiskt trissar upp priset på det här centrumet? Jag tycker att du ska vara väldigt försiktig. Om det stämmer att du på riktigt är ute efter att göra något åt det här centrumet, Gabriel, ta det lite varligt när det gäller vad som har gjorts och inte gjorts och vad prislappar ska landa på. På riktigt och i all välmening – ta det lite lugnt!

Anförande nr 103

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag måste ju spinna vidare på det Clara säger. Jag känner att detta förtjänar några minuter till, i alla fall. Det är ju tack vare er, Clara, som vi nu har tillkännagivit att Stockholms stad ska delta i en offentlig budgivning. Det trissar upp priset. Om du och dina kollegor hade varit lite eftertänksamma hade ni, precis som alla andra, lagt ett dolt bud till konkursförvaltaren. Det har inte du gjort. Du har satt Stockholms stad i en situation där vi riskerar att få betala mer för det här centrumet. Sedan har du mage att stå och skylla på regeringen för att vi inte går fram med något förköpsavtal. Och så har du mage att stå och skylla på mig för att jag ifrågasätter varför ni inte har varit mer aktiva tidigare i processen.

Inget av detta påverkar den framtida budgivningen. Jag står inte här och diskuterar prisbelopp. Alla vet att Stockholms stad kommer att delta i den här auktionen. Vilket belopp vi kommer att delta med vet man inte; det får vi se. Jag hoppas att det är ett rimligt belopp. Men man kunde ha gjort detta på ett mycket bättre sätt så att ingen hade vetat att vi deltagit utom konkursförvaltaren. Att vi inte har gjort det beror på er inkompetens.

Man skulle kunna tro att Vänsterpartiet skulle kunna någonting om fastighetspolitik. Ni är ju sådana förkämpar för att vi ska behålla fastigheter i egen regi. Men när ni väl har möjligheten att köpa tillbaka sitter ni bara där och är tysta under så lång tid att vi nu är inne i en offentlig budgivning. Detta tycker jag är beklagligt.

Yttranden 2024-12-16

§ 18 Markanvisning för bostäder och förskola inom fastigheterna Pincetten 1, del av Hägersten 1:1 och del av Lansetten 1 i Hägersten till John Mattson Fastighetsföretagen AB – Projekt Örnbergs industriområde. Reviderat inriktningsbeslut

Anförande nr 104

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag vill bara kort yrka bifall till Sverigedemokraternas förslag till beslut. Vi står i stort bakom det här omvandlingsprojektet för Örnbergs industriområde, men vi har en annan syn på det arkitektoniska: byggnadshöjden och antalet lägenheter. Därför yrkar vi på vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 105

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Jag kommer i mitt anförande att motivera varför vi tycker som vi tycker. Men jag tycker också att detta underbara område förtjänar en förklaring, och den hittar vi såklart i historien. Namnet Örnberg kommer från Nils Örnns förvärvade torp från 1740-talet, som låg i det område som nu heter Örnberg. Både torpet och det tegelbruk som fanns förut försvann dock i en eldsvåda på 1920-talet.

Nu, nästan på dagen 100 år senare, ska vi anta det reviderade inriktningsbeslutet för Örnbergs industriområde, som kommer att omvandlas till en levande stadsdel. Det kommer att bli cirka 1 400 bostäder. Eftersom detta är ett reviderat inriktningsbeslut är det nu några skillnader. Överdäckningen av tunnelbanan kommer att försvinna, och det tillkommer också ny mark genom att man öppnar upp det gamla, tidigare slutna industriområdet så att det blir mer öppet och mer blandad stadsmiljö i området, vilket kommer att bli väldigt bra. En förskola utgår eftersom ni föder alldeles för få barn här inne och i övriga Stockholm. Förskolan kommer sedan, när det blir fler barn.

I övrigt har projektets täckningsgrad, eftersom vi har både en byggnadskris och en räntekris, blivit bättre i och med det här inriktningsbeslutet, men den är bara 149 procent. Så om man skulle göra som Sverigedemokraterna vill skulle man också äventyra stadens budget, och det vill inte vi.

Anförande nr 106

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Slava Ukraini, Anders Österberg! Jag vill gärna fylla på med historia – jag älskar historia – och det du säger är sant, men när det gäller topografin i området är det en väldig grop just här. Tunnelbanan går ned och sedan går den upp igen till Axelsberg. Det är inte endast av naturliga skäl och av Gud eller evolutionen givet någon gång. Man tog så himla mycket lera från området till tegelbruket att det blev en rejäl svacka i området. Det är mycket intressant det du säger, och jag vill bara på det här sättet bekräfta det ytterligare.

Det här är ett område där vi i Stockholmskem, apropå historien, kom på att vi skulle se om vi kunde köpa fastigheter där. Det gjorde Ingela Lindh och jag tillsammans. Vi bråkade om vem som skulle förhandla med vem, men vi lyckades köpa ett antal fastigheter, liksom vi gjorde vid Bolidenplan i Årsta, med ambitionen att de här lågutnyttjade industrierna skulle kunna ersättas av bostäder. Det var på den tiden som

Yttranden 2024-12-16

det var jättesvårt att få fram mark och det fortfarande var möjligt att köpa mark av privata markägare och bygga bostäder med bra ekonomi och bra kvalitet. Vi försökte med detta och lyckades med en del men inte fullt ut.

Kvarteret Pincetten har faktiskt också innehållit vårdverksamhet tidigare, i många år. Det sista som var där i form av vårdverksamhet var ett psykiatriskt behandlingshem som nu övergår till att bli bostadsmark. Industriområdet som sådant behöver öppnas upp mot norr och mot vattnet. Det är som en säck, och vi tycker inte om säckgator och liknande. Den fortsatta planeringen behöver alltså ta i beaktande att binda samman det med den norra delen av Axelsberg där skivhusen från 1960-talet står. Det är inte miljonprogram, utan de är, liksom Bredäng, från början av 1960-talet.

Det finns en del kvar att göra, men staden har inlett ett väldigt bra arbete här. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 107

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Även Miljöpartiet sällar sig till partierna som ställer sig bakom förslaget på det här reviderade antagandet.

Vi vill trycka på vikten av att omvandla och bygga om befintlig bebyggelse och undvika rivning av funktionsdugliga byggnader. På det sättet kan också området bli så spännande som start-PM:et har tytt på. Det kan bli en fin blandning av gammal bebyggelse och påbyggnader, tillbyggnader och ombyggnader. Det är väldigt mycket hårdjordig yta inom området, och därför är det naturligtvis väsentligt att man behåller så mycket av det lilla av naturmark och grönmärk som finns kvar. Det behöver behandlas varsamt.

Med detta sagt är det bra att överbyggnaden av tunnelbanan utgår, för det drev upp kostnadsläget väldigt. Det är naturligtvis synd att man inte kan överdäcka och bygga på, men det går inte ihop ekonomiskt.

Vi från Miljöpartiet anser att det är en väldigt spännande utveckling som kan ske i Örsberg. Det tycks bli en bilsnål planering, vilket vi välkomnar. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i denna fråga.

Yttranden 2024-12-16

§ 20 Detaljplan för Styckmästaren 1 m.fl. Slakthusområdet etapp 4 a i stadsdelen Johanneshov (högskola, kontor, verksamheter, centrum, och vård) Dp 2020-14677 – projekt Slakthusområdet 4 a

Anförande nr 108

Borgarrådet V a l e s k o g (S): I det här ärendet råder enighet, men jag tänkte ändå kort sammanfatta vad planen omfattar. Den heter etapp 4 a och omfattar de östra delarna av Slakthusområdet i anslutning till Stockholmsarenan. Det kommer att bli kontor, centrumändamål, verksamheter, vård, Stockholms konstnärliga högskola och vuxenutbildning i tre kvarter. Det är inga bostäder i den här etappen men ändå sammanlagt 34 000 kvadratmeter BTA.

Detaljplanen föreslår även ett nytt torg som kommer att heta Evenemangstorget, och nya gator och ombyggnad av befintliga gator kommer att ordnas. Torget kommer verkligen att bli ett nav och en viktig mötesplats, är jag säker på, för både evenemang och vardagsliv. Den nya bebyggelsen blir också en viktig länk mellan den storskaliga bebyggelsen i Globenområdet och den lägre skalan i Slakthusområdet. Precis som i andra delar av Slakthusområdet kommer fina, äldre byggnader med stora kulturhistoriska värden att bevaras.

Med denna korta sammanfattning vill jag yrka bifall till förslaget till detaljplan.

Anförande nr 109

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Jag brukar lite skämtsamt säga att jag är en misslyckad musiker. Jag var någon som i tonåren och den tidiga tjugooårsåldern spelade bas i ett indierockband och aspirerade på att bli rockstjärna. Jag blev som synes inte det, utan jag blev en så kallad hobbypolitiker och kontorist till vardags, vilket är helt okej det med, även om det inte riktigt var vad den 20-åriga Aidin hade hoppats på. Om tiden när jag med mitt band flitigt spelade på diverse klubbar och scener runt om i staden lärde mig något var det behovet av ett levande kulturliv och att staden inte bara tillåter kultur- och nöjesliv utan även främjar det. Därför är jag glad att som ledamot i stadsbyggnadsnämnden nu här i rådssalen vara med och tillstyrka en plan som möjliggör främjandet av kultur.

Detaljplanen i sig innehåller inga specifika kulturlokaler som 20-åriga Aidin hade kunnat spela i utan högskola för konstnärlig utbildning, kontor, centrumändamål och vård. Men denna plan är en viktig pusselbit för vad som komma skall, det vill säga att denna plan inte på något sätt sätter käppar i något hjul så att man förhindrar Slakthusområdets framtida kulturliv. Alla byggnader, oavsett om det är bostäder, centrum eller kontor, ska kunna harmoniera med befintliga och tilltänkta kulturverksamheter. Om något bidrar denna plan till en blandad och levande stadsdel där områdets fokus på kulturliv förstärks genom att det inhyser en högskola som utbildar och forskar inom cirkus, dans, film, medier, opera och teater.

Det här kommer att bli bra! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2024-12-16

§ 21 Detaljplan för Spelbomskan 9 m.fl. i stadsdelen Vasastan (kontor, hotell samt centrumändamål), Dp 2020-08002

Anförande nr 110

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Syftet med den här detaljplanen är att utveckla fastigheten Spelbomskan 9 vid Odenplan med kontor, service, handel samt hotell. Det blir särskilt positivt att fler arbetsplatser kan ordnas i en del av staden som faktiskt domineras av bostäder. Byggnaden som står där i dag kallas allmänt för Läkarhuset och måste rivras på grund av att den är tekniskt uttjänt. Alla som har besökt Läkarhuset har säkert med egna ögon kunnat se hur sliten fastigheten är. Det är lågt i tak invändigt, och det är en byggnad som Odenplans besökare inte precis känner stolthet över. Det tror jag däremot att man kommer att kunna känna och uppleva när den nya byggnaden med 15 våningar blir färdigställd. Förslaget kommer också att vara väl i överensstämmelse med Stockholms byggnadsordning som Stockholms kommunfullmäktige har ställt sig bakom.

Några punkter i byggnadsordningen är att ny bebyggelse ska utformas i samspel med topografi, silhuett och befintlig bebyggelse och att stadslandskapets karakteristiska formationer ska förstärkas. I byggnadsordningen framhålls även strävan efter vertikalitet och slankhet i gestaltningen av höga byggnader. Särskild omsorg ska läggas vid form, färg och material. Höga hus kan berika stadsbilden som landmärken till exempel just vid kollektivtrafiknoder eller andra betydelsefulla platser, och det gör ju verkligen den här byggnaden.

Odenplan är också Sveriges näst största kollektivtrafiknod och har en position som kommer att ytterligare stärkas framöver. Sådana platser ska enligt våra policydokument kunna lyftas fram med höga märkesbyggnader.

Den arkitektoniska idén utifrån den befintliga kompositionen med en högdel och en lågdel togs fram i parallella uppdrag, och efter det bearbetades förslaget inför samrådet och sänktes med två våningar för att få en bra anpassning till stadsbild och stadssilhuett. För att öka upplevelsen av slankhet och vertikalitet har högdelen delats upp i två volymer med olika höjder. Den högre volymen är cirka elva meter högre än dagens hisstoppshöjd. Planförslaget medför en viss ökad skuggning men inte en betydande olägenhet utifrån våra regelverk och policydokument.

I övrigt är det bra att veta att befintlig bebyggelse i det modernistiska kvarteret runt Läkarhuset ska bevaras bortsett från själva hörntornet i Spelbomskan 9. Fastighetsägaren har gjort klart att man vill renovera och bevara det omgivande kvarteret samt spara de befintliga nedersta våningarna där den nya byggnaden ska växa fram.

Det är förstås bra att minimera mängden rivningar både för bevarande av de årsringar som befintlig bebyggelse representerar och av klimatmässiga skäl. Jag tycker att responsen har varit god inför utvecklingen av den här platsen med ett nytt landmärke i Stockholm med mycket höga arkitektoniska kvaliteter.

Yttranden 2024-12-16

Kritiken och oron som jag har mött har framför allt varit att dagens verksamhet i byggnaden med medicinsk expertverksamhet riskerar att försvinna, men det är förstås inget vi kan påverka med den här nya detaljplanen även om vi gärna ser att den verksamheten senare kommer tillbaka.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 111

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, vänner, det här är ett hus som jag nog fick några extra grå hårstrån av. Jag var verksam i Praktikertjänst i tolv år, bland annat som regionchef för hälso- och sjukvården i Stockholm, och Läkarhuset Odenplan. Fastighetens status var ett ständigt ämne för bekymmer. Allt i det här huset var i princip problem. Anekdotiskt var nog det största problemet när vi skulle få in MR-apparaterna. Då fick man ta upp ett hål i fasaden för att få in dem. Rivningen hoppas jag sker med försiktighet så att MR-apparaterna kan behållas, för det är både stora och dyra saker.

Huruvida Läkarhusets verksamhet återvänder dit eller ej vet jag inte. Jag har lämnat Praktikertjänst sedan många år tillbaka.

Det viktiga detaljplanemässigt är att vi skulle ha velat planera hela den här tomten som brukar kallas Spelbomskan fram till Studentpalatset och ned till faret mot garaget som går in under Observatorielunden. Planeringen var att här skulle rymmas ett kvarter i normal stenstadsstruktur i trä. Därför skulle de underliggande basarbyggnaderna med dagens detaljhandel kunna bevaras i det hus som i övrigt består av höghuset. Nu kommer ett nytt höghus på plats, vilket inte är välkommet. Vi kunde ha läkt den här 60-talsstrukturen och låtit Gustaf Vasa kyrka i sin mäktiga gestaltning i stället vara det som skulle utgöra riktmärket för Odenplan.

Chansen fanns att göra en kvartersstruktur i trä ovanpå basarbyggnaderna, men fastighetsägarna backade och ville till slut inte göra om så mycket som vi föreslog utan endast göra om den del som ligger i hörnan vid Odengatan och Norrtullsgatan. Det har vi beklagat.

Vad som är beklagligt med det här huset är att det heller inte blir så mycket trä som vi beslutade i detaljplaneprocessen när planen nu är framtagen. Det som är bra är att det ändå, relativt sett, är ett hyggligt hus gestaltningsmässigt och att det någorlunda följer arkitekturpolicyn, men det kunde ha gjorts det än mer. Det skulle ha varit kvartersstruktur. Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 112

A n n i k a E l m l u n d (M): Fru ordförande! Precis som vi anförde i ett förslag till beslut såväl i startpromemorian som vid samrådsredovisningen anser vi att en omvandling av fastigheterna Spelbomskan 9 och 12 ger en möjlighet att skapa ett kvarter som på ett bättre sätt harmonierar med området än vad Läkarhuset gör i sin nuvarande utformning. Vi hade dock ett antal medskick för att kunna acceptera en

Yttranden 2024-12-16

omdaning, men vi finner att dessa tyvärr inte har ombesörjts. Därför kan vi inte acceptera det liggande förslaget.

Våra främsta invändningar handlar om att en ny byggnad inte borde vara högre än det befintliga Läkarhuset, att planen borde anpassas bättre till den kringliggande miljön och att behovet av rivning borde prövas mer nogsamt. Detta är också synpunkter som har förts fram såväl av Skönhetsrådet som av Samfundet S:t Erik.

Stadsbyggnadskontorets förslag innebär endast redaktionella revideringar. Exempelvis föreslås fortsatt en byggnadshöjd som överskrider den nuvarande, vilket är något som vi avstyrker. Våra synpunkter om att skapa ett nytt torg i anslutning till platsen och att hämta arkitektonisk inspiration från bland annat Stadsbiblioteket och Studentpalatset har inte heller ombesörjts. Den befintliga byggnaden är inte klassificerad av Stadsmuseet eftersom den är förhållandevis ny, och det gör det svårare för staden att ha rätt värdeutredning som underlag inför beslut och borde därför studeras i en särskild ordning. En eventuell rivning bör också utredas i relation till hållbarhetsaspekterna och dagens krav på resurshållning och återbruk.

Av miljö- och klimatmässiga skäl har vi en generellt sett mycket restriktiv hållning till rivningar. Därför anser vi att vid en eventuell rivning bör byggnadsmaterial tas till vara på ett bättre sätt för att så långt som möjligt minska miljö- och klimatpåverkan. Men tyvärr ser vi inte att det här är något som staden ställer krav på. Det är beklagligt.

Sammanfattningsvis vidhåller vi våra invändningar mot planförslaget. Vi finner det anmärkningsvärt att den rödgröna majoriteten går vidare med planen, och jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 113

M a r t i n H a n s s o n (MP): Vi ska inte sticka under stol med att det här är ett svårt ärende, men byggnaden är som sagt utjänt. Jag vill nämna, eftersom det här med återbruk av materialet togs upp, att vi kommer att prata om klimathandlingsplanen senare i dag och att vi i den kommer att lyfta fram att staden nu ska utreda det här med återbruksdepåer för byggmaterial vid rivningar. Det främsta är såklart att vi ska undvika rivningar, och det kommer vi att vara tydliga med i klimathandlingsplanen. Men när det ändå sker ska vi se över möjligheten till återbruksdepåer för byggmaterialet. Det gäller både för stadens egna anläggningar och även för externa aktörer, så det här skulle kunna bli aktuellt i detta fall.

Anförande nr 114

A n n i k a E l m l u n d (M): Det tycker jag låter som en bra plan. Men jag tror också att man ska ställa upp mål för hur många procent av byggnaden som ska återvinnas och på vilket sätt det ska gå till och att man också ska följa upp underentreprenörer som ska ta hand om det här så att det verkligen görs. Det är bara ett medskick.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 115

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande och ledamöter! Det är många partier som är tveksamma till detta projekt. I stort sett tycker en samlad opposition ungefär likadant. Huset passar inte in i kvarteret, och man borde i stället bygga något som passar in i den äldre stadsdelen. Redan det hus som står där nu, Läkarhuset, passar inte in och har aldrig passerat in. Att det över huvud taget byggdes var för att det var en del av rivningen av innerstaden, och man hade planer på att fortsätta rivningen norrut så att det hade inkluderat Odenplan och kvarteren däromkring. Nu stannades det på vägen för att folkets protester blev för stora, men Läkarhuset blev kvar i alla fall.

Allting med det huset är konstigt. Man bygger ett högt hus där de andra ligger på sex sju våningar, och man lägger det söder om torget så att skuggan garanterat faller över torget under stora delar av dagen. Allt var alltså feltänkt från början. Och nu ska man fortsätta detta. Eftersom man har ett högt hus tänker man att man kan bygga ett nytt högt hus, och det ska bli ännu högre och ge ännu mer skugga mot omgivningen. Och så försöker man kamouflera detta genom att säga att det är miljövänligt och att det finns en trästomme i huset. Ja, men man kan inte bygga så högt enbart i trä. I så fall blir trästommen så stor att det inte går att få ekonomi i det. Det blir en blandning av betong och trä, så det handlar snarare om en gröntvättning av vad som pågår.

Jag tittade på borgarrådets svar, som jag gissar är skrivet av tjänstemän på kontoret – vilket inte alls är fel, för det är det som man har kontor till. När jag tittar på texten tänker jag att när man kommer som ny till Sverige går man på sfi, alltså svenska för invandrare, och jag har en känsla av att det på arkitektutbildningen finns en kurs som heter sfa, alltså svenska för arkitekter, för de har många vackra ord för fula saker. Här i texten har man fått in många sådana. Det står att detta nya hus ska ge en ny årsring på Odenplan – det stämmer i och för sig men är ett mjukt sätt att säga det på – anpassad efter platsens förutsättningar. Jag kan inte hålla med om det. Däremot är det anpassat efter kvarterets övriga arkitektur, för hela kvarteret är fulbyggt från början. Att de andra byggherrarna inte vill riva nu behöver inte betyda att vi måste bygga fult, för de husen måste också saneras i närtid, och då kan de byggherrarna kopiera ett vackert hus som står vid sidan om. Det finns alltså inget skäl som gör att vi ska bygga på det viset.

Nästan alla partier som föreslår något annat säger att man vill bygga klassiskt i stället. Då säger tjänstemännen att om man bygger en pastisch av äldre arkitektur i en hörna av ett befintligt modernistiskt kvarter med bevarade bottenvåningar skulle det inte ge goda resultat. Men naturligtvis skulle det göra det. Det skulle vara ett sätt att tala om för de andra: Så här vackert kan det bli – se till att bygga likadant när det är dags för er att göra det!

Det höga huset beskriver man också vackert med att det har en slankhet och en tydlig vertikal strävan. Ja, det har det ju om det strävar uppåt.

Anförande nr 116

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Handen på hjärtat, finns det någon i den här salen som anser att Läkarhuset är något som vi ska bevara? Räck upp handen! Nej, ingen gör det.

Yttranden 2024-12-16

Med denna plan blir Odenplan faktiskt mycket bättre än i dag. Det är alltid beklagligt med rivningar, men det har visat sig vara väldigt svårt att renovera byggnaden upp till en nutida standard till en rimlig kostnad. Vi har haft en princip att högre byggnader är lämpliga på vissa platser, till exempel vid kollektivtrafikknutpunkter, vilket Odenplan är. Nu får vi en märkesbyggnad med trästomme, vilket är roligt.

Stockholms innerstad är någonting som vi alla värnar om, men det ska inte betyda att staden blir ett museum. En levande stad betyder att vissa förändringar ska välkomnas. Här är det inte fråga om någon skyddsvärd byggnad som försvinner.

Några partier har krävt att den nya byggnaden ska harmoniseras med Stadsbiblioteket och Gustaf Vasa kyrka. Skulle det bli bättre om man gjorde pastischer av tidigare 1900-talsarkitektur på 2020-talet? Det tycker inte jag och Vänsterpartiet.

På senare år, under majoriteter med olika färger, har man också tillåtit byggnader i Stockholms innerstad som har inneburit större påverkan på riksintresset än denna. Titta till exempel på Tors torn, Scandichotellet som skymmer Klara kyrka eller vår granne Waterfront. Den här blivande byggnaden kommer att bli ett lyft för Odenplan. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 117

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Riva Läkarhuset tyckte jag för första gången att man skulle göra någon gång runt 1999. Problemen med den fastigheten har jag som sagt upplevt alldeles för mycket av. Det är helt rätt att riva. Frågan är vad man ska ersätta byggnaden med. Det stämmer inte, som du säger, Maria Mustonen, att höga hus accentuerar olika kollektivtrafikpunkter i innerstaden. Det stämmer i våra förortscentrum – Gubbängen, Farsta, Kärrtorp, Hökarängen och delvis Telefonplan – och många andra platser, till exempel Fruängen. Men det stämmer inte här. Och här stämmer inte ett höghus in. Vi har Gustaf Vasa kyrka, och vi har det fantastiska Stadsbiblioteket. Gatan upp, backen på Odengatan, skulle kunna accentueras av en hörnbyggnad i kvartersstruktur i stället.

Anförande nr 118

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag uppfattade inte att det var någon fråga. Det finns höga byggnader vid kollektivtrafikknutpunkter, tunnelbanestationer och liknande i ytterstaden, utanför tullarna, och det finns redan en högre byggnad vid Odenplan. Nu blir den nya byggnaden lite högre, men det är ingen stor förändring i strukturen.

Som nämndes tidigare hade det varit bättre att göra om hela kvarteret, men nu har fastighetsägarna dragit sig ur planprocessen. Det är beklagligt, men vi tycker att det här blir bättre än hur det är i nuläget.

Anförande nr 119

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Fru ordförande! Nu var jag ju faktiskt omnämnd på ett eller annat sätt, men inte är det pastischer vi vill bygga! Vi vill bygga fina hus. Ni vill bygga fula hus – det är ett annat sätt att se på saken, och så

Yttranden 2024-12-16

kan man ju ha det. Man kan skoja om er politik som en pastisch på gammalt också. Nej, här är du ute och cyklar, Maria! Det blir inte ett snyggare hus. Det kan du inte säga. Och du viftar med halmgubbar och frågar om någon vill behålla huset. Det är ingen som vill behålla huset, och det vet du redan. Ärligt talat, det här är inte bra. Min fråga är: Tycker du verkligen att det här blir snyggt, Maria Mustonen?

Anförande nr 120

M a r i a M u s t o n e n (V): Ja, jag tycker att det här blir mycket bättre än hur det är i nuläget vid Odenplan. Det här är också ett hus med trästomme, och det tycker jag är väldigt roligt.

Anförande nr 121

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande! Tack, Maria, för ditt inlägg! Jag vill bara göra en kommentar. Du trodde att det var en pastisch. Nu har Mikael redan nämnt det, och det är fler som har sagt samma sak. Det är inte fel att kopiera gamla hus; det är väl en sak. Men att man bygger i klassisk stil betyder inte att man kopierar, utan man inspireras av en gammal stil och bygger nytt. Det blir en helt ny stil. Även moderna hus, dessa fyrkantiga lådor som alla bygger, är pastischer på tidigare fyrkantiga lådor.

Anförande nr 122

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag hörde inte din fråga. Kan du upprepa den, Mats?

(M a t s J o h n s s o n (SD): Jag gjorde bara en kommentar, så att säga. Men du kan svara på vad du tycker om pastischer. Jag kan också passa på att yrka bifall till vårt förslag.)

Vi ser ingen poäng med att kopiera gamla stilar i nya byggnader. Ibland kan det vara lägligt. Men det här området är väldigt blandat i sin stil, och därför passar det med en nutida utformning av byggnaden.

Anförande nr 123

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Fru ordförande! Här kommer jag igen! Läkarhuset, Spelbomskan 9, är ett välkänt men tyvärr också ökänt landmärke vid Odenplan. Den här betongkolossen är ganska brutalt insprängd mellan Stadsbiblioteket, Gustav Vasa kyrka och Studentpalatset. Det är en påminnelse om tidigare decenniers oaktsamma förtätning och modernismens ofta respektlösa inställning till sin omgivning. Precis som borgarrådet sa är det här ingenting som besökarna vid Odenplan känner sig stolta över. Och det är inte bara för att huset är i dåligt skick, utan det var aldrig särskilt vackert.

Nu står vi inför en unik möjlighet att läka det här såret, även om det som flera har sagt vore bäst att ta ett omtag om hela fastigheten. Nu blir det inte så, och då får vi göra vad vi kan. Vi hade ändå kunnat återställa Odenplans sekelskifteskaraktär och harmonisera detta med områdets i övrigt värdefulla arkitektur. Det är inga ord som jag behöver skämmas för. Det här är saker som jag tycker och står för, och det gör

Yttranden 2024-12-16

medborgarna också. De gillar den stil som finns runt omkring Odenplan. De gillar inte det fyrkantiga och stela.

Den föreslagna utformningen brister snarast ännu mer i respekt än vad man hade kunnat förvänta sig med det kulturarv som Odenplan representerar. Vi välkomnar såklart att man bygger om huset. Det finns ingen fråga om att man inte ska bygga om eller riva det här huset, och det finns i alla fall ingen som svarar så.

Vi har föreslagit en arkitekturzon för områden som liknar Odenplan. Ni säger att det skulle handla om att allt ska se ut som i förra sekelskiftet. Det är trams, och det fattar ni ju. Det handlar om att ställa krav på en arkitektonisk harmonisering där Stockholm kan fortsätta att utvecklas på befintliga stadsdelars villkor så att man anpassar sig till och låter sig inspireras av dem. Man behöver inte låta de här modernistiska misstagen bli permanenta. Det går att bygga nytt, högt och vackert med klassiska inslag som smälter in i vår stad. Det borde vi göra på det här stället. Stadsutveckling ska ske på stockholmares villkor, inte på byråkraters eller arkitekters villkor och inte heller baserat på min smak om hur arkitektur ska se ut.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 124

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Det här är ett lite småknepiggt ärende som har pågått under en längre tid. Det blir ett märkeshus som ska ersättas med en ny byggnad. Den befintliga byggnaden är ju, som konstaterats, kanske inte någon fantastisk arkitektonisk skapelse. Den nya byggnaden blir i alla fall en snygg, modern byggnad som kan ersätta det så kallade Läkarhuset.

Det har till en del trästomme. Det är sympatiskt. Höjden är väl den fråga som har varit ett diskussionsämne, då den påverkar stadens taklandskap. Men höjden ska utformas så att den anpassar sig till stadens silhuett, och då förutsätter vi att det inte blir ett fyrtorn som lyser upp nattetid. Det gäller att hålla ett öga på det så att man faktiskt släcker ned och inte låter toppen lysa hela nätterna. Vi vill inte ha någon förorening i form av belysning.

Det är svårt med rivning, men vi ska återanvända material så långt det bara går. Det är ju någonting som vi också beslutar om senare i dag.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 125

B j ö r n L j u n g (L): Du, Cecilia, var ju med i inriktningen av besluten under detaljplaneprocessen. Nu är förslaget helt annorlunda än det var när du var väldigt aktiv i våra diskussioner om hur det här skulle gestaltas i framtiden. Nu blir det ett jättehögt hus, mycket högre än det som står på platsen. Det ville du absolut inte ha. Det här blir jag lite ledsen över. Hur kommer det sig att du har ändrat dig så snabbt?

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 126

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Vi har ju inte fått någon återredovisning under arbetets gång. Men vi har haft stadsarkitekten involverad i projektet, och vi har stor tillit till att det här blir bra. Tyvärr kunde vi inte ta tag i hela fastigheten som sådan. Det hade varit väldigt sympatiskt, ärligt talat. Men vi tror att det här kommer att bli ett mycket trevligare hus och ett trevligare inslag på Odenplan än den befintliga betongklumpen.

Yttranden 2024-12-16

§ 22 Inrättande av biotopskyddsområde Olovslunden i Bromma stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 127

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Det här är också ett enigt ärende, nästan i alla fall. Vi vet alla att Stockholms befolkning växer, och när befolkningen växer ökar behovet av tätortsnära natur med bevarad biologisk mångfald och med god tillgänglighet för rekreation. I april 2022 godkände stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utredningen om lämpliga biotopskyddsområden.

Utöver detta område är fyra områden på väg fram till fullmäktige för beslut under nästa år. Biotopskyddsområdet är ett skyddsområde som kan användas för hotade djur- och växtarter eller områden som av andra skäl är skyddsvärda. För att en kommun ska kunna besluta att ett område ska utgöra ett biotopskyddsområde måste området utgöras av någon av de trettiotal biotoptyper som är listade i en bilaga till en förordning om områdets skydd enligt miljöbalken.

Ett av de områden som har utretts är alltså Olovslundsdammen med omgivande skog. Denna damm utgör en viktig lek- och uppväxtlokal för både större och mindre vattensalamandrar. I biotopskyddsområdet ligger hela Olovslunden, fransett lekplatser och en del gräsytor intill lekplatsen. Jag tycker att det är glädjande att vi nu kan besluta om Stockholms första biotopskyddsområde.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 128

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! I kväll fattar vi ett historiskt beslut. Olovslunden blir Stockholms första biotopskyddsområde. Det är en typ av områdesskydd som baseras på miljöbalken och som kan användas för att skydda naturvärden. Det finns ett trettiotal skyddsvärda biotoptyper som kan få detta skydd. Till skillnad från naturreservat är biotopskyddsområdena i första hand till för skydd av värdefull natur och inte för rekreativa ändamål. De är också mindre i storleken, ett slags minireservat. Verksamhet som kan skada naturvärdena är inte tillåten i ett biotopskyddsområde. Samtidigt kommer området fortfarande att vara öppet för vistelse, promenader, lek och naturupplevelser.

När det gäller just det här området, Olovslund, är det strand- och vattenmiljöer som ska skyddas. Området är viktigt för groddjur, såsom större vattensalamander, men även för fladdermöss.

Samtidigt som vi har våra bostadsmål har vi våra mål om att bevara och stärka biologisk mångfald i Stockholm. Biotopskyddsområden är ett sätt att spara den mest värdefulla naturen i en stad i behov av nya bostäder. Olovslund är bara en början. Vi i den rödgröna majoriteten tycker att det här är viktigt. Vi har ytterligare fyra biotopskyddsområden som håller på att utredas och inrättas, ett i Västerort och tre i

Yttranden 2024-12-16

Söderort. Dessutom ska ytterligare fem nya utredas. Vi har även fem nya naturreservat på gång i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 129

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! I dag fattar vi alltså beslut, precis som Maria Mustonen sa här tidigare, om Stockholms stads allra första biotopskyddsområde. Det känns otroligt roligt att fatta det här beslutet. Jag vill börja med att framföra ett varmt tack till alla de medarbetare som har jobbat med att få det här på plats. Jag vet att det har varit ett väldigt fint samarbete mellan miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, Stadsledningskontoret och Bromma stadsdelsförvaltning. En stor eloge till er för det jobb ni har gjort – för vad det är värt, kanske stadsdirektören eller någon kan föra det vidare!

Biotopskyddsområdena är, som ni sa här tidigare, en skyddsform i miljöbalken som kan användas för att skydda små mark- och vattenområden, så kallade biotoper, som utgör värdefulla livsmiljöer för hotade djur och växter. Olovslunden, som vi ska besluta om i dag, utgörs av biotopen strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad. Precis som också har lyfts här tidigare är det här en livsmiljö som är viktig, inte minst för större vattensalamander och fladdermöss, som båda är fridlysta arter.

Olovslunden har också en viktig funktion inom stadens gröna infrastrukturer. Här vill jag säga att det är avgörande att vi har grönytor som hänger ihop i Stockholms stad eftersom en del arter inte kan överleva om grönområdet är för litet. Genom att nu göra Olovslunden till ett biotopskyddsområde skyddar vi det här viktiga området.

Att värna den biologiska mångfalden i staden är något av det viktigaste som vi kan jobba med. Just nu utrotas djur- och växtarter runt om på vår planet i en rasande takt. Det här är ett hot även mot oss människor eftersom massutrotningen av arter riskerar att slå ut ekosystem med ekosystemtjänster som vi är helt beroende av för att överleva. Biologisk mångfald är en förutsättning för allt liv på jorden, och vi måste ta ansvar också här i Stockholm för att skydda naturen. Därför jobbar den rödgröna majoriteten den här mandatperioden för att skydda natur i en omfattning som inte har skett tidigare. Vi kommer att inrätta fler biotopskyddsområden och fler naturreservat. Beslutet i dag är bara första steget.

Anförande nr 130

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Mycket av det här är absolut bra. Vi har några smådetaljer i vår reservation i kommunstyrelsen, som jag härmed yrkar bifall till.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 131

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag läste reservationen, och jag tycker att det är roligt att ni är positiva till detta och till att man också behöver ha en balans mellan bostadsbyggandet och att skydda grönområden. Jag tänker att det nog inte är så stor skillnad mellan våra ståndpunkter. Det handlar också om det som ni lyfter kring att riktlinjerna behöver tillmötesgå vad gäller varsam utveckling av småhus- och villaområden. Det är faktiskt precis det vi gör.

Jag skulle verkligen vilja rekommendera er att åka ut till Olovslunden. Det är ett otroligt trevligt område utöver att det är viktigt för våra arter och vår gröna infrastruktur. Besök gärna Olovslunden!

Anförande nr 132

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! 7 kap. 11 § miljöbalken – det är första gången vi använder den i Stockholms stad! Det är verkligen dags också för Stockholms stad att inrätta biotopskyddsområden, och det här är väldigt roligt. Detta är ett ESBO-område.

Jag har som tidigare ordförande i Bromma stadsdelsnämnd varit ute ett antal gånger på vandringar och tittat. Det är väldigt roligt att följa med kvällstid när duktiga guider, antingen från Naturhistoriska riksmuseet eller från miljöförvaltningen, är ute. Man räknar salamandrar med ficklampa. Det är superroligt! Det är väldigt roligt att vi får till det här långsiktiga skyddet för området. Vi har en skola som är engagerad, Olovslundsskolan. De har fått separat tillstånd att flytta de här små kräken från den konstruerade anlagda lilla dammen över till den naturliga dammen, där de ska vara och där de träffar sina kompisar och kan bli fler.

Fullmäktige! Stort och varmt bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Yttranden 2024-12-16

§ 23 Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Anförande nr 133

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi lever just nu i tider där de antidemokratiska krafterna växer i världen. Det här är krafter som strävar efter att vända oss människor mot varandra. De är farliga för våra öppna demokratiska samhällen, för det livsavgörande klimatarbetet, för jämställdheten, för den fria pressen, för mänskliga rättigheter och för principen om alla människors lika värde.

Vi har till exempel i dag, år 2024, ett land i EU som inte längre fullt ut bedöms vara en demokrati – Ungern. Här, i EU, år 2024 har vi alltså ett land som inte är fullt ut demokratiskt! Det är nästan ofattbart. Här i Sverige ser vi en hårdare retorik i samhällsdebatten, och vi vet att ord spelar roll. Ord kan förflytta gränser för vad som är möjligt att säga och göra. Ord kan öka risken för hatbrott och våld. Ord kan splittra och förstöra.

I de här tiderna tänker jag att det är viktigare än på mycket länge att stå upp för de mänskliga rättigheterna. Det handlar inte bara om att hålla emot de försämringar som bakåtsträvande krafter vill åstadkomma utan att göra ännu mer för att stärka rättigheterna. Med Stockholm stads allra första program för mänskliga rättigheter höjer vi ambitionerna i stadens MR-arbete. Målet i programmet är att Stockholms stad är en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Arbetet i programmet riktar in sig på tre fokusområden: kunskap och information, välfärd och service och delaktighet och inflytande. Fokus läggs alltså på att öka kunskapen inom staden om de mänskliga rättigheterna och hur de kan stärkas, att utveckla arbetet inom den välfärd och service som staden tillhandahåller och att stärka stockholmarnas delaktighet och inflytande.

I arbetet behöver vi också ha fokus på de grupper som har svårast att få sina rättigheter tillgodosedda, inte minst barn i utsatthet som behöver stöd och hjälp och som ofta har sämre möjligheter att göra sin röst hörd. Barns rättigheter, inte minst rätten till inflytande och delaktighet, måste stärkas.

MR-programmet är tänkt att fungera som ett paraply för stadens arbete för de mänskliga rättigheterna. Under programmet, som är på en mer övergripande nivå, kommer det att finnas handlingsplaner som konkretiserar genomförandet. Det är handlingsplaner för att motverka rasism och för att stärka barnets rättigheter, stärka de nationella minoriteternas rättigheter och hbtqi-personers rättigheter samt romsk inkludering och jämställdheten i staden. Alla förvaltningar och bolag ska jobba med att stärka de mänskliga rättigheterna, och Stadsledningskontoret har ett ansvar för att följa upp arbetet.

Vartannat år ska Stadsledningskontoret göra en bedömning av arbetet i en rapport som ska lämnas till kommunfullmäktige. Det här tror och hoppas jag kommer att bidra till att vi hela tiden har en drivkraft framåt i arbetet.

Yttranden 2024-12-16

Ordförande! Med det nya MR-programmet lägger vi grunden för ett systematiskt MR-arbete i staden och höjer ambitionerna. I tider där bakåtsträvande krafter strävar efter att försvaga de mänskliga rättigheterna ska Stockholm återigen vara en motpol. Vi ska i stället stärka arbetet. Vi ska göra ännu mer.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och att de mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla människor utan åtskillnad. Det som står i förklaringen stämmer dock inte med hur det ser ut i verkligheten i dag. Men det är en sådan stad och värld som vi ska skapa, en stad och värld där allas lika värde respekteras och där alla får sina rättigheter tillgodosedda. Det nya MR-programmet är ett steg på vägen mot det målet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 134

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Borgarrådet har redan föredömligt beskrivit varför det här programmet är viktigt. Liberalerna har dock en reservation i kommunstyrelsen som jag vill yrka bifall till. Det handlar framför allt om att vi ser en risk för att programmet är alltför övergripande och att det därför inte blir tillräcklig konkretion och uppföljning.

Vi vet också att de här handlingsplanerna ska komplettera programmet. Det är dock problematiskt ur en tidsaspekt att det har tagit så pass lång tid för det här uppdraget, som lades fram i budget 2022, att komma upp på fullmäktiges bord. Om handlingsplanerna ska tas fram under nästa år kommer ju inget arbete att börja ske förrän 2026, det vill säga när mandatperioden är slut. Just med tanke på de tider vi lever i hade det varit välkommet om detta hade skett mer skyndsamt.

Vi tycker också att det är väldigt viktigt att lyfta fram antisemitismen jämte rasismen. De här två förfärliga fenomenen har olika historisk kontext och tar sig också olika uttryck. Därför är det viktigt att uttrycken används parallellt för att de speciella omständigheter som gäller kring just antisemitismen ska uppmärksammas. Jag noterar också att det finns remissinstanser som har tagit upp att jämställdhetsperspektivet borde ha varit tydligare i programmet.

Med det sagt är det väldigt bra att vi i alla fall får det här på plats nu, och vi hoppas att det ska kunna bidra till att de mänskliga rättigheterna får en starkare ställning i stadens alla verksamheter. Vi har en förhoppning om att handlingsplanerna verkligen blir konkreta och uppföljningsbara, med mål som följs upp. Annars finns alltid risken att vi antar program och handlingsplaner som sedan inte leder till så väldigt mycket.

Anförande nr 135

Borgarrådet Lindhagen (MP): Jag vill tacka för anförandet från Jan Jönsson och för reservationerna. Jag tycker att det har lyfts flera kloka synpunkter också under remissrundan. När det gäller till exempel antisemitismen har vi gjort en del förändringar, så det borde vara tydligare nu. Det viktiga är att vi nu har just det som

Yttranden 2024-12-16

lyfts kring antisemitismen, det vill säga specifika drivkrafter och uttryckssätt. När det gäller jämställdhet har det också gjorts några förtydliganden.

I och med handlingsplanerna välkomnar jag synpunkter otroligt varmt. Vi har noggrant tagit del av oppositionen synpunkter. Afrofobi var något som ni exempelvis lyfte från Liberalernas sida. Det gäller förstås också alla de aktörer som finns utanför det här huset. Det är till exempel judiska församlingen när det gäller antisemitism, men även många andra frågor. Så fortsätt att tycka till, och hjälp oss helt enkelt att göra ännu bättre ifrån oss i det här arbetet! Det här är bara början.

Anförande nr 136

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vill bara lägga till att vi inte får glömma urfolket samerna, som ju är en nationell minoritet.

Anförande nr 137

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Också jag vill inledningsvis säga att det verkligen är bra att det har tagits fram ett sammanhållet program för de mänskliga rättigheterna i Stockholm. I takt med att de mänskliga rättigheterna ifrågasätts och omdefinieras av fler regimer globalt och i takt med att den internationella rättsordningen nu urholkas är det viktigt att vi lokalt faktiskt upprätthåller och utvecklar arbetet med de mänskliga rättigheterna. Att upprätthålla dem förpliktar också för oss, nu mer än någonsin.

Ordförande! En mänsklig rättighet som dock tycks få allt mindre betydelse i dag är den om vars och ens rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv utan godtyckliga och olagliga inskränkningar. Människans rätt till personlig integritet är en hörnsten i en liberal demokrati, och det är avgörande för människors rätt att leva fritt. Trots det nämns inte integritet i programmet särskilt tydligt, om än alls, och den pågående nedmontering av den personliga integriteten som vi ser i samhället förblir tyvärr oadresserad i programmet. Jag beklagar det. Centerpartiet kommer alltid att verka för att skydda människors integritet, såväl i den digitala världen som i den fysiska världen, mot massövervakning som chattkontroll och mot visitationszoner.

Ordförande! Bostäder är en mänsklig rättighet, och det är bra att programmet till slut har fått en rad om det. Det är ett område där staden har möjlighet att agera och göra mycket på egen hand. Men det räcker inte att konstatera det, och jag saknar resonemang, åtgärder, tankar om handlingsplan och strategier för att förbättra den dysfunktionella bostadsmarknaden i Stockholm för att de här orden ska få verklig betydelse.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 138

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande! Det finns få saker som är så fel, så småaktiga och så befängda som att rikta hat eller hot mot eller nedvärdera en annan människa på grund av vem den älskar eller vad den tror på eller för att den

Yttranden 2024-12-16

kanske ser annorlunda ut än man själv. Ändå är det precis det här som händer dagligen, både öppet och dolt och på olika sätt i vårt samhälle och i vår stad. Vi lever tyvärr i en tid där vi ser att hatet, intoleransen och polariseringen i samhället ökar. För mig står det klart att Stockholm är en stad där det finns stora möjligheter. Men tillgången till att kunna påverka utvecklingen och att kunna ta del av stadens service och tjänster skiljer sig för mycket åt inom staden. I det ljuset antar vi nu ett nytt program för de mänskliga rättigheterna i Stockholm.

Här slår vi särskilt fast tre fokusområden som alla stadens verksamheter ska jobba med. Det kommer sedan att kompletteras med flera olika handlingsplaner som ytterligare kommer att konkretisera med både nulägesbeskrivning och konkreta målsättningar vad vi ska jobba mer med i staden. Jag tror att den här tydliga målsättningen kommer att stärka stadens arbete med de mänskliga rättigheterna, för vi vet att det inte saknas ambition och vilja i staden i dag. Men utmaningen är att få en verklig genomslagskraft i arbetet. Det tror jag att vi får nu.

Ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, för jag vill att fler ska få älska vem de vill och att fler ska få vara vem de är och vistas var de vill, fria från hat, hot och förtryck.

Anförande nr 139

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande och kommunfullmäktige! Det känns jätteskönt att vi alla, i alla fall vi som har talat hittills i dag, är eniga om vikten av att strida för de mänskliga rättigheterna och att fortsätta göra allt vi kan för att de ska få gälla. Detta är rättigheter som människor har stridit för länge och som världen tyvärr visar att vi inte kan ta för givna vare sig i Stockholm eller i övriga världen. De måste ständigt försvaras och stärkas.

Med det här programmet tar vi nu ett samlat grepp för att hela staden, nämnder och bolag, förvaltningar och verksamheter, alla vi som jobbar och alla vi som verkar här, ska ta sig an arbetet systematiskt och sammanhållet. Det ska vara ett arbetssätt som är baserat på de här rättigheterna för att vi ska nå målet om en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Vi vill lyfta att vi behöver motverka rasismen och diskrimineringen. Det är självklart för att vi ska kunna säkra att staden är öppen för alla. Alla ska få goda chanser att forma sina egna liv och vara delaktiga i samhället. För oss vänsterpartister är det viktigt att jobba mot rasism och diskriminering i alla former och på alla sätt och att lära oss mer om alla former man kan utsättas för dem i. Vi behöver inte ställa dem emot varandra, utan vi måste i stället ställa dem bredvid varandra och se hur vi kan jobba mot alla former av rasism.

Rätten till bostad är också en riktigt viktig sak. Alla ska ha rätt att bo i en stad, och vi ska bygga en stad där människor har råd att bo. Vi ska ha en bostadspolitik som driver på i riktning mot det. Vi ska ha en nollvision mot hemlöshet, och vi ska ha hyresrätter med rimliga hyror. Bort med ombildningar och grejer som gör att det blir svårare för

Yttranden 2024-12-16

ungdomar och människor som kommer till Stockholm att hitta en bostad som är bra och tillräcklig för alla behov som finns!

Med det vill jag yrka bifall till det här fantastiska programmet. Vi ser fram emot alla de kommande handlingsplaner som ska konkretisera detta och hur vi sedan ska kunna arbeta med detta så att det verkligen blir något annat än bara ett program.

Anförande nr 140

M a u r i c e F o r s l u n d (KD): Fru ordförande! Programmet innehåller såklart många lovvärda saker som vi på en övergripande nivå säkert kan vara överens om mellan partierna.

För Kristdemokraternas del vill jag ändå yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Även om vi såklart är överens om den övergripande inriktningen är vi kritiska mot att det i programmet finns ett alltför starkt fokus på saker med begränsad påverkan på tillgången till mänskliga rättigheter i Stockholm, såsom klimaträttvisa, klimatförändringar, förluster av biologisk mångfald och normkritik, och för lite fokus på analyserna av orsakerna bakom att det kan förekomma rasism och diskriminering i Stockholm. Vi hade önskat se en annan balans i de skrivningarna.

Det är bra att antisemitism nu nämns i programmet, och det är bra att vissa kompletteringar har gjorts efter remissrundan för att tillgodose den kritik som har framkommit. Men vi anser att programmet borde ha kompletterats med en handlingsplan när det gäller just antisemitism, precis som avses ske för nationella minoriteter. Inte minst i ljuset av den antisemitism som tyvärr har framkommit efter av händelserna den 7 oktober förra året är det någonting som vi hade gärna hade sett.

Med det yrkar jag som sagt bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 141

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag läste reservationen med intresse. Jag tänkte bara säga att när det gäller klimat och biologisk mångfald är ju det kärnan i mänskliga rättigheter. Det handlar om rätten till liv och överlevnad. Det är också en portalparagraf i barnkonventionen. Det är alltså viktigt att det nämns i programmet, även om det inte är det som står i fokus.

När det gäller normer, som ni tar upp, är det väldigt viktigt att ha med sig att om vi ska ha koll på orsakerna till den brist på rättigheter som en del människor lever med måste vi ha de här normerna med oss. Då handlar det om destruktiva normer. När det gäller jämställdhet, till exempel, handlar det om destruktiva maskulinitetsnormer. Det går inte att träffa en enda kvinnojour i hela landet utan att de kommer att ta upp att de här normerna står i vägen för kvinnors möjligheter att få de rättigheter som vi ska ha. Det gäller alla kvinnor i det här landet. Vi måste jobba också med de destruktiva normerna. Jag tycker att det var viktigt att ha detta sagt.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 142

M a u r i c e F o r s l u n d (KD): Det gläder mig att vi kan vara överens om att normer i grund och botten kan vara någonting positivt. När det gäller de mänskliga rättigheterna är det ju i sig normer som ska realiseras, så det är bra att vi är överens om det.

Den andra delen gällde biologisk mångfald och så vidare. Vi har väl olika program för olika saker, tänker jag. I det här fallet ska vi ha fokus på de mänskliga rättigheterna, där det finns hänvisningar till FN-deklarationen etcetera. Här borde vi fokusera på det. Vi borde fokusera på vad det är som gör att det finns en brist på tillgång till mänskliga rättigheter i Stockholm och i vilken utsträckning det är så. Då tänker vi att det inte är klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald som är det centrala.

Med det sagt står vi såklart bakom den övergripande inriktningen. Vi tycker att det är bra att det finns skrivningar om antisemitism, även om vi gärna hade sett att det hade utvecklats ytterligare.

Yttranden 2024-12-16

§ 24 Strategi för Stockholms utomhusbelysning – Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle

Anförande nr 143

Borgarrådet Lindhagen (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Nu på lördag är det vintersolståndet. Dagen i Stockholm kommer att vara 6 timmar, 4 minuter och 46 sekunder lång. Vi nordbor möter mer mörker, bokstavigt talat, än många andra människor på jorden. Därför är belysningen extra viktig för oss.

Belysningen i staden gör att vi kan promenera eller ta cykeln året runt, vistas i parker, hänga på lekplatsen, träna på utegymmet eller i löpspåret och göra många andra saker utomhus i Stockholm efter mörkrets inbrott. Det här är något som ger Stockholm både ökad livskvalitet och trygghet. Belysningen är också en del av vår stads identitet. Den lyfter fram stadens arkitektoniska kvaliteter och skönhet. Ljuset är också ett verktyg för konst och kultur, som vi såg exempelvis i förra veckan då vi fick ta del av Nobel Week Lights fantastiska ljuskreationer, bland annat här på Stadshusets fasader.

Belysningen i Stockholm bidrar till att göra vår stad attraktiv, trivsamt och trygg. Men belysningen har också sina utmaningar som vi behöver hantera. Sedan ledljusets genombrott under 2010-talet har den belysta ytan på jordklotet ökat i en rasande fart. Om ökningen fortsätter i samma takt kommer ytan att ha fördubblats före 2050. Bristen på mörka platser påverkar både människor, djur och växter, och i synnerhet nattlevande arter. Det stör flyttfåglars och fladdermöss orienteringsförmåga. Det begränsar möjligheterna för vissa arter att hitta föda. Det begränsar möjligheterna att föröka sig, och det kan också påverka människors hälsa och sömn negativt.

För att skydda vår natur och säkerställa en smart energi- och resursanvändning behöver vi utforma lösningar som spar energi, minskar påverkan på biologisk mångfald och människors hälsa och stärker tryggheten. Därför känns det väldigt glädjande att vår stad i kväll ska få sin allra första strategi för utomhusbelysning. Det är en strategi som utgår från principen rätt belysning på rätt plats vid rätt tillfälle. Strategin tar ett helhetsgrepp kring fem fokusområden: biologisk mångfald, energi- och resurseffektivisering, gestaltning av stadsbilden, ljusföroreningar och säkerhet. Strategin pekar tydligt ut synergieffekterna mellan dessa perspektiv och ger vägledning när det uppstår målkonflikter.

Strategin visar också på goda exempel på hur vi genom att anpassa belysningen efter platsen ofta både kan spara energi och skapa ökad trygghet. Forskning visar att det som krävs för att stärka trygghetskänslan inte är ännu mer ljus utan rätt ljus. För mycket och fel utformat ljus kan skapa bländning och skuggor och i stället leda till att en plats upplevs som mer otrygg. Men om vi har tekniska lösningar som närvarostyrning med varma färgtoner och progressiv nattsänkning, till exempel, säkerställer vi att belysningen möter stockholmarnas behov utan att slösa resurser eller störa djurs och växters livsmiljöer. Med belysningsstrategin fortsätter vi att bygga en modern stad som lyser upp där och när det behövs, där människor trivs och där vi skyddar djur och arter från ljusföroreningar.

Yttranden 2024-12-16

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 144

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Fru ordförande! Hur ska jag kunna säga till mina tjejkompisar som känner sig otrygga att vi stockholmsspolitiker tar deras oro på allvar när majoriteten samtidigt överväger att släcka lamporna där de behövs som allra mest? Hur ska jag kunna övertyga dem om att Stockholm är en trygg stad för alla när Miljöpartiet prioriterar nattaktivaflugor och insekter framför deras rätt att känna sig säkra? Missförstå mig rätt: Biologisk mångfald är otroligt viktig, men att stockholmare ska kunna gå hem utan att känna sig rädda måste alltid väga tyngre än hur nattaktiva djur påverkas.

En dålig belyst väg som gör att kvinnor undviker att gå ut eller tvingas ta bil eller taxi är en direkt motsägelse till såväl jämställdhetsmål som trafikmål. Strategin lyfter att intressekonflikter är en central utmaning, särskilt vad gäller avvägningar mellan biologisk mångfald och trygghet. Vi måste sluta ducka för de här svåra avvägningarna. Jag och många kvinnor med mig vill ha besked. Vi vill ha tydliga besked! Hur kan vi tolka formuleringar som att belysning ska undvikas i områden med höga naturvärden? Vilka områden menar ni egentligen? Är det gångvägar nära mörka skogspartier? Är det öde platser med buskage? Är det parker där människor i dag vågar vistas just tack vare belysningen? Vilkas friheter ska begränsas när ni eventuellt släcker ned och gör Stockholm till en mindre tillgänglig stad för till exempel kvinnor, barn och äldre?

Vi välkomnar stora delar av strategin, men i synen på avvägningar är det självklart för oss att det mänskliga perspektivet om trygghet och säkerhet alltid måste vara överordnat övriga perspektiv. Det får inte råda något tvivel när det kommer till den saken.

Borgarrådet Lindhagen! Kan jag meddela mina vänner att de kan räkna med att ni sätter deras trygghet högst upp på agendan? Vi behöver besked.

Därför yrkar jag också bifall till Kristdemokraternas reservation.

Anförande nr 145

B o r g a r r å d e t L i n d h a g e n (MP): Svaret är ja. Du kan berätta det för dem. De kan känna sig helt trygga. Det här handlar om att vi ska öka kvaliteten i hur vi jobbar med belysningen. De får gärna läsa belysningsstrategin också.

Vi vet att vi nu utformar ljus fel ibland, och det slår både mot biologisk mångfald och mot kvinnors trygghet. Så ska vi inte jobba. Vi ska ha rätt belysning på rätt plats vid rätt tillfälle, och då är kvinnors trygghet, och tryggheten för människor överlag, i den här staden helt avgörande. Därför är det ett av fokusområdena. Vi behöver öka kunskapen kring hur vi jobbar med belysning så att vi inte både ökar otryggheten och försämrar en rad andra aspekter. Det gäller inte bara Stockholm, utan överlag. Men så ska vi inte göra i Stockholm. Vi ska jobba smart med belysningen.

Yttranden 2024-12-16

Tack för att ni tog upp detta, och tack för att du tog upp det i talarstolen! Jag delar helt synen på vikten av att varenda kvinna och flicka och barn i den här staden ska vara trygg.

Anförande nr 146

Destiny Zandi Lindgren (KD): Vad härligt att vi är överens! Jag hoppas verkligen att det här inte bara är ord, utan att det faktiskt också blir så. Trots de vaga formuleringarna i strategin hoppas jag att vi är överens och att vi kan berätta det för de unga tjejerna som vill kunna gå hem tryggt på kvällarna.

Anförande nr 147

Jonas Nadebo (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Äntligen kommer ett strategidokument som fokuserar på belysning! Vi kommunpolitiker räddar ju världen, strategidokument för strategidokument. Jag minns första gången jag stötte på idén om att vi i Stockholm behövde ett belysningsprogram. Är det någonting vi har i den här staden och i det här landet är det otroligt mycket mörker. Därför skulle bättre belysning, till exempel på våra märkesbyggnader, skapa ett stort värde. Det var ungefär kring det området vi diskuterade då. Precis som borgarrådet sa har Nobel Week Lights nu lärt oss att vi kan göra väldigt mycket under vinterårets mörka timmar genom att belysa många av våra fina platser. Det skapar attraktivitet också i innerstaden

När jag satt i trafiknämnden för tio år sedan var denna fråga otroligt het, och vi diskuterade den väldigt mycket. Vi brukar skoja lite och säga att Ulla Hamilton fick till en lite starkare belysning på Stadshuset ena veckan för att två tre veckor senare se att någon hade dämpat belysningen. På den tiden talade motståndarna om energiåtgången. Nu är det snarast fladdermusvurmarna som är rädda för belysning.

Vi är dock eniga om förslaget i till strategi. Underrubriken lyder: Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle. Centerpartiet menar att idrottsplatser, där barn och unga tränar på kvällarna, är precis rätt plats och ett sådant tillfälle som ska ha rätt belysning. Tyvärr verkar majoriteten inte hålla med om det eftersom man i fjol började släcka ned ett tjugotal fotbollsplaner två timmar tidigare. Vittnesmålen var många om att det plötsligt blev mörkt, kolmörkt, mitt under pågående träningar. Under förra mandatperioden drev Centerpartiet på för att våra planer skulle ha belysningen tänd till klockan 22. Det var en viktig åtgärd i anläggningsbristen Stockholm. Att släcka ned planerna för ungdomar som idrottar och därmed begränsa möjligheterna för föreningar och unga är inte rimligt. Centerpartiet kommer att fortsätta kämpa för barns rätt till en meningsfull fritid och en aktiv fritid.

Anförande nr 148

Maria Mustonen (V): Ordförande och fullmäktige! Man ska undvika superlativ och stora ord. Men vi fattar faktiskt ännu ett historiskt beslut i kväll. Strategin för utomhusbelysning är den första i sitt slag i Stockholm. Vi i Vänsterpartiet och ordföranden, faktiskt, drev den här frågan redan förra mandatperioden. Och nu får vi fatta beslut om detta styrdokument. Det känns väldigt roligt.

Yttranden 2024-12-16

Strategins underrubrik lyder: Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle. Det belyser den komplexitet och de målkonflikter som finns med utomhusbelysning. Man ska skapa trygga miljöer och skydda den biologiska mångfalden. Man ska visa stadens skönhet med lämplig belysning samtidigt som man ska undvika att skapa ljusföroreningar. Man ska ha energieffektiv belysning, utöka speltiden på idrottsplatser och så vidare.

Denna strategi ska agera som vägledning för de förvaltningar och kommunala bolag som har hand om belysningen. Det är rätt många förvaltningar som är berörda. Strategin ökar medvetenheten om frågorna och erbjuder konkret vägledning och åtgärdsexempel i de här viktiga frågorna. Biologisk mångfald, trygghet och säkerhet, energi- och resurseffektivitet, ljusföroreningar samt gestaltning och anpassning till stadsbilden är de fem fokusområden som finns i dokumentet. Vi behöver ljus på rätt ställen i Stockholm. På andra ställen är det bra med mörker som ger möjlighet till vila för vissa arter och aktivitet och överlevnad för andra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 149

B j a r n e S n i s S i g t r y g g s s o n (S): Ordförande och fullmäktige! I dag ska vi fatta beslut om Stockholms stads allra första strategi för utomhusbelysning. Utomhusbelysningen är viktig för Stockholm och för stockholmarna. En väl utformad och genomtänkt belysning kan bidra till upplevelsen av säkerhet och trygghet men också till upplevelsen av Stockholms kultur och stadsbild. Strategin kommer att vara ett stöddokument för stadens förvaltningar och bolag och utgår, just som tidigare sagts, från devisen rätt belysning på rätt plats vid rätt tillfälle.

I strategin tas ett helhetsgrepp med fokus på trygghet och säkerhet, gestaltning och anpassning till stadsbild, energi- och resurseffektivisering, men också biologisk mångfald och ljusföroreningar. Strategin visar de intressekonflikter, men också synergieffekter, som kan finnas i frågan om utomhusbelysning och ger goda exempel på hur man kan arbeta med smarta belysningsåtgärder som bidrar till en miljövänligare och tryggare stad. Det här är ett viktigt steg i rätt riktning.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-12-16

§ 26 Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck

Anförande nr 150

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Fullmäktige och stockholmare! Miljö- och klimatkrisen är vårt största hot mot säkerheten i världen i dag. Vi människor har byggt våra civilisationer på ett stabilt klimat, men den stabiliteten håller mänskligheten just nu på att rasera. Det hotar vår matproduktion, vår dricksvattenförsörjning och våra möjligheter att överleva extremväder. Det lägger grunden för krig och konflikter. Det hotar själva grundvalarna för våra samhällens existens.

Just nu når växthusgasutsläppen i världen en rekordnivå. De konsekvenser som vi ser i dag med dödliga översvämningar, värmeböljor, orkaner, bränder och torka är bara en mild västanfläkt jämfört med vad som väntar om vi inte agerar. I den här krisen behöver vi alla ta ansvar, inte minst städerna. Totalt står världens städer för cirka 70 procent av utsläppen, och vi i städerna har ett ansvar för att pressa ned våra utsläpp och visa att omställningen är möjlig och att den dessutom kan göra våra samhällen bättre.

De senaste två mandatperioderna har vi kraftigt minskat utsläppen i Stockholm så att de nu är 1 miljon ton lägre per år än tidigare. Samtidigt har luften i Stockholm blivit renare. Färre barn får astma. Förhoppningsvis tvingas färre människor dö i förtid på grund av luftföroreningar. Det här är bra, men det är inte på långa vägar tillräckligt. Utsläppen måste bort.

I dag fattar vi beslut om en ny klimathandlingsplan för Stockholms stad med kraftigt höjda ambitioner. Utsläppsmålen och utsläppsbudgeten är satta för att Stockholm ska ligga i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål. Handlingsplanen innehåller totalt cirka 150 åtgärder fördelade på fem omställningsområden.

1. agera för en rättvis och inkluderande omställning
2. utveckla ett klimatpositivt energisystem
3. driva på för hållbara och fossilfria transporter
4. planera att bygga och utveckla stadens cirkulärt och hållbart
5. styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation

I den nya klimathandlingsplanen slår vi fast ett nytt mål om att de territoriella utsläppen, alltså alla utsläpp innanför vår kommungräns, ska ned till 0,6 ton koldioxidekvivalenter per stockholmare år 2030. Planen innehåller också en ny, tuffare utsläppsbudget som innebär att vi får släppa ut max 9 miljoner ton växthusgaser fram till 2040. Det här är en kraftig ambitionshöjning jämfört med stadens tidigare klimathandlingsplan. Därtill ska Stockholm ta ansvar för de utsläpp som vi orsakar utanför kommungränsen på grund av vår konsumtion. Det är här de stora utsläppen finns. Målet är att konsumtionsutsläppen ska halveras till 2030.

I den nya klimathandlingsplanen finns också ett tydligt fokus på klimaträttsvisa. Det allra viktigaste när det gäller klimaträttsvisa är att inte bromsa omställningen, eftersom

Yttranden 2024-12-16

en bromsad omställning leder till ökade orättvisor. Vi ska inte göra som regeringen och använda rättviseargument för att slippa ställa om. Klimaträttvisa innebär också att sårbara grupper ska skyddas och att invånarna ska kunna vara delaktiga i omställningen samt en princip om att de som släpper ut mest också måste minska sina utsläpp mest.

Det nya klimatarbetet i Stockholm är betydligt bredare än tidigare. Alla förvaltningar och bolag har en roll i arbetet framåt, och vi kommer att behöva samverka mycket internt och också externt med näringslivet, civilsamhället, akademien och stockholmarna själva om vi ska lyckas nå våra mål.

Avslutningsvis: Jag tror att många människor känner en stark oro över klimatkrisen. Jag tänker att vi som stad utöver att pressa våra utsläpp också har en roll att spela i att skapa hopp – att visa att det går och att omställningen är möjlig. Det är inte enkelt att ställa om, och det kräver hårt jobb. Men med den här klimathandlingsplanen lägger vi grunden för att lyckas.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 151

F r i t z L e n n a á r d (M): Ordförande! Jag har under hösten försökt få svar på en fråga som jag inte tänker släppa igenom nu heller. Det gäller målet om stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp. Det är förstås så att stockholmarnas konsumtion orsakar utsläpp. Om man köper nya hörlurar till barnen i julklapp leder det till utsläpp. Men staden saknar nästan helt och hållet verktyg för att påverka de här utsläppen. Jag hade därför hoppats på att i det här dokumentet kunna få se hur majoriteten har tänkt när man satt upp målet om att minska det utsläppet.

Det står något av att staden ska gå före och att stockholmarna ska följa efter. Det står något om att man ska arbeta med att ta fram nya förslag. Det låter ju bra, men det kanske man skulle ha tänkt på innan man satte målet. När jag har ställt frågan tidigare har jag fått svar om hur ni tänker att staden ska minska sina konsumtionsbaserade utsläpp. Men hur har ni tänkt att minska stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp?

Anförande nr 152

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag kan svara rakt och tydligt: Det här är ett svårt mål. Det fattar vi på den här sidan också. Men det här är också det mål som vi måste sätta om vi ska ligga i linje med Parisavtalet, och jag ser inte att vi har något annat val. Jag tror att det är alldeles för få, inte minst inom politiken, som har den krisinsikt som krävs och som förstår vad som kommer att hända om vi inte klarar klimatmålen och om vi inte klarar vår klimatbudget.

Vart är den här världen just nu på väg? Vi slår utsläppsrekord varje år. Då behöver vi sätta ned foten och säga: Vart ska vi? Vart ska Stockholm? Vad har vi för ansvar? Och vi kan göra saker. Men vi kommer också att vara beroende av den nationella nivån, och där får vi inte så mycket draghjälp just nu. Men det kanske kan ändras.

Yttranden 2024-12-16

En sak jag vill lyfta är cirkulärt byggande. Vi har ett antal uppdrag i budgeten just nu som rör att få ned utsläppen från byggsektorn. Det är en tredjedel av våra konsumtionsutsläpp. Och det är inte bara staden, utan det är Stockholm i sin helhet. Där har vi en av de viktigaste åtgärderna.

Anförande nr 153

F r i t z L e n n a á r d (M): Ordförande! Stadens miljöarbete har länge varit ambitiöst, och så ska det förstås fortsätta att vara. Utsläppen har minskat samtidigt som invånarna har blivit fler och rikare. Stockholms klimatarbete har visat att det går att minska utsläppen och öka omsorgen om vårt klimat utan att lägga hämsko på ekonomin och göra livet svårt för stockholmarna.

Tyvärre verkar majoriteten ibland avvika från den här framgångsrika linjen. Ett tydligt exempel på detta är förstås miljözon klass 3, där man med relativt kort framförhållning och svag förankring bland de berörda skulle rulla ut förbud i vissa områden för många av stockholmarnas fordon. Det skulle medföra stora konsekvenser för näringsidkare och privatpersoner som inte längre skulle kunna använda sina bilar utan hänvisas till att köpa en ny bil – något som kanske inte alla har möjlighet till. Dessutom skulle det få ekonomiska konsekvenser med upp till 2 000 jobb som hotades i staden – allt detta utan någon egentlig effekt. Nu har detta, tack och lov, pausats i domstol i väntan på prövning, och många stockholmare kan tillfälligt andas ut. För att elektrifiera stadens trafik måste infrastrukturen först byggas ut. Man kan inte spänna vagnen framför hästen. Infrastrukturen måste byggas ut innan drakoniska krav på stockholmarna kan rullas ut.

Jag hoppar över lite grann av det jag hade tänkt ta upp, för jag har som vanligt mycket att säga. Jag går därför direkt på de konsumtionsbaserade utsläppen. Vi fick ett svar här alldeles nyss, men jag är inte riktigt nöjd med det. Jag har ställt frågan flera gånger under hösten om hur majoriteten har tänkt att man ska uppnå det här målet, som man egentligen saknar verktyg för och kompetens att kunna att kunna påverka. Jag har sagt tidigare att det är höjden av plakatpolitik att sätta upp ett mål som man helt och hållet saknar möjlighet att uppnå.

Jag hade hoppats få se förslag i planen på hur man ska verka för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Tyvärr finns det inga sådana. Trots cirka 150 åtgärder i övrigt ekar det tomt när det kommer till just de här utsläppen. Vid det här laget är det helt enkelt svårt att ta detta mål på minsta allvar. Staden behöver en seriös miljöpolitik, inte poserande symbolpolitik.

Bifall till Moderaternas reservation!

Anförande nr 154

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ni efterfrågade något mer konkret om konsumtionsbaserade utsläpp, Fritz. Borgarrådet var inne på hur vi ska förhålla oss till att det är svårt. Jag kan säga några konkreta saker där det ändå är möjligt.

Yttranden 2024-12-16

Vi har det cirkulära byggandet, som är en stor faktor och där vi kan arbeta mycket. Återbruk, som vi har nämnt tidigare och som vi kommer att komma tillbaka till, är ytterligare en sak vi kan arbeta med. Sedan har vi trafiken och hållbart resande, där det kan handla om resepolicyer. Det handlar också om en dialog med stadens invånare som vi kan vässa upp och ha här i staden.

Detta var några exempel, men såklart är det svårt – det håller vi med om.

Anförande nr 155

F r i t z L e n n a á r d (M): Svårt kan man onekligen kalla det. Den allra största delen av de konsumtionsbaserade utsläppen kommer ju ändå från stockholmarnas privata konsumtion, som inte påverkas av cirkulärt byggande och annat. Det är just dessa utsläpp som jag undrar hur ni har tänkt minska. Jag tror inte att ni har den minsta idé om hur det faktiskt ska gå till.

Precis som Åsa sa är detta en fråga som ligger utanför den kommunala kompetensen. Den måste lösas på nationell nivå, på EU-nivå och på internationell nivå, så det är helt enkelt bara tomt poserade från majoriteten att ha ett sådant mål.

Återbruk kommer inte att lösa de konsumtionsbaserade utsläppen. I övrigt, Martin, sa du ingenting som handlar om Stockholms privata konsumtion.

Anförande nr 156

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Det är en stor glädje att uppdatera stadens klimathandlingsplan, som konkretiserar de klimatmål som vi har antagit genom det miljöprogram som vi beslutade om tidigare i höst och stadens senaste budgetar. Vi fastslår klimatbudgeten, som visar hur stora utsläppsminskningar vi behöver år för år. Vi kommer med ungefär 150 åtgärder som stadens förvaltningar och bolag behöver genomföra för att vi ska nå våra mål.

Vi kommer att arbeta med både de territoriella och de konsumtionsbaserade utsläppen inom fem områden.

Det första området är en rättvis och inkluderande klimatomställning, som är något som kan tillämpas utifrån både ett globalt och ett lokalt perspektiv. Vi måste få med stockholmarna i klimatomställningen samtidigt som vi tar ansvar för våra historiska utsläpp.

Det andra området är ett klimatpositivt energisystem. Vi måste fasa ut resten av den fossila energin, där plastförbränningen är en knäckfråga, samtidigt som vi skapar naturliga kolsänkor och negativa utsläpp genom koldioxidinfångning.

Det tredje området är transporter, som också är den största lokala källan. Där har vi en stor omställning framför oss. Vi ska jobba med överflyttning, transporteffektivitet och elektrifiering.

Yttranden 2024-12-16

Det fjärde området är också väldigt stort och omfattar både samhällsplanering, byggande och cirkularitet.

Det femte området innebär att vi bantar ned konsumtionsutsläppen till ett minimum i stadens hela organisation.

Den uppgift vi har framför oss är enorm, och jag påstår inte att den är lätt. Vi behöver fatta ett antal jobbiga beslut för att fixa detta. För att klara klimatomställningen krävs att staden gör en hel del investeringar. Detta kräver att vi gör en tydlig plan och prioriterar så att vi kan minska utsläppen och lindra klimatförändringens effekter framöver.

Klimatomställningen kräver också att vi krokar arm med civilsamhället, akademien och näringslivet för att hitta ännu bättre lösningar framöver. Detta ska ske på ett rättvist sätt så att de som har de största utsläppen även bär det största ansvaret. Det finns mycket att göra, och jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 157

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande! Hej, Maria, tack för ditt inlägg!

När man läser planen ser man att det är en mycket ambitiös plan med vackra ord. Det behövs om man ska komma långt. Man ska sikta mot stjärnorna så när man trädtopparna, brukar jag säga.

För fem ärenden sedan stod vi och diskuterade Läkarhuset Odenplan. En tredjedel av alla konsumtionsutsläpp sker i byggsektorn. När man skulle göra detta projekt, varför granskade man då inte först om man kunde behålla stommen i det gamla huset och bygga utifrån den? Då hade man sluppit riva, och man hade sparat klimatgaser. Om man ska ta detta på allvar ska man göra så. Varför gjorde man inte det?

Anförande nr 158

M a r i a M u s t o n e n (V): Läkarhuset är uttjänt. I planprocessen tittade man faktiskt på möjligheten att bevara stommen, men våningsplanen är så låga att man inte får plats med till exempel ventilation och annan fastighetsteknik som behövs för att uppfylla dagens krav i fråga om arbetsmiljö och sådant. Jag tycker också att det är beklagligt med rivningen. Vi hade velat pröva den närmare.

Framöver har vi flera olika budgetförslag, och även i planen har vi flera olika åtgärder för att minska rivningarna. Detta är vi alla överens om, och det är roligt att Sverigedemokraterna också tycker att det är något som vi ska göra.

Anförande nr 159

M a r t i n H a n s s o n (MP): Klimathandlingsplanen, som borgarrådet Lindhagen har varit inne på, är ett styrdokument för hela Stockholms stads organisation. Jag tänkte göra ett litet nedslag där kopplat till byggsektorn, som är en stor faktor.

Yttranden 2024-12-16

Först har vi några saker som nämns och lyfts fram extra i planen. Det är saker som vi har arbetat med tidigare och som är ganska självklara. Det handlar om de minskade rivningarna. Det handlar om gränsvärden för klimatbelastning vid nybyggnation, som förvisso följer lagstiftningen men där vi i Stockholms stad säger att vi ska ligga i framkant och försöka gå före. Det handlar också om klimatdeklarationerna, som ska vässas.

Sedan har vi några spännande nyheter som kan vara värda att nämna. Vi har återbruksdepåerna för bygg- och anläggningsmaterial. Dessa depåer är tänkta dels för våra egna verksamheter, dels för externa aktörer.

Jag skulle också vilja nämna det som man lite slarvigt kan kalla för ett bonus malus-system för byggsektorn. Det måste såklart utredas först, men tanken är att markpriserna ska kunna påverkas av den klimatpåverkan som byggentreprenaden kan visa upp. När en byggentreprenad har en högre klimatbelastning blir det alltså ett högre markpris, och när de kan visa att byggmaterialet och hela processen har en lägre klimatbelastning blir det ett lägre markpris. Tanken är att vi ska kunna lägga på detta i planeringsskedet och att man måste visa upp det i alla delar av processen, även i själva bygg- och genomförandeskedet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 160

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Klimatet är vår tids ödesfråga. Vi ser en accelererande uppvärmning, naturkatastrofer och artdöd. Vi ser människor som tvingas fly, enorma ekonomiska kostnader i stora delar av världen och allt färre snödaggar för oss här i Sverige, vilket kanske är det minsta problemet i sammanhanget. Därför gäller det att vi alla tänker till både en och två gånger innan vi ställer oss bakom en klimathandlingsplan för Stockholm.

Är ambitionsnivån tillräcklig, och finns det konkreta realistiska förslag för att nå klimatmålet? Nu när vi har en regering som springer baklänges i klimatfrågan är det viktigare än någonsin att vi i Stockholm agerar. För att nå klimatmålen måste vi jobba på flera fronter samtidigt, dels med ny teknik för att fånga in och lagra koldioxid, dels genom att fasa ut fossila bränslen.

För att allt detta ska bli möjligt måste vi göra det viktigaste av allt: lyssna och få med oss stockholmarna och näringslivet på tåget. Centerpartiet ser till exempel skärpta miljözoner som en viktig förutsättning för att nå målen, men vi kan konstatera att vänstermajoriteten har misslyckats med att få med sig stockholmarna på tåget, på grund av sin forcerade satsning på miljözon klass 3 i city.

Jag vill därför passa på att påminna om Centerpartiets mer realistiska förslag att först införa miljözon klass 2 i hela innerstaden och sedan, i nästa steg, införa klass 3 år 2030. Därefter ska samma regel gälla i hela staden från 2035. Detta skulle ge större effekt och ge stockholmarna och näringslivet bättre chans att ställa om till en fossilfri fordonsflotta.

Yttranden 2024-12-16

Som ni redan har varit inne på har vänsterstyret höga ambitioner vad gäller att få ned stockholmarnas konsumtionsutsläpp, dock utan att ha några som helst förslag om hur detta ska gå till. Vi såg rekord i shopping under black week senast, och detta talar tyvärr inte för att det går åt det hållet.

Att minska konsumtionsutsläppen är viktigt, men en klimathandlingsplan som innehåller målsättningar utan förutsättningar kommer inte att skynda på klimatomställningen, tvärtom. Något som till exempel Naturskyddsföreningen i Stockholm lyfter fram i sitt remissvar är att staden inte har rådighet över många av utsläppen. Det är därför svårt att se att de åtgärder som föreslås ska ge nettonollutsläpp och än mindre negativa utsläpp.

Centerpartiet tycker att vi måste ha mer konkreta mål när det gäller CCS och bio-CCS för att minska utsläppen. Det är mycket viktiga verktyg som borde ge oss ännu mer utrymme i klimathandlingsplanen, vilket också flera remissinstanser har påpekat.

Därmed vill jag yrka bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 161

U l f W a l t h e r (S): Tack för ditt inlägg, Svante, och det du berättade för oss om vad Centerpartiet tycker om miljözonarbetet!

EU har beslutat att det ska införas ett fossilbilsförbud. Man har också beslutat att införa ett system med handel med utsläppsrätter, något som jag vet att du känner till mycket väl. Vi vet också att detta ligger ganska nära i tiden, även om det inte är i morgon.

Problemet med de fossila utsläpp i Stockholm som trafiken orsakar kommer att minska successivt. De har redan börjat minska, och inom kort kommer de att försvinna helt och hållet. Trots detta vill Centerpartiet vänta till 2030 med att införa miljözon klass 3 i Stockholm. Då undrar jag: Varför vill Centerpartiet stå kvar på stationen när tåget redan har gått?

Anförande nr 162

S v a n t e L i n u s s o n (C): Om Centerpartiet hade fått bestämma hade vi redan haft miljözon klass 2 i hela innerstaden i stället för att som nu hålla på och bråka i domstol om miljözon klass 3 i några få kvarter mitt i city.

Jag har inte sett att ni har högre ambitioner än vad Centerpartiet har, Ulf, när det gäller att ha miljözon klass 3 i hela innerstaden, utan jag tror att vi är överens om att ha 2030 som mål. Det är vägen dit som det handlar om. Vi är övertygade om att det är betydligt bättre att införa det successivt i hela innerstaden än att först vidta hårda åtgärder i några få kvarter inne i staden.

Anförande nr 163

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det framgår tyvärr med stor tydlighet att hela världen befinner sig i ett klimatnödläge. Vi får absolut inte vända

Yttranden 2024-12-16

bort blicken. Klimatkrisen är här och nu, och varje makthavare har ett ansvar för att se till att vi minimerar konsekvenserna för kommande generationer.

Jag vet att det ibland är lätt att tappa hoppet, i synnerhet när vi har en regering som trappar ned klimatambitionerna och rycker på axlarna åt att vi inte ser ut att nå Parisavtalets mål. Storstäderna har en viktig roll i omställningsarbetet, och vi i Stockholm sätter upp ambitiösa mål. Vi ska vara världsledande i att minska utsläpp, och Stockholm ska vara klimatpositiv senast 2030.

Vi vet alla vad som krävs av oss. Vi måste minska våra gemensamma klimatavtryck, men ansvaret kan inte enbart läggas på individens axlar. Vi politiker måste orka fatta de nödvändiga beslut som driver utvecklingen åt rätt håll. Det är inte omöjligt, men det krävs både mod och innovationsvilja. I Stockholm är vi på väg mot vårt mål.

Ett centralt verktyg för att vi ska bli klimatpositiva är såklart Stockholm Exergis BECCS-anläggning. Det är en innovativ teknik som fångar in koldioxiden direkt efter förbränning. Staden ska med hjälp av denna teknik kunna fånga in 800 000 ton koldioxid varje år. Detta motsvarar de årliga utsläppen från transportererna i Stockholm.

Staden har även ett viktigt ansvar för att se till att det ska vara lätt att leva klimatsmart. Det ska vara enkelt att välja bort bilen. I skolor och förskolor och på äldreboenden ska den ekologiska maten bli normerande, och den ska i högre grad vara växtbaserad. Det ska också bli enklare att leva mer cirkulärt med närmare till återvinningen så att fler hushåll kan låta sina matrester bli till biogas.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 164

F r i t z L e n n a á r d (M): Nu var det dags igen för den vanliga klagosången om vår regering. Vår regering bedriver i alla fall en seriös politik med mål som man har verktyg att faktiskt uppfylla, till skillnad från den majoritet som du leder här i Stadshuset, Karin.

Du säger att ni har ambitiösa mål. Detta säger jag inte emot, men du får gärna ge två tre exempel på hur du tänker att staden ska arbeta för att minska stockholmarnas privata konsumtionsutsläpp, som står för 65 procent av de konsumtionsbaserade utsläppen. Om dessa ska halveras måste vi komma åt det på något vis. Jag skulle vilja höra tre förslag om hur vi ska minska stockholmarnas privata konsumtionsutsläpp.

Anförande nr 165

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Klimatet är större än Stockholm, så det är inte konstigt att vi behöver regeringens hjälp. Det är väldigt enkelt att stå som moderat och säga att man värnar om klimatet när man har gett upp att ha något klimatarbete över huvud taget.

Konsumtion handlar om inköp, vad vi producerar, vad vi tar hand om och vad vi återvinner. Det är väldigt många delar. Bara att börja prata om konsumtionsbaserade

Yttranden 2024-12-16

utsläpp – att vi mentalt redan ställer om, att vi kanske inte behöver köpa de där extra jeansen eller att vi kanske ska ställa om vårt sätt att äta så att vi värnar klimatet – kommer vi ett steg på vägen. Sedan kommer vi att komma framåt med fler metoder tack vare innovationer som mycket vilar på vårt fantastiska näringsliv.

Anförande nr 166

S a r a S v a n s t r ö m (L): Ordförande och fullmäktige! På Stockholm, som är landets största kommun och en viktig tillväxtmotor, vilar ett stort ansvar att gå före i klimatomställningen. Jag tror inte att det råder någon oenighet här i salen om att Stockholms stad ska ha höga ambitioner för att klara klimatomställningen och bidra till en mycket mer långsiktigt hållbar planet.

Vi i Liberalerna är positiva till den klimathandlingsplan som har tagits fram. Där finns högt ställda mål. Men det räcker inte att bara sätta upp mål, utan det krävs också en genomförbarhet, som några tidigare talare har varit inne på. Planen och dess höga mål är tydliga, men genomförandet och konkretiseringen skulle behöva utvecklas ytterligare.

Vi har hört talare här som har pratat lite om att det är svårt att påverka till exempel privatkonsumtionen, som är en viktig del här. Det finns också andra områden. Flera av de förslag som ändå finns med, till exempel i slutet, handlar om redan beslutade saker i Stockholms stad. Det handlar också om saker man ska verka för.

Det handlar även om en hel del åtgärder som ligger utanför Stockholms stads beslutsrätt. Det är jättebra att vi driver opinion, att vi vill ha samarbete och att vi vill påverka hur till exempel regeringen eller den nationella nivån ser på trängselavgifter, men det är inte där det konkret kommer att gå ihop. Det behövs därför fler realistiska saker i planen för att vi ska kunna nå målen.

Liberalerna brukar prata om elektrifiering. Det finns med här också, men jag vill lyfta upp det igen. Vi tycker att elektrifieringen är en viktig del av klimatomställningen. Om man vill ha och är positiv till elektrifieringen kräver det tillgång till en klimatpositiv och pålitlig energikälla. Utan att skapa någon jättestor kärnkraftsdebatt här vill jag ändå säga att vi tycker att Stockholms stad ska acceptera en energimix med de energislag som faktiskt finns och som vi använder i Sverige i dag. Där ingår kärnkraften, och den ska inte exkluderas.

Till sist vill jag nämna att Liberalerna tycker att vi behöver agera mycket mer i samarbeten, till exempel med näringslivet. Om vi tittar historiskt på hur teknikutveckling och annat har skett ser vi att det varit genom innovativa idéer. Det kan vara via forskning men också ofta via näringslivet. Ett sådant tydligt område är byggsektorn, och flera har varit inne på att denna sektor på många sätt kan bidra till en klimatomställning. Där behöver vi bli bättre, och vi skulle gärna se mer ambitiösa idéer om hur vi kan samverka bättre.

Med detta vill jag yrka bifall till Liberalernas reservation.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 167

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tycker att det är fint att vi har en klimatdebatt.

Jag ska prata lite om var vi står i dag. Vi har tagit de lägst hängande frukterna i Stockholm. Det är därför vi har varit så framgångsrika i att pressa ned utsläppen. Det vi har kvar nu är mycket mer utmanande. Många av åtgärderna har vi inte full rådighet över – mer eller mindre – men det finns åtgärder där vi har full rådighet. Det gäller till exempel våra egna livsmedelsinköp, som vi kan jobba med och som är en viktig del. Det är viktigt att ha med sig detta när man säger att det finns många åtgärder där vi behöver samverka. Som du lyfte fram, Sara, är till exempel näringslivet otroligt viktigt i detta.

När det gäller konklusionerna vill jag säga att det finns 153 åtgärder i planen. Det är en tydlig handlingsplan för att vi ska komma framåt. Detta är också viktigt att ha med sig. Sedan kommer stadsledningskontoret varje år att arbeta in åtgärder i budgeten.

När det gäller byggsektorn vill jag säga att vi har över tio åtgärder för en cirkulär byggsektor. Detta är också ett utfall av klimathandlingsplanen.

Anförande nr 168

S a r a S v a n s t r ö m (L): Absolut! Jag säger inte att man inte ska jobba även med åtgärder som man inte har beslutanderätt över. Däremot kan man inte förlita sig på att Stockholms stad ska nå målen med hjälp av dem, utan man behöver sätta dem lite vid sidan om. Om man i kommunikationen med stockholmarna basunerar ut saker så som jag har sett ibland är det lätt att tro att vi har sådan beslutanderätt, men det har vi inte alltid.

Visst, det finns en hel del mer eller mindre konkreta åtgärder. ”Verka för” kan bli nästan vad som helst, och ”utreda” behöver inte leda till något förslag. Här menar vi att arbetet måste fortsätta för att vi konkret verkligen ska kunna göra de förflyttningar som jag tror att vi är helt överens om på de olika områdena.

Anförande nr 169

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Ett viktigt område för att klara klimatomställningen är maten, och där ser vi från Centerpartiet att klimathandlingsplanen är bristfällig och att det finns mer att önska. I dag står maten för omkring 15 procent av konsumtionsutsläppen i Stockholm, men i planen ekar det lika tomt som i en surströmmingstunna som ska fyllas med årets strömmingskvot från Östersjön.

Centerpartiet föreslår ett stadsövergripande mål där möjligheten att upphandla svenska livsmedel är norm. Vi vill också se initiativ för att öka andelen viltkött i våra offentliga kök. Viltköttet är inte bara bättre för klimatet, utan det är också bättre för hälsan, kräver ofta kortare transporter och innehåller ingen antibiotika eller andra tillsatser i produktionen.

Yttranden 2024-12-16

Maten handlar dock inte bara om klimatet utan också om vår beredskap. Genom att öka efterfrågan och därmed produktionen och i förlängningen vår självförsörjningsgrad rustar vi Sverige och Mälardalen för att klara av omvärldskriser. Det handlar om att skapa förutsättningar för våra gröna näringar och för våra bönder vad gäller både odling och köttproduktion, om att skapa en marknad för våra mejerier och slakterier och om att skapa incitament för våra jägare att hålla nere stammarna av vildsvin, dovhjort och gås för att freda åkrarnas grödor. Stockholm är en del av en arbetsmarknadsregion, och här kan vi vara med och ta ansvar för att skapa en marknad och stärka arbetsmarknadsregionen samtidigt som vi stärker klimatet.

För att gå tillbaka till huvudfrågan och klimathandlingsplanen kan vi konstatera att Centerpartiet inte står ensamma i den kritik som vi framför. Världsnaturfonden påpekar att planen saknar konkreta åtgärder för att minska utsläppen från de livsmedel som konsumeras i staden. Det är viktigt att öka livsmedelsproduktionen i Mälardalen för att säkra mer hållbara råvaror.

Nu kommer vi kanske till den sura strömmingen i silltunnan. Varför har inte centrala och viktiga aktörer som LRF och Livsmedelsföretagen bjudits in att bidra i remissrundorna? I stället hämtas synpunkter in från Instagramkonton, vilket tyder på en alltför ytlig och populistisk ansats från majoriteten. En hållbar klimatpolitik kräver bred delaktighet och folkligt stöd. Vi måste genomföra omställningen på ett sätt som gör att alla, oavsett ekonomiska förutsättningar eller branscher, kan känna sig som vinnare och vara med och bidra.

Stockholm har potential att bli världsledande i det globala arbetet med Parisavtalet, men för att nå dit måste klimathandlingsplanen bli mer konkret. Därför är det dags att bryta klimatpratet och gå över till klimatresultat.

Anförande nr 170

Borgarrådet Lindhagen (MP): Jag tänkte att det är bra att säga att det inte går att ställa krav på att livsmedel ska vara tillverkade i Sverige, även om jag vet att ni också vet det. Detta har vi med oss hela tiden.

Jag tror att ett mycket mer effektivt sätt att jobba om man vill ha närproducerat är att ställa krav på låga klimatutsläpp. Där har vi ett helt nytt delmål i miljöprogrammet när det gäller mat. I vår klimathandlingsplan har vi bland annat med att titta på hur kan vi nå målet 1,25 kilo koldioxid per kilo livsmedel. Syftet med målet är att pressa ned utsläppen, och detta kan i sin tur leda till att vi kommer att köpa mer närproducerat. Sådana krav kan vi alltså ställa. Vi måste ha verktyg för åstadkomma det vi vill.

Det andra jag vill säga är att vi nu jobbar med att få fram en ny matstrategi, och där kommer klimat och miljö att vara en viktig del. Vi kommer alltså att återkomma till dessa frågor och konkretisera dem ytterligare. Då blir det en ny diskussion om det. Det här är alltså inte sista gången vi pratar om matfrågan. Den är viktig.

Yttranden 2024-12-16

Anförande nr 171

J o h a n K l i n g (C): Vi är fullständigt medvetna om att lagen om offentlig upphandling är stel och jobbig, men då får man nyttja den och ställa krav när det gäller till exempel koldioxidutsläpp vid transporter för att hitta närmare möjligheter. Man kan också ställa krav på svensk djurvälstånd i upphandling och liknande. Det är detta som staden behöver börja göra.

Men jag ställer fortfarande frågan: Varför fick inte viktiga spelare som LRF och Livsmedelsföretagen vara med och bidra och komma med sin input när staden utarbetade programmet? Klimatet kan inte vänta, så varför inte ta ett helhetsgrepp om frågan och låta dessa viktiga spelare vara med och spela samtidigt som vi får möjlighet att stärka självförsörjningsgraden och stärka arbetsmarknadsregionen Mälardalen?

Anförande nr 172

B j a r n e S n i s S i g t r y g g s s o n (S): Ordförande och fullmäktige! Jag vet att jag är en av de yngsta ledamöterna i denna församling. Men alla här inne har varit unga någon gång, och jag tror att många känner igen sig i att en och annan gång ha fått höra att det var bättre förr. Jag tror inte på det, men på många sätt var nog framtiden bättre förr. Den klimatkris som vi alla står inför, inte minst den unga generationen, är ett av de tydligaste exemplen på detta.

Vi valde inte en nutid och en framtid med extremväder, värmeböljor och översvämningar, men vi har tvingats ärva det ändå. Därför vilar i dag ansvaret tungt på alla delar av politiken att göra det vi kan för att få en aktiv klimatpolitik och en mer hållbar framtid.

Nu ska vi fatta beslut om klimathandlingsplanen för Stockholms stad, ett styrdokument med över 150 åtgärder som konkretiserar hur de klimatrelaterade målen i miljöprogrammet ska kunna nås. Att varje nämnd och bolag tar sitt ansvar är en viktig del för att vi ska kunna ställa om gällande allt från energisystem, koldioxidinfångning och transporter till byggande och cirkularitet. I detta är förstas stadens utsläppsbudget helt central. Den sätter tydliga ramar för minskningstakten och framtida åtgärder.

Minst lika viktigt i den offensiva rödgröna klimatpolitiken är dock arbetet med klimaträttvisa och att åtgärder som genomförs inte bara ska leda till ett grönare samhälle utan också till ett mer jämlikt samhälle, bland annat genom en sådan sak som att skydda samhällets mest sårbara grupper mot klimatförändringar, till exempel genom arbetet för att minska äldres och barns utsatthet för värmeböljor. Så lägger vi grunden för en framtid som är värd att längta till.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 173

J e n s H o l m (V): Herr ordförande och kära åhörare! Jag skulle vilja rekommendera läsning av foldern *När klimatkrisen kommit*, som delades ut till oss när vi gick in här i dag. I den finns en stark uppmaning till oss folkvalda, att vi ska agera här och nu. Det är detta vi gör genom klimatprogrammet.

Yttranden 2024-12-16

Jag skulle vilja säga några ord om att vi talar om en rättvis och inkluderande omställning. Precis som föregående talare, Bjarne, sa handlar en rättvis omställning också om rättvisa gentemot kommande generationer – de som inte alls har skapat den klimatkris som vi befinner oss i. Det är för deras skull som vi snabbt måste ställa om vårt samhälle.

En rättvis klimatomställning handlar också om Stockholms roll i världen och att vi, som är en av de rikaste regionerna och en av de regioner som lever långt över vad som är ett hållbart utsläppsutrymme, tar vårt ansvar och lever på ett hållbart sätt.

Det handlar också om rättvisa inom Stockholm. Vi vet att plånbokens storlek styr mycket hur stora våra utsläpp är. I vissa områden i Stockholm, till exempel på Östermalm, släpper man ut mer än fyra gånger så mycket som man gör till exempel på norra Järva. De som släpper ut mest behöver ta det största ansvaret för att minska utsläppen.

Med gemensamma lösningar underlättar vi för alla stockholmare att göra omställningen rättvist. Ibland tycker jag att man glömmer bort det. Vi kan ta kollektivtrafiken som exempel. Genom stora satsningar på kollektivtrafiken underlättar vi för människor att låta bli att ta bilen. Det handlar om rättvisa därför att alla på så sätt kan ta sig från punkt A till punkt B.

Det handlar om en sådan enkel sak som bibliotek. Vi har byggt ut våra bibliotek, och i stället för att alla ska springa och köpa en bok kan man låna den. Nu vill vi gå vidare och införa exempelvis lånebanker för att man ska kunna låna verktyg och andra viktiga saker så att man inte behöver konsumera dem och töra mer på vår miljö.

Det handlar också om att rädda mer grönområden i Stockholm. Grönområden, skogar, parker och annat är fantastiska då de binder koldioxid, men de gör också att vi skyddas när hettan eller översvämningarna kommer. Det är också områden som är väldigt viktiga för dem som inte har en egen sommarstuga. Det handlar om rättvisa.

Med detta binder vi ihop det röda med det gröna, och det är bra.

Anförande nr 174

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det finns mycket att vara stolt över när det kommer till stadens klimatarbete. Vi är tredje bäst i världen på att välja kollektivtrafiken framför egen bil, och vi bor i energieffektiva bostäder där 98 procent av avfallet blir till energi.

Det finns dock en ganska grundläggande skillnad mellan styrets syn på omställningen och Kristdemokraternas. Det handlar inte om ambition eller vilja utan snarare om metod. Vi kristdemokrater är av uppfattningen att klimatomställningen måste gå hand i hand med medborgarna och företagen. Varför? Jo, för att det är de som ska genomföra omställningen i praktiken. Vi ska skapa politiska förutsättningar att ställa om till tillväxt och arbete, inte ställa in det.

Det finns också en annan viktig skillnad, nämligen vad politiken ska lägga sin tid på. Vi håller med om en del av klimathandlingsplanens inriktning, men däremot anser vi

Yttranden 2024-12-16

inte att det är politikens uppgift att till exempel sätta press på skolor eller äldreboenden att äta mer vegetabiliskt när våra egna it-inköp har större klimatpåverkan än bespisningen i äldreomsorgen och skolan. Äldre ska äta den mat de känner igen, tycker om, uppskattar och vill ha.

Vi anser inte att det är politikens uppgift att peka på vart våra anställda ska välja att åka på sin privata semester. Vi anser heller inte att politiken ska försöka minska stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp – hur nu det skulle åstadkommas i praktiken. En god omställning ställer om till tillväxt och arbete; den ställer inte in det.

Bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 175

G a b r i e l K r o o n (SD): Inom kort kommer Miljöpartiets kommunrepresentanter att gå och äta julbord med köttbullar av kött, men samtidigt förväntar de sig att våra pensionärer på äldreboendena ska äta äckliga och ultraprocessade vegobullar. Detta tycker jag är lite hypokritiskt, men så ser faktiskt verkligheten med klimathandlingsplanen ut.

Vi sverigedemokrater tycker att klimat- och miljöarbetet är viktigt, men vi har andra åtgärder som vi vill jobba med. Vi har bland annat nämnt att det helt saknas innovationsupphandlingar i strategin, alltså en upphandling där man öppnar upp för privata företag, privata startups, cleantechverksamhet och så vidare som kan erbjuda sina lösningar till Stockholms kommun och på så sätt faktiskt etablera sig, i alla fall på en testmarknad. Det är en viktig start för bolagen inom just grön miljöteknik.

Vi har också pratat om vikten av närproducerat, och detta har berörts även tidigare. Närproducerat går före ekologiskt alla dagar i veckan. Livsmedel av hög kvalitet är vad vi ska satsa på, inte livsmedel som är väsentligt mycket dyrare och som i många fall har en tveksam klimatnytta. Ekologiskt är inte självklart bättre för klimatet.

Avslutningsvis pekar man mycket på vad vi kan göra och att vi ska gå före. Det är såklart viktigt att vi är en normativ kraft i Stockholm och visar att vi tar miljöarbetet på allvar, men jag tycker att det är beklagligt att man helt fränsäger sig möjligheten att jobba med internationellt klimatbistånd. Vi som kommun kan självfallet inte ge några pengar – det förstår jag också – men vi kan bidra med vår kompetens, inte minst inom miljöarbete, vatten och sanitet, vattenrening, avfallshantering och metangas. Alla dessa sektorer måste utvecklas.

Titta bara på Ukraina! Vi har en fantastisk möjlighet att vara med och bidra med vår tekniska kompetens för att ställa om ett helt land, när det nu återuppbyggs, men det väljer man att inte göra. I stället åtar man sig att göra en massa dyra insatser lokalt. Jag tycker att det är beklagligt att man inte undersöker hela arsenalen för att minska utsläppen varifrån de än kommer. Man tycker väl att det räcker med att vi bockar av vårt klimatmål och tänker att det inte spelar någon roll att andra länder inte ställer om så länge vi blir neutrala. Det spelar alltså ingen roll att Kina eller Indien släpper ut, och

Yttranden 2024-12-16

man bryr sig inte om att hjälpa dem på kommunal nivå. Det viktiga är att minska utsläppen lite grann i Stockholm. Detta tycker jag beklagligt.

Med detta sagt yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-16

§ 28 Stadens modell för ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Anförande nr 176

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 177

M a u r i c e F o r s l u n d (KD): Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 178

A n n e - L i e E l f v é n (L): Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna, Centerpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna.

Anförande nr 179

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Jag yrkar också bifall till den gemensamma reservationen.